Blauw = FIN
Groen= SZW
Oranje = AZ
Rood = BZK
Paars = J&V

| Nr | Vraag | Bijlage | Blz. (van) | t/m |
|---|---|---|---|---|

1. JZ Wat is het precies verschil tussen "institutionele vooringenomenheid" en "institutioneel racisme" ?

   *Antwoord:*
   *Vooropgesteld moet worden dat ik zowel institutionele vooringenomenheid als institutioneel racisme ten strengste afkeur. Er zit echter een verschil tussen beide termen. Vooringenomenheid is het oordelen met een vooroordeel. Een van de conclusies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen over de doorgeschoten fraudeaanpak is dat daarvan sprake is geweest. Een vooroordeel kan zien op ras, maar is daar niet toe beperkt. Racisme is het onrechtmatig maken van daadwerkelijk onderscheid op grond van iemands ras. Het is een reëel risico dat vooringenomenheid kan leiden tot racisme maar dat hoeft niet. Hierbij maakt de toevoeging institutioneel geen verschil.*

2. JZ Erkent u dat er de afgelopen jaren sprake was van institutioneel racisme bij dit dossier?

   *Antwoord:*
   *De AP heeft in juli 2020 geconstateerd dat er geen sprake is van verwerkingen door Toeslagen die zijn te kwalificeren als rassendiscriminatie, van institutioneel racisme is dan ook geen sprake. Wel blijkt dat de tweede nationaliteit is gebruikt in situaties waar dit niet had gemogen. Bewust of onbewust is daarmee een ongelijkheid gecreëerd en in stand gehouden. Dat is hoe dan ook ontoelaatbaar en dat moet voorkomen worden. Naar aanleiding van onder meer de stukken die zijn aangetroffen en de constateringen van de Autoriteit Persoonsgegevens heeft de Belastingdienst/Toeslagen belangrijke stappen gezet om te voorkomen dat er ooit nog eens sprake is van een onrechtmatig onderscheid op grond van iemands nationaliteit. Zo heeft mijn ambtsvoorganger toegezegd dat de eerste nationaliteit alleen gebruikt mag worden als er sprake is van een expliciete wettelijke grondslag en wordt de tweede nationaliteit helemaal niet meer verwerkt.*

3. JZ EN BZK Is er vandaag de dag nog steeds sprake van institutioneel racisme binnen de Belastingdienst en binnen de rest van de overheid?

   *Antwoord:*
   *Voor zover deze vraag ziet op de Belastingdienst verwijs ik naar vraag 2. Ook buiten de Belastingdienst en Toeslagen blijft het kabinet alert op signalen over oneigenlijk gebruik van nationaliteit of discriminatie op enige grond. In de kabinetsreactie is hier nader op ingegaan.*

4. JZ EN BZK Erkent u dat (institutioneel) racisme illegaal is?

*Antwoord:*
*Racisme is in strijd met onder meer artikel 1 van de Grondwet. Overtreding van dit verbod is in strijd met de Grondwet.*

5. JZ EN BZK Wat gaat u te doen om zo snel mogelijk een einde te maken aan institutioneel racisme binnen de Belastingdienst en de rest van de overheid?

*Antwoord:*
*Voor zover deze vraag ziet op de Belastingdienst verwijs ik naar vraag 2. Het voorkomen van discriminatie binnen de eigen organisatie is een kerntaak van de overheid. Signalen van mogelijke discriminatie zullen wij altijd onderzoeken. Het ministerie SZW is aan de slag om samen met UWV en SVB een inventarisatie te maken over de wijze waarop binnen de sociale zekerheid gebruik wordt gemaakt van nationaliteit in wetten, regelingen, procedures en risicomodellen. Het kabinet zal deze inventarisatie Rijksbreed oppakken voor alle ministeries en uitvoeringsorganisaties.*

*Met het College voor de Rechten van de Mens zal overleg plaatsvinden over doorverwijzing van klanten van andere grote uitvoeringsinstanties. Ook heb ik met het College van de rechten voor de mens gesproken over de bijdrage die zij kunnen leveren om ouders bij te staan. Met het College voor de Rechten van de Mens zullen afspraken worden gemaakt over de mogelijkheid om allereerst trainingen te geven aan medewerkers van de Belastingdienst en Toeslagen, en vervolgens ook aan medewerkers van andere grote uitvoeringsinstanties, zoals het UWV, de SVB en DUO.*

*In de kabinetsreactie is hier nader op ingegaan.*

6. BOA Erkent u dat de informatievoorziening vanuit het ministerie van Financiën richting de Kamer de afgelopen jaren onvolledig, onvoldoende en onjuist was?

*Antwoord:*
*Ik deel de constatering van de POK dat de informatievoorziening rondom de kinderopvangtoeslag bij herhaling ontijdig, onvolledig en onjuist is geweest.*

7. BOA en JZ Wie is officieel/juridisch eindverantwoordelijk voor de gebrekkige informatievoorziening vanuit het ministerie van Financiën richting de Kamer? Is dat de staatssecretaris van Financiën of de minister van Financiën? Of is dat de minister-president?

*Antwoord:*
*De staatsecretaris van Financiën is conform de portefeuilleverdeling verantwoordelijk voor de informatievoorziening over de kinderopvangtoeslag vanuit het ministerie van Financiën aan de*

*Tweede Kamer. De minister van Financiën is juridisch eindverantwoordelijk voor de informatievoorziening vanuit het hele ministerie.*

8. BOA Wat is de opvatting van de minister van Financiën over de "Rutte-doctrine" die in het rapport wordt genoemd?
9. POK team en FJZ Beschikte de Parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag (POK) over een ongelakt afschrift van de, in het kader van een besluit op een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) d.d. 15 november 2019[1] deels openbaar gemaakte notitie van de hoofddirecteur Fiscale en Juridische Zaken aan de staatssecretaris van 3 mei 2019, waarin in voetnoot 7 wordt gesproken van 'een lijvige verzameling teksten met werkinstructies waarvan een deel zou kunnen kwalificeren als – niet gepubliceerd – beleid. Daarnaast zijn er nog losse werkinstructies'? Kunt u toelichten waarop hier wordt gedoeld? Wilt u de Kamer een ongelakte versie van dit document (bijlage 2.2, document 00051 bij het besluit op het desbetreffende Wob-verzoek) doen toekomen?

   [PM VOLGT NOG]

10. FJZ en Toeslagen Kunt u toelichten welke (losse) werkinstructies, behandelkaders en voorschriften, concept-leidraden zijn aangetroffen die mogelijk op gespannen voet stonden met wet- en regelgeving, dan wel ronduit contra legem waren? Kunt u verder toelichten bij welke instructies of interne afspraken of richtsnoeren etc. sprake was van 'niet-gepubliceerd beleid'?

    *Antwoord:*
    *In de eerste Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag is een inventarisatie van strijdigheden van de uitvoering van Toeslagen met wetgeving opgenomen. In de vijfde Voortgangsrapportage is hiervan een update gegeven. UHB*

11. FJZ en Toeslagen Heeft de Auditdienst Rijk (ADR) inmiddels al meer zicht op werkinstructies, behandelkaders, richtlijnen e.d. waarbij mogelijk in strijd met wet- en regelgeving is gehandeld? Wilt u de Kamer informeren over wat de ADR tot dusver heeft aangetroffen?

    *Antwoord:*
    *Zoals ik u in mijn brief van 14 december jl. heb laten weten onderzoekt de ADR de verontrustende signalen rondom opzet/grove schuld. Nadat de ADR dit heeft afgerond zal ik u informeren.*

12. Toeslagen en FJZ Klopt het dat het MT Toeslagen eerder, in de jaren 2016/2017, in samenspraak met de [redacted] vaktechniek, onderzoek heeft gedaan naar mogelijke contra legem werkinstructies en niet-gepubliceerd beleid? Wat waren toen de uitkomsten of bevindingen?

    *Antwoord:*

[1] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2019/11/15/besluit-op-wob-verzoek-over-combiteam-aanpak-facilitators-caf

*In 2017 is vanuit een opdracht van het MT Uitvoering Belastingen en Toeslagen naar aanleiding van media vragen (Reporter) door de directie Toeslagen onderzoek gedaan naar de eventuele strijdigheid van werkinstructies met wet- en regelgeving.*
*Uit de uitkomsten van het onderzoek (steekproef) in samenhang met de waarborgen in het proces van totstandkoming van de behandelvoorschriften, de uitkomsten van rechtmatigheidscontrole op de uitgaven, ontvangsten en definitieve toekenningen en de uitkomsten van de toetsing van de geselecteerde behandelvoorschriften, trok het MT de conclusie dat de onderzochte behandelvoorschriften geen strijdigheden met de wetgeving bevatten en dat er geen aanwijzingen waren voor het bestaan van strijdigheden in de overige behandelvoorschriften.*
*Over het instellen en de uitkomsten van het onderzoek is contact geweest met de directie Vaktechniek. De directie Vaktechniek is niet betrokken geweest bij het onderzoek, dat is uitgevoerd binnen de directie Toeslagen en daarbinnen Team Beleid en Vaktechniek Toeslagen.*

13. Toeslagen Kunt u de Kamer een afschrift doen toekomen van de 'Aandachtspunten afhandeling bezwaren CAF 11''?

*Antwoord:*
*Betreft vermoedelijk het document dat als bijlage is bijgevoegd.*
*BIJLAGE BIJVOEGEN*

14. Toeslagen Kunt u aangeven of de 'Concept-leidraad afhandeling bezwaren CAF 11' een 'collegiale handreiking' is, zoals de ambtsvoorganger van de huidige staatssecretarissen van Financiën het noemde, of een leidraad en dus een opdracht?

*Antwoord:*
*De "Concept-leidraad afhandeling bezwaren CAF-11" was geen opdracht aan de bezwaarmedewerkers. In de inleiding van de "Concept-leidraad afhandeling bezwaren CAF 11 " staat benoemd dat het document niet bedoeld is als werkinstructie maar als een leidraad om bezwaarbehandelaren te helpen en te ondersteunen bij de behandeling van de bezwaarschriften die zien op het gastouderbureau [ ] (CAF Hawaii). In de inleiding staat verder vermeld dat in het document via een afpelmechanisme uiteen gezet wordt hoe een post systematisch behandeld kan worden en dat er handreikingen worden gegeven voor het afdoen van het bezwaar. In de leidraad wordt onder andere ingegaan op het toetsen van de ontvankelijkheid (tijdige indiening) van het bezwaar en het toetsen aan verschillende voorwaarden voor het recht op kinderopvangtoeslag waaronder de overeenkomst met de kinderopvang, de hoogte van de kosten van de opvang en of deze kosten volledig waren voldaan.*

15. Toeslagen en FJZ Klopt het dat uit het op rijksoverheid.nl gepubliceerde zogenoemde eerste deelbesluit d.d. 11 december 2020 op een Wob-verzoek over de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (AUT)[2] blijkt dat in 2017 een inwerkdocument is opgesteld voor nieuwe medewerkers in de beroepsfase, waarbij voor het opmaken van de inventarislijsten aan de rechtbank een 'specifieke notie' is

[2] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2020/12/11/eerste-deelbesluit-op-het-wob-verzoek-over-adviescommissie-uitvoering-toeslagen-aut.

opgenomen over CAF-zaken, namelijk dat CAF-meldingen (meldingen in aanvangsfase om CAF te starten) 'niet in de inventarislijst worden opgenomen maar alleen in het eigen dossier van verweerder (dit betekent dat de stukken niet extern werden verstrekt)'? Wie heeft dit zogeheten 'inwerkdocument' opgesteld? Van welke datum is dit document? Is dit voor of na het zogeheten memo-Palmen uit maart 2017? Met wie is dit 'inwerkdocument' destijds gedeeld? Was het MT Toeslagen op de hoogte? Wist de [redacted] vaktechniek van dit inwerkdocument? Zijn anderen binnen het Directoraat-generaal Belastingdienst op de hoogte gesteld? Was de Landsadvocaat bekend met deze lijn van de medewerkers van Beroep? Wilt u de Kamer een ongelakt afschrift doen toekomen van dit zogeheten 'inwerkdocument', dat in de bijbehorende voetnoot wordt omschreven als 'Inwerkplan cluster inventarislijsten beroepsdossier'?

*Antwoord:*
*Ja. Een stagiair heeft het document opgesteld. De eerste versie van het document zoals aangetroffen is van 17 mei 2017. Het is onbekend of en met wie het document destijds precies is gedeeld. Op 5 april 2018 is het document gedeeld met Vaktechniek Toeslagen. Het is onbekend of het MT Toeslagen op de hoogte was. Het is onbekend of de [redacted] Vaktechniek op de hoogte was. In november 2019 is de werkinstructie bekend gemaakt aan de [redacted] [redacted] Toeslagen. De werkinstructie is in november 2019 bekend gemaakt aan de [redacted] Taskforce CAF. De landsadvocaat is in september 2018 bekend geworden met de werkwijze dat stukken met betrekking tot CAF niet werden verstrekt, omdat deze destijds fysiek aan de LA werden overgedragen. Het is onbekend, maar onwaarschijnlijk, dat de landsadvocaat met het inwerkdocument bekend is gemaakt.*

*Er zijn meerdere versies van het inwerkdocument. U treft deze aan als bijlage. BIJLAGE BIJVOEGEN*

*De uiteindelijke beslissing welke stukken aan de rechtbank worden verstrekt wordt niet in deze fase en door deze medewerkers genomen. De verweerder maakt de afweging of stukken wel of niet op de zaak betrekking hebben. Er worden dan ook regelmatig later stukken aan het procesdossier toegevoegd.*

16. Toeslagen Hoe heeft het MT akkoord gegeven op het niveau van de beantwoording van vragen aan de Afdeling rechtspraak van de Raad van State in de context van het hoger beroep inzake CAF 11? Is daar een advies in gegeven? Zo ja, kunt u dit advies samen met de beantwoording van deze feitelijke vragen aan de Kamer doen toekomen?

*Antwoord:*
*De antwoorden op de vragen van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State in de context van het hoger beroep inzake CAF 11 zijn voor verzending niet voorgelegd aan het MT.*

17. Toeslagen Herinnert u zich dat [redacted] tijdens het verhoor door de POK heeft gesteld dat helder overwogen is waarom in hoger beroep is gegaan tegen de uitspraak van november 2015? Zijn deze

overwegingen schriftelijk vastgelegd? Is daar een advies over beschikbaar? Een verslag? Zo ja, kunt u deze stukken samen met de beantwoording van deze feitelijke vragen aan de Kamer doen toekomen?

*Antwoord:*
*Er is een ambtelijk advies gemaakt over de wenselijkheid van hoger beroep. Vervolgens is door het management een besluit genomen. De overwegingen van het management zijn niet schriftelijk vastgelegd.*

18. Toeslagen en FJZ Herinnert u zich eerdere vragen en antwoorden over de civiele zaak van het gastouderbureau uit [redacted] en de rol van de Landsadvocaat?[3] Is de in het inwerkdocument gehanteerde lijn in die casus ook gehanteerd? Wilt u alsnog finale duidelijkheid geven over welke stukken de Landsadvocaat beschikte ten tijde van de civiele zaak, bij het opstellen van de Conclusie van Antwoord, bij de behandeling ter zitting, en bij de voorbereiding tegen het beroep tegen de uitspraak van de rechtbank?
19. JZ Klopt het dat tegen journalisten van RTL Nieuws en Trouw tijdens een bezwaarzitting in juli 2020 is gezegd dat de documenten behorende bij de Wob-verzoeken MT Toeslagen en MT Belastingdienst al grotendeels in kaart waren gebracht en dat een beslissing binnen enkele weken werd verwacht? Klopt het dat over het Wob-verzoek inzake de AUT door het ministerie eind oktober is gesteld dat een primaire beslissing 'in overleg met de verzoeker' nog maanden zou gaan duren, en dat het besluit 'in het voorjaar' werd verwacht? Kunt u toelichten of het klopt dat uiteindelijk is gekozen voor een versnelling van deze procedure? Wie besloot daartoe en op grond van welke argumenten?

*Antwoord:*
*Het bestuursorgaan dient binnen een wettelijke termijn te beslissen op Wob-verzoeken. De medewerkers van het ministerie werken hard om een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur zo spoedig mogelijk af te ronden. Als een Wob-verzoek binnenkomt, zijn er vaak nog veel zaken onduidelijk. Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan de reikwijdte van een verzoek, de grootte van de documenten en de beschikbare capaciteit van medewerkers.*

*Over de Wob-verzoeken MT Toeslagen en MT Belastingdienst is tijdens de hoorzitting van het bezwaar aangegeven dat op deze besluiten binnenkort een besluit zou komen. Vervolgens is eind augustus gecommuniceerd dat de beslissingen over deze Wob-verzoeken binnen enkele weken werden verwacht. Dat bleek te optimistisch te zijn, vanwege dat er nog veel documenten beoordeeld moesten worden en het feit dat er ook andere Wob-verzoeken lopen.*

*Met betrekking tot het Wob-verzoek inzake de AUT is op 11 september 2020 richting de verzoeker gecommuniceerd wat de verwachting was van de termijn die haalbaar zou zijn voor het gehele Wob-verzoek. Gedurende het proces bleek dat dit sneller kon, waardoor een eerste*

[3] Zie onder meer het antwoord van de toenmalige staatssecretaris van Financiën van 24 september 2019 op vragen van het lid Omtzigt over de kinderopvangtoeslag-affaire en alle aspecten daarvan (Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2019-2020, nr. 60).

*deelbesluit in december al kon worden genomen.*

20. UHB en JZ Beschikt het ministerie over meer relevante documenten inzake de AUT die nog niet zijn gedeeld met de POK of met de Kamer? Zo ja, welke? Beschikt het ministerie van Financiën daarnaast over documenten inzake afstemming met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), die relevant zouden kunnen zijn voor de POK of de Kamer? Zo ja, welke? Wilt u beide soorten documenten bij de beantwoording van deze vragen aan de Kamer doen toekomen?

*Antwoord:*
*Bij Wob van 11 december jl. zijn via een eerste deelbesluit de eerste documenten vrijgegeven rondom de AUT. In de loop van januari zal een tweede deelbesluit met ingestemd. Er zal nog een tweede deelbesluit volgen in januari 202 met name over documenten over de oprichting van de Commissie AUT en correspondentie met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.*

21. UHB/[redacted] Klopt de feitelijke constatering dat alle AUT-documenten waarover is beslist in het eerste deelbesluit van 11 december 2020, al die tijd al aanwezig waren bij het ministerie van Financiën, aangezien dat ministerie de ontvanger was van vragen van de AUT onder voorzitterschap van de heer Donner en de verzender van de antwoorden aan de AUT, en daarnaast tevens het secretariaat voerde van de AUT?

*Antwoord:*
*De AUT-documenten waarover is beslist in het eerste deelbesluit van 11 december 2020 betreffen het archief van de Adviescommissie. De commissie was onafhankelijk en bepaalde zijn eigen werkwijze. Alleen de documenten in dit archief die aan de Adviescommissie verstrekt zijn door het ministerie van Financiën waren ook in het bezit van het ministerie. Nadat de Adviescommissie zijn opdracht had afgerond is het archief overgedragen aan het ministerie van Financiën.*

22. UHB/[redacted] Welke functionarissen waren betrokken bij de informatievoorziening aan en de gesprekken met de AUT? Op welk niveau ambtelijk of politiek niveau werd de informatievoorziening afgestemd?

*Antwoord:*
*Bij de start van de werkzaamheden van de Adviescommissie zijn afspraken gemaakt over de informatievoorziening, waar onder doorlooptijden en procesgang. Hierbij is*
*Door de [redacted] belastingdienst is bepaald dat alleen beleidsmatige vragen aan hem dienden te worden voorgelegd en dat feitelijke vragen, via de contactpersonen van de Adviescommissie bij het ministerie, rechtstreeks door inhoudelijk deskundige medewerkers van de diverse directies zouden worden beantwoord.*

23. POK TEAM Welke functionarissen waren betrokken bij de informatievoorziening aan de POK? Op welk ambtelijk of politiek niveau werd de informatievoorziening afgestemd? Waren de

functionarissen die betrokken waren bij de informatievoorziening aan de POK op de hoogte van de Wob-procedures aangaande het MT Toeslagen, het MT Belastingdienst, de aangifte tegen de Belastingdienst en aangaande de AUT? Sinds wanneer waren zij hiervan op de hoogte?

*Antwoord:*
*De informatievoorziening aan de POK werd bij het ministerie van Financiën gecoördineerd door een team van vier ambtenaren onder verantwoordelijkheid van de [redacted] Bestuursondersteuning en – Advies. Dit coördinatieteam is voor het verzamelen van de gevorderde informatie bijgestaan door ambtenaren van de inhoudelijk betrokken directies binnen het departement. Over de voortgang van de informatievoorziening is de ambtelijke en politieke top periodiek geïnformeerd. Het coördinatieteam was niet belast met de behandeling van genoemde Wob-verzoeken.*

24. JZ EN POK TEAM Is er bij de documenten op de inventarislijsten behorende bij de deelbeslissing van 11 december 2020 inzake de AUT-documenten sprake van informatie die binnen het bereik van de vordering van de POK van juli 2020 viel, dan wel informatie die daarbuiten viel maar voor haar werkzaamheden wel relevant was, dan wel dan sprake is van informatie waarover de Kamer geïnformeerd zou moeten worden? Zo nee, waarom niet?

*Antwoord:*
*Het eerste deelbesluit op het Wob-verzoek over de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen is korte tijd voor het verschijnen van het rapport van de POK afgerond. Het is daarom niet meer mogelijk geweest om een uitgebreide check uit te voeren of in het besluit op het Wob-verzoek zich stukken bevinden die ook relevant zijn voor het onderzoek van de POK. De stukken die naar aanleiding van het Wob-verzoek zijn geïdentificeerd als vallend onder de informatievordering, zijn gedeeld met de POK. Dit betrof finale versies van concepten van notities die reeds waren verstrekt aan de POK. Het valt niet uit te sluiten is dat er in het kader van het Wob-besluit verder documenten zijn opgekomen die op andere wijze relevant zijn voor het onderzoek van de ondervragingscommissie. Echter, door het ministerie van Financiën is een zorgvuldig proces gevolgd om te voldoen aan de informatievorderingen en voor zover bekend is de informatie die onder de informatievorderingen viel geleverd aan de POK. Zowel het archief van de aan de POK verstrekte stukken als het besluit op het Wob-verzoeken worden gepubliceerd op het Informatiepunt Kinderopvangtoeslag.*

25. JZ Wilt u per document dat bij het genoemde deelbesluit integraal is geweigerd, dat wil zeggen per document dat in het geheel niet openbaar is gemaakt, zoals vermeld op de inventarislijst B1 (Set+Commissie+AUT) – de lijst met 766 geïdentificeerde documenten - aangeven of dit informatie betreft die valt binnen het bereik van de vordering van de POK, of deze informatie of deze documenten relevant waren voor de POK, of deze informatie/documenten zijn verstrekt aan de POK, en of de documenten informatie bevatten die relevant moeten worden geacht voor de informatievoorziening aan de Kamer?

*Antwoord:*
*De POK heeft informatievorderingen ingediend. De POK heeft onder meer informatie gevorderd over het onderzoek en het rapport van de Nationale Ombudsman 'Geen powerplay maar fair play' en de opvolging daarvan, voor zover deze informatie het niveau van [redacted] heeft bereikt. Het Wob-verzoek omvat alle informatie over de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen zoals interne communicatie, oprichting van de commissie, de opdracht en adviesaanvraag, documenten die door de commissie zijn vervaardigd etc. De reikwijdte van het besluit op het Wob-verzoek en de informatievordering overlappen slechts ten dele. Het overgrote deel van de stukken die in het eerste deelbesluit op het Wob-verzoek inzake de AUT zijn gepubliceerd, hebben niet het niveau van [redacted] bereikt en vallen om die reden dan ook niet onder de informatievordering van de POK. Deze stukken zijn – voor zover zij ook niet via een andere weg het niveau van [redacted] hebben bereikt - dan ook niet verstrekt aan de POK in het kader van de informatievordering. De stukken die naar aanleiding van het Wob-verzoek zijn geïdentificeerd als vallend onder de informatievordering, zijn gedeeld met de POK. Dit betrof finale versies van concepten van notities die reeds waren verstrekt aan de POK. Echter, doordat het eerste deelbesluit op het Wob-verzoek over de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen korte tijd voor het verschijnen van het rapport van de POK is afgerond, resteerde er te weinig tijd om een uitgebreide check uit te voeren of in het besluit op het Wob-verzoek zich stukken bevinden die ook relevant zijn voor het onderzoek van de POK. Het valt dan ook niet uit te sluiten is dat er in het kader van het Wob-besluit zich nog documenten bevinden die relevant zijn voor het onderzoek van de ondervragingscommissie. Zowel het archief van de aan de POK verstrekte stukken als het besluit op het Wob-verzoeken worden gepubliceerd op het Informatiepunt Kinderopvangtoeslag.*

26. JZ Wilt u per document dat bij het genoemde deelbesluit integraal is geweigerd, dat wil zeggen per document dat in het geheel niet openbaar is gemaakt, zoals vermeld op de inventarislijst B2 (Set Archief Commissie AUT) – de lijst met 427 geïdentificeerde documenten, aangeven of dit informatie betreft die valt binnen het bereik van de vordering van de POK, of deze informatie of deze documenten relevant waren voor de POK, of deze informatie/documenten zijn verstrekt aan de POK, en of de documenten informatie bevatten die relevant moeten worden geacht voor het aanvullen of corrigeren van de (eerdere) informatievoorziening aan de Kamer?

*Antwoord:*
*Zie het antwoord bij vraag 25.*

27. POK TEAM Is de POK actief geïnformeerd over het besluit op het Wob-verzoek over de aangifte en de Belastingdienst van 2 november 2020 betreffende de aangifte tegen de Belastingdienst[4]? Zo nee,

[4] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2020/11/02/besluit-op-wob-verzoek-over-de-aangifte-en-de-belastingdienst.

waarom niet? Herinnert u zich dat blijkens de Wob-verstrekking op het ministerie van Financiën op enig moment is besloten 'niet over te steken' en geen aangifte te doen bij vermoedens van ambtsmisdrijven? Waarom heeft u de Kamer geen afschrift gezonden van dit Wob-besluit, gegeven de eerdere Kamervragen en antwoorden over dit onderwerp?

[PM VOLGT NOG]

28. JZ Klopt het – zoals volgt uit de Wob-stukken over de aangifte - dat er intern discussie is geweest over het tijdvak waarop de uiteindelijke aangifte tegen de Belastingdienst betrekking had? Kunt u toelichten waarom het jaar 2017 is toegevoegd in de aangifte tegen de Belastingdienst, waarbij ook met name het MT Toeslagen wordt genoemd? Wat waren de overwegingen om '2017' in de aangifte op te nemen? Welke signalen of vermoedens van ambtsmisdrijven hebben betrekking op dit jaar?

*Antwoord:*
*Over de bewoordingen van de aangifte heeft inderdaad een gedachtewisseling plaatsgevonden. Overigens blijkt uit de bewoordingen van de aangifte dat deze niet gericht is tegen de Belastingdienst of tegen individuen. De formulering van de aangifte heeft betrekking op vermoedens van strafbare feiten die afgeleid kunnen worden uit de set documenten die onderwerp was van het memorandum van [ ]. In dat memorandum wordt onder meer het vermoeden van knevelarij en beroepsmatige discriminatie besproken in verband met werkzaamheden van CAF-teams. Een van de onderdelen die in het memorandum hebben geleid tot de conclusie dat er een vermoeden was van knevelarij waren de zachte stops (de stopzettingen van lopende toeslagen voordat bewijsstukken werden beoordeeld). Medio 2016 zijn deze zachte stops niet meer uitgevoerd. Zekerheidshalve zag de periode van aangifte echter ook op 2017. Het MT Toeslagen wordt in de aangifte niet genoemd.*

29. POK TEAM EN BOA Heeft u de POK geïnformeerd over de concept-notitie aan de staatssecretaris van eind november 2019, waarop de [ ]) schriftelijk heeft vastgelegd dat ambtsmisdrijven ondanks het rapport-Donner, en ondanks de 'rode draden-notitie' van de [ ] van de Belastingdienst (DG Bel) uit oktober 2019 juist niet op voorhand konden worden uitgesloten? Heeft u de POK een afschrift gestuurd van deze notitie? Zo nee, waarom niet? Viel deze notitie niet binnen het bereik van de vordering? Op welke punten wijkt deze notitie af van hetgeen is besproken met uw ambtsvoorganger en met de [ ] en [ ]? Heeft de [ ] in dit gesprek met de staatssecretaris dezelfde waarschuwing gegeven als op de notitie van november 2019? Is in dit gesprek besloten om 'niet over te steken', of is dit op andere momenten gebeurd?

*Antwoord:*
*De betreffende conceptnotitie van 29 november 2019 aan de staatsecretaris over het handelingsperspectief ten aanzien van medewerkers met daarop de aantekeningen van de [ ] is verstrekt aan de ondervragingscommissie naar aanleiding van de*

*informatievorderingen. Tevens is dit op 15 december 2020 aan uw Kamer gezonden (Kamerstuk 31066-763). Zoals ik op 26 mei 2020 aan uw Kamer gemeld heb, heeft dit stuk de toenmalige staatssecretaris niet bereikt (Kamerstuk 31066-654). Wel zijn de instrumenten, handelingsperspectieven en het oordeel dat er onvoldoende aanwijzingen waren voor (vermoedens van) ambtsmisdrijven met de vorige staatssecretaris besproken. De conceptnotitie daarentegen bevatte de verdergaande constatering dat (vermoedens van) ambtsmisdrijven of plichtsverzuim zonder meer waren uitgesloten, omdat er geen sprake was van verwijtbaar handelen. De [redacted] heeft bij deze conceptnotitie aangetekend dat dit niet zo besproken was, en dat vermoedens van ambtsmisdrijven niet bij voorbaat uitgesloten konden worden. Op het oordeel dat er onvoldoende aanwijzingen waren voor (vermoedens van) ambtsmisdrijven is later een second opinion uitgevoerd door [redacted] naar aanleiding van de gelijkluidende toezegging van de minister van Financiën van 15 januari 2020 aan uw Kamer.*

30. JZ Kunt u toelichten welk medium heeft gevraagd om openbaarmaking van de verslagen van het MT Toeslagen en het MT Belastingdienst? Heeft met de indiener van het verzoek overleg plaats gevonden over de timing van de te verwachten of te nemen beslissingen? Wanneer heeft dit overleg plaats gehad en met wie? Zijn er met deze verzoeker afspraken gemaakt over de timing van de beslissing en verstrekking, of toezeggingen gedaan? Zo ja, welke, wanneer en wat waren de achterliggende overwegingen bij deze eventuele afspraken?

*Antwoord:*
*Bij ieder verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur wordt gekeken hoe de verzoeker het beste kan worden geholpen in zijn of haar informatiebehoefte. Soms is het nodig dat er in gesprek wordt gegaan met de verzoeker over een verduidelijking van het verzoek of op welke manier kan worden voldaan aan de informatiebehoefte die er ligt. De naam van de indiener van een verzoek wordt niet openbaar gemaakt vanwege privacy-redenen.*

*Zoals aangegeven bij vraag 19 zijn er in de zomer van 2020 termijnen genoemd voor de genoemde Wob-verzoeken. Deze bleken gedurende het proces niet haalbaar te zijn. Het is gebruikelijk dat er met een verzoeker contact is over de voortgang van een Wob-verzoek, zeker als het Wob-verzoek wat meer tijd in beslag neemt. Er worden geen toezeggingen gedaan over de timing van het publiceren van een Wob-besluit.*

31. POK TEAM Herinnert u zich dat de POK in haar verslag (zie blz. 101) heeft gemeld dat de commissie vooraf niet is geïnformeerd over het Wob-besluit van 10 november 2020 (op basis van het verzoek van 12 juni 2020) inzake het MT Toeslagen? Erkent u dat het Wob-besluit en de verstrekking zeer veel relevante informatie bevat voor de reconstructie van politieke en ambtelijke besluitvorming over verschillende onderdelen van de toeslagenaffaire? Onderkent u dat u de gemaakte werkafspraken met de commissie aldus niet bent nagekomen, en de facto het werk van de POK heeft gehinderd?

*Antwoord:*
*De ondervragingscommissie is op 10 november 2020 geïnformeerd over het Wob-besluit van die datum inzake het MT Toeslagen. Het Wob-besluit is actief onder de aandacht van de commissie gebracht vanwege de mogelijke relevantie van de inhoud voor het onderzoek van de ondervragingscommisste. Ik ben het met u eens dat een eerdere publicatie van het Wob-besluit, gezien het onderwerp ervan en het onderzoek van de POK, de voorkeur had gehad. Ik verwijs u in dit kader ook naar de kabinetsreactie op het rapport, meer specifiek het gedeelte over de informatievoorziening en de informatiehuishouding.*

32. FJZ/[ ] Wanneer en door wie is vastgesteld dat er van een groot deel van de MT-vergaderingen ook vertrouwelijke (concept-)versies van die verslagen aanwezig waren, zoals vermeld in de brief van de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane van 10 november 2020 over een intern memo CAF 11?[5]
33. FJZ/[ ] en JZ Kunt u – mede in het licht van de beantwoording over het opduiken van meer informele verslagen van het MT Toeslagen – toelichten op welk moment betrokkenen en Wob-functionarissen ontdekten dat deze uitgebreide MT-verslagen bestonden? Wanneer was dit precies? Hoe is ontdekt dat er meer MT-verslagen bestonden? Wanneer is begonnen met de inventarisatie ten behoeve van het uiteindelijke Wob-besluit? Wanneer werd een eerste conceptbesluit voorgelegd aan de ambtelijke leiding? Wanneer werd de ambtelijke top ingelicht over het bestaan van deze meer informele verslagen? Wanneer bent u zelf geïnformeerd over het bestaan van deze verslagen?

*Antwoord:*
*Het Wob-verzoek werd ontvangen op 12 juni 2020. Omdat het verzoek niet duidelijk was, is contact opgenomen met verzoeker. In dat gesprek heeft verzoeker zijn verzoek ingeperkt tot het openbaar maken van alle verslagen van het MT-Toeslagen en alle ARO-verslagen van 2012-2018.*
*Het was bekend dat de ADR deze verslagen ook had gevraagd en ontvangen. Om die reden heeft de WOB-behandelaar aan de [ ] voor de ADR gevraagd deze verslagen ter beschikking te stellen voor de beoordeling in het kader van de WOB. Deze verslagen zijn toegestuurd op 30 juni 2020. De beoordeling van dit omvangrijke pakket was gereed rond 20 oktober 2020. Daarna is het Wob-besluit met de openbaar te maken documenten de parafenlijn ingegaan. Tijdens deze procedure rees bij [ ] Toeslagen het vermoeden dat de set met MT-verslagen niet compleet was. Daarna is binnen Toeslagen gezocht naar de ontbrekende verslagen en zijn deze ook gevonden. Deze aanvullende documenten zijn in de laatste dagen van oktober 2020 aan de Wob-behandelaren toegestuurd en daarna – na beoordeling in het kader van de Wob – alsnog toegevoegd aan de set met de openbaar te maken documenten. Vervolgens werd het Wob-besluit geformaliseerd. De ambtelijke leiding heeft het Wob-besluit met alle documenten op 5 en 6 november ontvangen. Tot slot is het besluit ter informatie aan mij voorgelegd waarna het openbaar is gemaakt op 11 november 2020.*

[5] Kamerstuk 2020Z21101.

34. UHB/[redacted] en JZ Klopt het dat de ADR reeds beschikte over de ARO-verslagen (het zogeheten opdrachtgever – opdrachtnemer-overleg) bij het onderzoek naar Toeslaggerelateerde CAF-zaken, dat op 12 maart 2020 werd afgerond? Klopt het dat deze ARO-documenten intern al bekend waren in augustus 2019 (eigen reconstructie Financiën) en oktober 2019 (eigen reconstructie SZW)? Klopt het dat deze documenten dus ook intern bekend waren op het moment dat, in juli 2020, met de indiener van het desbetreffende Wob-verzoek overleg plaats vond over inperking van diens Wob-verzoek, zoals gemeld in het besluit van 10 november 2020 op een Wob-verzoek over de aangifte en de Belastingdienst?[6]
35. JZ Wanneer is voor het eerst een conceptbesluit op het Wob-verzoek over de ARO-documenten voorgelegd aan de ambtelijke en politieke leiding?

    *Antwoord:*
    *Voor de ambtelijke leiding zie vraag 33. De politieke leiding heeft het besluit op 7 november gezien.*

36. Toeslagen en FJZ Erkent u dat de verstrekte ARO-documenten zeer veel belangrijke informatie bevatten voor de reconstructie van ambtelijke en politieke besluitvorming, waaronder over het project 1 bankrekeningnummer, de eigen bijdrage problematiek, de alles-of-niets-benadering, 'doelgroepers', risicoselectie, het project KEF, de doelstellingen van dat project (uit de markt drukken van 'foute' gastouderbureaus), over evenredigheid en proportionaliteit, én over afstemming met de minister van SZW?

    *Antwoord:*
    *De verstrekte ARO-documenten bevatten slechts beperkte informatie op basis waarvan ambtelijke en politieke besluitvorming kan worden gereconstrueerd. Nota's bestemd voor de ambtelijke top en/of bewindspersonen werden doorgaans niet in het ARO behandeld.*

37. Toeslagen Wilt u ingaan op de recente publicatie van Follow The Money op basis van het Wob-besluit inzake de AUT, waaruit volgt dat ambtenaren van Financiën kennelijk menen dat de toenmalig minister SZW wel degelijk is gekend over de inhoud van een nota over de eigen bijdrage-problematiek, althans dat zij dat 'beeld' hadden?
38. POK team Heeft u kennisgenomen van het feit dat de POK ook niet vooraf is geïnformeerd over het Wob-besluit van 17 november 2020 en de daarop gebaseerde verstrekking van documenten naar aanleiding van een Wob-verzoek van 1 juli 2020 betreffende het MT Belastingdienst?[7] Realiseert u zich dat de informatie in deze verstrekking van belang was voor de POK en dat door de timing van de beslissing de POK de mogelijkheid is onthouden om deze informatie op een zorgvuldige manier bij de voorbereiding van de verhoren te betrekken? Hoe oordeelt u op dit punt zelf op de handelwijze van uw ministerie, gegeven het feit dat de POK een

[6] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2020/11/02/besluit-op-wob-verzoek-over-de-aangifte-en-de-belastingdienst
[7] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2020/11/17/wob-besluit-op-het-wob-verzoek-inzake-de-notulen-van-het-mt-belastingdienst-over-de-periode-2013-2015

grondrecht uitoefende?

*Antwoord:*
*De ondervragingscommissie is op 17 november 2020 geïnformeerd over het Wob-besluit van die datum inzake het MT Belastingdienst. Het Wob-besluit is actief onder de aandacht van de commissie gebracht vanwege de mogelijke relevantie van de inhoud voor het onderzoek van de ondervragingscommissie. Ik ben het met u eens dat een eerdere publicatie van het Wob-besluit, gezien het onderwerp ervan en het onderzoek van de POK, de voorkeur had gehad. Ik verwijs u in dit kader ook naar de kabinetsreactie op het rapport, meer specifiek het gedeelte over de informatievoorziening en de informatiehuishouding.*

39. JZ In hoeverre constateert u dat uit het verslag van de POK nieuwe (mogelijke) misdrijven naar voren komen die nopen tot aangifte bij het Openbaar Ministerie (OM), hetzij misdrijven begaan door ambtenaren, hetzij misdrijven begaan door bewindspersonen?

*Antwoord:*
*Gelet op de conclusies van het OM in de brief die ik u op 7 januari jl. toezond, is er geen grond in dit verband verdere aangiften te doen van vermoedens van strafbare feiten. De strafrechtelijke immuniteit van de staat en zijn ambtenaren staat in beginsel in de weg aan een strafrechtelijke vervolging. Het OM heeft in zijn conclusies ook het rapport van de POK betrokken.*

40. FJZ Bestaat of bestond er een formele dan wel informele (werk)instructie of (beleids)opvatting die behelst dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur mogen wijken ten behoeve van fraudeopsporing?

*Antwoord:*
*Voor zover mij bekend bestaat en bestond er geen algemene (werk)instructie of (beleids)lijn dat de algemene beginselen voor behoorlijk bestuur mogen wijken ten behoeve van de fraudeopsporing. Wel kunnen we achteraf constateren dat bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag de algemene beginselen van behoorlijk bestuur niet steeds voldoende in acht zijn genomen.*

41. O&P en JZ Welke consequenties verbindt u aan het niet naleven van de Algemene wet bestuursrecht voor betrokken ambtenaren en/of bewindspersonen?

Antwoord:
*De normen van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) richten zich op bestuursorganen en het zijn de bestuursorganen die de eventuele gevolgen dragen in de gevallen dat de normen van de Awb niet worden nageleefd. Ook indien door het handelen van ambtenaren de normen van de Awb worden geschonden. In de interne verhouding tussen werkgever en werknemer kunnen ambtenaren wel worden aangesproken indien zij zich niet houden aan de normen die de werkgever stelt aan hun handelen.*
*Zie ook het antwoord op vraag 42.*

42. O&P en JZ Hoe gaat u bewerkstelligen dat bewindspersonen en ambtenaren zich vanaf heden houden aan de Algemene wet bestuursrecht en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur?

Antwoord:
*De normen van de Algemene wet bestuursrecht zijn altijd het uitgangspunt bij het handelen van bewindspersonen en ambtenaren. Het is zeer betreurenswaardig dat in dat handelen niet in alle gevallen aan die normen is voldaan, zeker in het licht van de gevolgen voor individuele ouders in de toeslagenaffaire. Bij brief van 14 september 2020[8] heb ik u reeds geïnformeerd over de verbeteringen binnen de Belastingdienst. Rechtsstatelijk handelen is de norm waarbij we intensief werken aan een cultuur waarin er ruimte is voor de professionaliteit van medewerkers, openheid en een goede onderlinge samenwerking de standaard is, en burgers en bedrijven centraal staan. In de gewenste cultuur zijn dilemma's bespreekbaar, reflecteren we op wat beter kan en is er ruimte voor tegenspraak. Bovendien moeten medewerkers voldoende ruimte krijgen om, uiteraard binnen wet- en regelgeving, vanuit vakmanschap maatwerk bieden waar dat gepast is en zo de menselijke maat voor ogen houden. Medewerkers dienen moeilijke beslissingen of afwegingen niet alleen te nemen, en in overleg met de met de vaktechnische lijnen en leidinggevenden vraagstukken te bespreken. Ook komt er meer aandacht voor fiscaal-juridische kennis in alle lagen van de organisatie. Deze verbeteringen leiden uiteindelijk ook tot betere advisering op het gebied van de Algemene wet bestuursrecht en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.*

43. O&P en JZ Gaat u ambtenaren, die betrokken waren bij het schenden van de grondbeginselen van de rechtstaat, verantwoordelijk houden voor hun (niet) handelen? Zo ja, hoe dan? Zo nee, waarom niet?

*Antwoord:*
*Eventuele onderzoeken naar het handelen of nalaten van een ambtenaar zijn persoonsgerichte onderzoeken. Het is vast gebruik dat ik uw Kamer niet informeer over individuele personele aangelegenheden.*

44. O&P Welk (niet) handelen door ambtenaren kan tot (straf)ontslag leiden?

*Antwoord:*
*Het handelen/nalaten van ambtenaren dat tot ontslag kan leiden is velerlei. Een limitatief overzicht van (niet) handelen dat tot ontslag kan leiden is derhalve niet te geven. Enkele voorbeelden van categorieën gedrag die eerder hebben geleid tot strafontslag zijn ongepast gedrag in privésfeer, misbruik bedrijfsmiddelen en interne regelovertreding. Als bijlage bij het jaarverslag integriteit 2019 ministerie van Financiën is een geanonimiseerd overzicht opgenomen van integriteitsschendingen door ambtenaren en de wijze van*

[8] Op weg naar de beste Belastingdienst voor Nederland', Tweede Kamer, vergaderjaar 2019/2020, 31 066, nr. 700.

*afdoening door de werkgever.*[9] *Dit geeft een beeld van gedragingen die in het verleden hebben geleid tot strafontslag. Hierbij dient bedacht te worden dat individuele gevallen tot een andere uitkomst zouden kunnen leiden aangezien alle omstandigheden van het geval van belang zijn. Overigens bestaat er sinds de invoering van de initiatiefwet Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren geen strafontslag meer.*

45. O&P en JZ Is het niet naleven van de Algemene wet bestuursrecht een rechtvaardigheidsgrond voor (straf)ontslag?

*Antwoord:*
*Zie antwoord op vraag 44.*

46. O&P en JZ Is meineed een rechtvaardigingsgrond voor (straf)ontslag?

*Antwoord:*
*Zie antwoord op vraag 44.*

47. O&P Hoeveel ambtenaren heeft u naar aanleiding van het verslag van de POK dan wel de kinderopvangtoeslagaffaire reeds ontslagen?
*Antwoord:*
*Ik ga niet in op de positie van individuele ambtenaren. Van belang is wel dat het verslag van de POK breed gedeeld wordt onder de medewerkers van Financiën en dat hier veel aandacht aan wordt besteed op de werkvloer.*

48. O&P Bij hoeveel ambtenaren heeft u naar aanleiding van het verslag van de POK dan wel de kinderopvangtoeslagaffaire alsnog een ontslagprocedure opgestart?

*Antwoord:*
*Zie antwoord op vraag 47.*

49. Toeslagen Hoe gaat u het ontstane onrecht voor individuele burgers alsnog recht zetten?

*Antwoord:*
*Hierover zal ik u elke twee maanden middels de Voortgangsrapportages kinderopvangtoeslag informeren.*

50. AZ Hoe is de zogenoemde Rutte-doctrine ontstaan? Op welke datum is de zogenoemde Rutte-doctrine officieel kabinetsbeleid geworden? Hoe heeft dit beleid zich ontwikkeld tussen 2000 en heden?

*Antwoord:*
*De "Rutte-doctrine" is geen algemeen gehanteerd begrip binnen de rijksoverheid. Voor zover ik heb kunnen nagaan is de term één keer gebruikt in een terugkoppeling van een overleg in een sms van een raadadviseur aan de minister-president. Het begrip 'Rutte-doctrine' werd in dat overleg gebruikt als een verwijzing naar artikel 11 van de Wet openbaarheid van bestuur, in het bijzonder op de ruimte die er*

[9] Jaarverslag integriteit 2019 ministerie van Financiën, Jaarverslag integriteit 2019 ministerie van Financiën | Jaarverslag | Rijksoverheid.nl

*moet zijn om vrij van gedachten te kunnen wisselen op basis van persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van besluitvorming. Voor de inhoud en achtergrond hiervan zij verwezen naar de memorie van toelichting op de Wob (Kamerstukken II, 1986-1987, 19859, nr. 3, p. 14 en verder).*

51. AZ In welke mate is de voortgang van compensatie van gedupeerde ouders belemmerd door de Rutte-doctrine?

*Antwoord:*
*De "Rutte-doctrine" is geen algemeen gehanteerd begrip binnen de rijksoverheid. Voor zover ik heb kunnen nagaan is de term één keer gebruikt in een terugkoppeling van een overleg in een sms van een raadadviseur aan de minister-president. Het begrip 'Rutte-doctrine' werd in dat overleg gebruikt als een verwijzing naar artikel 11 van de Wet openbaarheid van bestuur, in het bijzonder op de ruimte die er moet zijn om vrij van gedachten te kunnen wisselen op basis van persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van besluitvorming. Voor de inhoud en achtergrond hiervan zij verwezen naar de memorie van toelichting op de Wob (Kamerstukken II, 1986-1987, 19859, nr. 3, p. 14 en verder).*
*De voortgang van de compensatie is niet belemmerd door de toepassing van artikel 11 van de Wob.*

52. AZ In hoeverre en in welke mate heeft de Rutte-doctrine de controlerende taak van de Kamer belemmerd?

*Antwoord:*
*De "Rutte-doctrine" is geen algemeen gehanteerd begrip binnen de rijksoverheid. Voor zover ik heb kunnen nagaan is de term één keer gebruikt in een terugkoppeling van een overleg in een sms van een raadadviseur aan de minister-president. Het begrip 'Rutte-doctrine' werd in dat overleg gebruikt als een verwijzing naar artikel 11 van de Wet openbaarheid van bestuur, in het bijzonder op de ruimte die er moet zijn om vrij van gedachten te kunnen wisselen op basis van persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van besluitvorming. Voor de inhoud en achtergrond hiervan zij verwezen naar de memorie van toelichting op de Wob (Kamerstukken II, 1986-1987, 19859, nr. 3, p. 14 en verder).*
*Het is op grond van artikel 68 Grondwet aan de verantwoordelijke minister om de Tweede Kamer te informeren. De bewindspersoon legt over de informatievoorziening verantwoording af aan de Tweede Kamer. De vraag of verstrekking van inlichtingen onder omstandigheden strijdig zijn met het belang van de staat wordt mede bezien vanuit de weigeringsgronden van de artikelen 10 en 11 van de Wob, waaronder de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen.*

53. AZ In hoeverre en in welke mate heeft de Rutte-doctrine het werk van de POK belemmerd?

*Antwoord:*
*De "Rutte-doctrine" is geen algemeen gehanteerd begrip binnen de rijksoverheid. Voor zover ik heb kunnen nagaan is de term één keer gebruikt in een terugkoppeling van een overleg in een sms van een*

*raadadviseur aan de minister-president. Het begrip 'Rutte-doctrine' werd in dat overleg gebruikt als een verwijzing naar artikel 11 van de Wet openbaarheid van bestuur, in het bijzonder op de ruimte die er moet zijn om vrij van gedachten te kunnen wisselen op basis van persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van besluitvorming. Voor de inhoud en achtergrond hiervan zij verwezen naar de memorie van toelichting op de Wob (Kamerstukken II, 1986-1987, 19859, nr. 3, p. 14 en verder).*
*Het is niet aan het kabinet om uitspraken te doen over het werk van de POK. Overigens wordt de informatie die het kabinet heeft verstrekt aan de POK gereguleerd door de Wet op de parlementaire enquête 2008 (Wpe 2008) en een specifiek hiertoe opgesteld informatieprotocol. In dat kader is artikel 11 van de Wob niet van toepassing en zijn stukken waarin persoonlijke beleidsopvattingen zijn vervat, ongelakt verstrekt aan de commissie.*

54. AZ In hoeverre en in welke mate heeft de Rutte-doctrine het werk van de media belemmerd?

*Antwoord:*
*De "Rutte-doctrine" is geen algemeen gehanteerd begrip binnen de rijksoverheid. Voor zover ik heb kunnen nagaan is de term één keer gebruikt in een terugkoppeling van een overleg in een sms van een raadadviseur aan de minister-president. Het begrip 'Rutte-doctrine' werd in dat overleg gebruikt als een verwijzing naar artikel 11 van de Wet openbaarheid van bestuur, in het bijzonder op de ruimte die er moet zijn om vrij van gedachten te kunnen wisselen op basis van persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van besluitvorming. Voor de inhoud en achtergrond hiervan zij verwezen naar de memorie van toelichting op de Wob (Kamerstukken II, 1986-1987, 19859, nr. 3, p. 14 en verder).*
*Het is niet aan het kabinet om uitspraken te doen over het werk van de media.*

55. AZ Is de Rutte-doctrine in strijd is met de Wet openbaarheid van bestuur? Zo nee, waarom niet?

*Nee. De "Rutte-doctrine" is geen algemeen gehanteerd begrip binnen de rijksoverheid. Voor zover ik heb kunnen nagaan is de term één keer gebruikt in een terugkoppeling van een overleg in een sms van een raadadviseur aan de minister-president. Het begrip 'Rutte-doctrine' werd in dat overleg gebruikt als een verwijzing naar artikel 11 van de Wet openbaarheid van bestuur, in het bijzonder op de ruimte die er moet zijn om vrij van gedachten te kunnen wisselen op basis van persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van besluitvorming. Voor de inhoud en achtergrond hiervan zij verwezen naar de memorie van toelichting op de Wob (Kamerstukken II, 1986-1987, 19859, nr. 3, p. 14 en verder).*

56. BOA Indien transparantie, openheid en volledigheid de niet leidende principes zijn, kunt u dan aangeven wat wel de leidende principes zijn bij beantwoording van Kamervragen, het reageren op Wob-verzoeken en het samenstellen van dossiers voor rechtszaken?

*Antwoord:*

*Transparantie, openheid en volledigheid moeten de leidende principes zijn bij de beantwoording van Kamervragen, het reageren op Wob-verzoeken en het samenstellen van dossiers voor rechtszaken.*

57. **BOA** Hoe bewerkstelligt u dat u in de toekomst de Kamer wel tijdig, volledig en juist informeert?

*Antwoord:*
*Het kabinet wil benadrukken dat zij de Kamer ten alle tijde tijdig, juist en volledig wil informeren, maar ziet dat dit in de onderhavige casus op verschillende momenten niet is gebeurd. Zie voor een uitgebreide toelichting op de maatregelen omtrent de informatievoorziening en informatiehuishouding de kabinetsreactie op het eindverslag van de POK 'Ongekend Onrecht'.*

58. BOA Hoe bewerkstelligt u dat, in de toekomst, de Kamer zich er van kan vergewissen dat de Kamer ook daadwerkelijk tijdig, volledig en juist geïnformeerd is?

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 57.*

59. Toeslagen Hoeveel gedupeerden hebben door leningen en schulden die volgen op de toeslagenaffaire een negatieve registratie bij het Bureau Krediet Registratie (BKR)? Welke acties zijn ondernomen om deze negatieve BKR-registraties weg te nemen?

*Antwoord:*
*UHT verzamelt géén gegevens over (het aantal) gedupeerden met een registratie bij de BKR.*
*In individuele casus kan het bestaan van een BKR registratie wél bij de persoonlijke zaakbehandelaar bekend zijn (als gevolg van door de ouder geleverde informatie). De BKR registratie van (achterstand op) kredieten wordt verwijderd op initiatief van de (bij de BKR aangesloten) kredietverstrekkers. UHT heeft vooralsnog géén initiërende rol. Voor de goede orde: de Belastingdienst meldt zelf géén betalingsachterstanden aan.*

60. Toeslagen Waarop is het bedrag van 30.000 euro gebaseerd, dat volgens de brief van de staatssecretaris van 24 december 2020 zal worden aangeboden aan alle ouders die gedupeerd zijn door de 'alles-of-niets' uitleg van de kinderopvangtoeslag of de buitensporige fraudejacht?[10]
61. Toeslagen en COMM iam AZ, SZW. Kan per bewindspersoon worden aangegeven hoeveel besloten, persoonlijke en individuele gesprekken de minister-president, minister van Financiën, de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het afgelopen jaar met gedupeerde ouders hebben gevoerd?

*Antwoord:*
*Minister Hoekstra heeft begin januari gesproken met 14 ouders tijdens twee besloten bijeenkomsten. In groter groepsverband sprak*

[10] Kamerstuk 2020Z25679

*hij in een besloten sessie met 200 ouders tijdens de bijeenkomst op 20 januari in de Broodfabriek. Dat gebeurde samen met de minister-president.*

*Staatssecretaris Van Huffelen heeft sinds haar aantreden op 29 januari met meer dan 203 ouders een individueel, persoonlijk gesprek gevoerd. 27 van die gesprekken waren vanwege de corona-maatregelen noodgedwongen via een video-verbinding. Daarnaast is er op zaterdag 14 maart een besloten bijeenkomst met acht ouders geweest.*

*De voormalige en huidige staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben in 2020 geen gesprekken gevoerd met gedupeerde ouders. Begin februari 2021 staan gesprekken gepland tussen staatssecretaris Van 't Wout en gedupeerde ouders samen met staatssecretaris Van Huffelen.*

62. IV&D en JZ (aangeleverd door UHB) Op welke precieze informatie over de het gebruik van nationaliteit, die niet is gedeeld is met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), is gedoeld in een factsheet, dat op 14 december 2020 aan de Kamer is gezonden?[11] Kunt u de conclusie in dat factsheet onder nummers 5 en 6, inhoudende dat de AP vanuit de ambtelijke top van de Belastingdienst niet volledig juist geïnformeerd is en dat er bij het informeren van de AP omtrent het gebruik van nationaliteit een nuancering ontbrak die wel op z'n plaats was geweest, toelichten? Om welke nuancering gaat het? Heeft de AP nu de beschikking over alle informatie over het gebruik van de (tweede) nationaliteit?

*De op onderdelen onjuiste informatieverstrekking in 2017 aan de AP is al eerder aan uw Kamer gemeld. Ik verwijs onder meer naar de kabinetsreactie van 17 juli 2020 op het rapport van de AP en de daarin genoemde eerdere brief van 11 juni 2019 van mijn ambtsvoorganger,[12] naar de beantwoording van 18 augustus 2020[13] van Kamervragen van het lid Omzigt en naar de reactie van 17 november 2020 op het schriftelijk overleg op de kabinetsreactie op het rapport van de AP.[14]*
*Uit de gegevens blijkt dat de AP aangegeven had dat zij in 2017 na signalering dat nationaliteit bij de kinderopvangtoeslag door Belastingdienst/Toeslagen verkeerd gebruikt werd, vragen stelde aan Belastingdienst/Toeslagen en dat naar aanleiding daarvan namens Belastingdienst/Toeslagen is verklaard dat deze geen gegevens met betrekking tot tweede nationaliteit had. In de brief van 18 juli 2017 aan de AP is onder andere het volgende vermeld: 'De Belastingdienst/Toeslagen legt niet de afkomst van*

[11] 2020D52296, Factsheet 14 (Informeren Kamer); bijlage bij Kamerstuk 31066, nr. 765 (Lijst van vragen en antwoorden inzake CAF-11).
[12] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/07/17/kamerbrief-met-reactie-kabinet-op-onderzoek-autoriteit-persoonsgegevens-naar-verwerking-nationaliteit-aanvragers-kinderopvangtoeslag
[13] Kamerstukken 2019/20 (aanhangsel), 3794, Vragen van het lid Omtzigt (CDA) aan de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst en aan de Staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane over het keihard liegen door de Belastingdienst/toeslagen (ingezonden 24 juli 2020). Antwoord van Staatssecretaris Van Huffelen (Financiën – Toeslagen en Douane) (ontvangen 18 augustus 2020).
[14] Bijlage 1 schriftelijk overleg met reactie op rapport AP | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl; p 7 en noot 9.

*toeslaggerechtigden vast. Wel krijgt Belastingdienst/Toeslagen de actuele gegevens over de nationaliteit uit de Basisregistratie personen (Brp). Hierin wordt de tweede nationaliteit niet opgenomen, dus die informatie heeft de Belastingdienst/Toeslagen niet. [... ] De nationaliteit wordt uiteraard met gebruikt als selectiecriterium om juist bij deze aanvragers van kinderopvangtoeslag (extra) toezicht uit te voeren.'*[15]

*In het begin van 2019 zijn de medewerkers die betrokken waren bij de voorbereiding van het (her)opende onderzoek van de AP zich op dat moment bewust geworden van het feit dat de AP destijds onjuist en onvolledig was geïnformeerd. Uit de voorbereiding van de reactie aan de AP in juli 2017 komt het beeld naar voren dat door de betrokken medewerkers niet is stilgestaan bij de mogelijkheid dat de (dubbele) nationaliteit uit de GBA geregistreerd is gebleven in het systeem van Belastingdienst/Toeslagen (TVS genaamd) na de overgang naar de Brp. Ook zijn geen opmerkingen terug te vinden over de indicator Nederlanderschap ja/nee in het risicoclassificatiemodel, die sinds de invoering van het model in 2013 daarin was opgenomen. Wel werd een relatie gelegd met het CAF 11-onderzoek, waarbij onder meer werd opgemerkt dat Belastingdienst/Toeslagen hierbij niet selecteerde op nationaliteit, maar dat alle gegevens van de betrokken ouders wel zichtbaar werden gemaakt. De betrokken medewerkers wisselden onderling opmerkingen uit over de vraag of het nodig was de nationaliteit in dit kader op te nemen en of Belastingdienst/Toeslagen die bevoegdheid wel had. Daarop werd aangegeven dat de registratie van nationaliteit in het kader van het CAF 11-onderzoek niet nodig leek en dat registratie van nationaliteit op grond van artikel 18 van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) onder meer slechts mag plaatsvinden met het oog op de identificatie van de betrokkene en voor zover dit voor het doel onvermijdelijk is. In zijn algemeenheid werd genoemd dat de informatie wel nodig kan zijn voor het bepalen van het recht op een toeslag, omdat daarvoor nodig is te kunnen bepalen of iemand de Nederlandse nationaliteit heeft en zo nee, of de persoon wel of niet rechtmatig verblijf in Nederland heeft. In de reactie aan de AP is in juli 2017 vervolgens alleen deze laatste algemene bepaling opgenomen onder verwijzing naar de artikelen 8 en 11 van de Vreemdelingenwet en artikel 9 van de Awir. Helaas is destijds geen opvolging gegeven aan de opmerkingen over de bevoegdheid van de registratie van nationaliteit door Belastingdienst/Toeslagen in het kader van het CAF-11 onderzoek.*

*De [redacted] van Belastingdienst/Toeslagen heeft in het interview met de AP op 25 april 2019 de twee vorengenoemde punten in de reactie aan de AP in 2017 gerectificeerd. [redacted] heeft aangegeven dat de Belastingdienst/Toeslagen gegevens uit de Brp overneemt. Voorheen (tot 2014) gebeurde dit uit de GBA. Vanuit de GBA werd de dubbele nationaliteit overgenomen. In de gevallen dat de dubbele nationaliteit in de GBA aanwezig was, is deze geregistreerd gebleven in het systeem van Belastingdienst/Toeslagen na de overgang naar de Brp. Op dit punt was de reactie aan de AP in 2017 dus onjuist. Tevens heeft zij aangegeven dat in het risicoclassificatiemodel het criterium (tweede) nationaliteit niet werd gebruikt, maar dat het criterium wel/geen Nederlanderschap wel werd gebruikt. Voor de*

[15] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2020/09/14/besluit-op-wob-verzoek-inzake-etnisch-profileren-belastingdienst-toeslagen ; bijlage 13.

*kinderopvangtoeslag is deze indicator in oktober 2018 uit het model gehaald. Voor de huurtoeslag is dit in april 2019 gebeurd. Dit is onder meer in de kamerbrief van 11 juni 2019 ook met uw Kamer gedeeld. Daarin is ook aangegeven dat in het geval, bij een dubbele nationaliteit, één van beide nationaliteiten de Nederlandse was, de burger in het risicoclassificatiemodel met Nederlanderschap werd geclassificeerd.*
*Met betrekking tot de vraag of de AP nu de beschikking over alle informatie over het gebruik van de (tweede) nationaliteit kan ik u als volgt informeren. De Belastingdienst en de Belastingdienst/Toeslagen hebben de Autoriteit Persoonsgegevens zo volledig mogelijk geïnformeerd over het gebruik van het persoonsgegevens nationaliteit en spannen zich in om de Autoriteit Persoonsgegevens geïnformeerd te houden. In dat kader wordt eventueel nieuw bekend geworden informatie aan de Autoriteit Persoonsgegevens gestuurd*[16] *en wordt correspondentie aan de Kamer onder de aandacht van de Autoriteit Persoonsgegevens gebracht.*
*Zoals in de brief aan uw Kamer van 17 november 2020 is aangegeven, kan nog niet met zekerheid worden vastgesteld of het gebruik van het persoonsgegeven nationaliteit in de systemen van de Belastingdienst, Douane en Toeslagen nu volledig in beeld is.*[17] *Op dit moment wordt een diepgaander onderzoek uitgevoerd. Wij willen dit onderzoek in het eerste kwartaal van 2021 afronden en uw Kamer informeren over de resultaten.*
[PM navragen: Douane heeft op 22 december 2020 onderstaande tekst aan UHB gestuurd:
*Aanvullend op wat er is beschreven in de notitie van januari heeft er bij de Douane in het derde kwartaal van 2020 een onderzoek plaatsgevonden naar de wettelijke grondslagen van het gebruik van nationaliteit. Dit onderzoek is ook aangekondigd in de brief van 15 september 2020 aan de voorzitter van de TK (2020 31 934 Nr. 35). Uit dit onderzoek is gebleken dat er drie applicaties zijn waarin het gegeven van tweede nationaliteit zichtbaar zou kunnen zijn. Na deze constatering is direct gestart met het niet meer tonen van het gegeven tweede nationaliteit. Deze actie is inmiddels afgerond. Het resultaat van het onderzoek in oktober leverde eveneens op dat, door het aanpassen van de business rules, het gegeven dubbele nationaliteit niet meer opgenomen wordt in nog te realiseren applicaties.*
Als gevolg van de ontvlechting opereert Douane vanaf 1 januari 2021 zelfstandig. Mogelijk dat Douane zelf de AP geïnformeerd heeft. Dit loopt niet meer via de Belastingdienst. IVenD heeft daar geen zicht meer op.]

63. UHB/[redacted] en [redacted] Is alle informatie over de tweede nationaliteit nu uit alle systemen van de Rijksoverheid, waaronder die van de Belastingdienst, verdwenen?

*Antwoord:*
*Het basisregistratiesysteem voor persoonsgegevens van de Belastingdienst (BVR) is op 23 juli 2015 geschoond van informatie over dubbele nationaliteiten van personen met een Nederlandse*

[16] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2020/07/17/briefwisselingen-tussen-autoriteit-persoonsgegevens-en-belastingdienst-toeslagen; zie: brief 23 juni 2020 aan AP.
[17] Bijlage 1 schriftelijk overleg met reactie op rapport AP | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl; p. 2 van 18.

*nationaliteit. Hierin kan het hooguit door incidentele fouten in de automatische overdracht voorkomen dat in individuele gevallen nog dergelijke informatie wordt aangetroffen en aangepast moet worden. Voor de landelijke selectiesystemen van het DG-Belastingdienst geldt dat hierin geen informatie meer is opgenomen over dubbele nationaliteiten naast de Nederlandse nationaliteit. Van lokale applicaties en lijsten kan op dit moment nog onvoldoende worden vastgesteld of alle onterecht opgenomen informatie over (dubbele) nationaliteiten hier uit is gehaald. Dit wordt momenteel onderzocht en we streven ernaar dit onderzoek in het eerste kwartaal van 2021 af te ronden.*
*Overigens kan het nog wel voorkomen dat de Belastingdienst gebruik maakt van tweede nationaliteiten, bij personen die niet de Nederlandse nationaliteit hebben. In dat geval kan het bijvoorbeeld voor specifieke regelingen relevant zijn of die persoon ten minste één EU-nationaliteit heeft.*
*SVB, UWV en Inspectie SZW registreren geen tweede nationaliteit. Tot 1 januari 2016 konden deze organisaties dit gegeven wel uit de Basis Registratie Personen verkrijgen. Sinds de registratie van de tweede nationaliteit in de BRP niet meer wordt bijgehouden is deze informatie niet meer beschikbaar. Hoewel ik geen volledig sluitend overzicht heb van de uitvoeringspraktijk bij gemeenten, hebben mij geen signalen bereikt dat gemeenten op enige wijze gebruik maken van tweede nationaliteit. Zij zijn per 14 januari 2014 gestopt met het registreren van tweede nationaliteit in de BRP en sinds 31 december 2015 zijn ook bestaande registraties aangepast.*
*De Douane haalt informatie op uit BVR. Volledigheidshalve wordt verwezen naar wat eerder in dit antwoord is opgemerkt ten aanzien van incidentele fouten in de automatische overdracht.*
*Bij de Douane heeft in het derde kwartaal van 2020 een onderzoek plaatsgevonden naar de wettelijke grondslagen van het gebruik van nationaliteit. U bent hierover eerder geïnformeerd in de brief van 15 september 2020 . Uit dit onderzoek is gebleken dat er drie applicaties zijn waarin het gegeven van tweede nationaliteit zichtbaar zou kunnen zijn. Na deze constatering is direct gestart met het niet meer tonen van het gegeven tweede nationaliteit. Deze actie is inmiddels afgerond. Het resultaat van het onderzoek in oktober leverde eveneens op dat, door het aanpassen van de business rules, het gegeven dubbele nationaliteit niet meer opgenomen wordt in nog te realiseren applicaties.*
*PM input van BZK en TOE*

64. FEZ iam C&F en IRF – en laatste vraag aanvulling BOA Op welke wijze is de sturing en het verscherpt toezicht op de Belastingdienst naar aanleiding van de vertrekregeling door het kerndepartement vormgegeven en versterkt, nadat de Belastingdienst door de minister en de staatssecretaris van Financiën onder curatele is gesteld? Wat betekent het onder curatele stellen precies in de praktijk? Op welke manier is de betrokkenheid van de minister van Financiën sinds het verscherpte toezicht vergroot? Op welke wijze is de huidige minister van Financiën geïnformeerd over het verscherpte toezicht op de Belastingdienst? Op welke manier heeft de huidige minister van Financiën invulling gegeven aan het verscherpte toezicht? Welke mogelijkheden heeft het kerndepartement om de Belastingdienst bij te sturen? Op welke dossiers en op welke wijze heeft de minister van Financiën zich in toenemende mate bemoeid met de problemen bij de

Belastingdienst?

*Antwoord:*
*In de kamerbrief van 11 oktober 2016[1] is door de toenmalige minister en staatssecretaris aangegeven dat, in aanvulling op het aangescherpt toezicht door de concerncontroller, directie FEZ, de Belastingdienst onder curatele wordt gesteld voor wat betreft de financiële besluitvorming; het verscherpt toezicht. Dit specifiek voor de middelen op artikel 1 van de begroting van Financiën (IX). Het verscherpt toezicht is een afgeleide van het vooraf gaand toezicht en is een ambtelijk intern proces uitgevoerd door de Inspectie der Rijksfinanciën (IRF). Dit houdt onder andere in dat goedkeuring is vereist vanuit de IRF voordat de Belastingdienst verplichtingen boven een bepaald bedrag kan aangaan zoals vastgelegd in het mandaatbesluit. In de afgelopen periode is de capaciteit bij de directie FEZ en de controldirectie van de Belastingdienst versterkt en heeft de Algemene Rekenkamer in 2019 de eerder door haar geconstateerde onvolkomenheid 'aansturing van en toezicht op de Belastingdienst door het kerndepartement' laten vervallen. Verder is sprake van een verbeterd begrotingsproces, waardoor de budgettaire beheersing bij de Belastingdienst substantieel is verbeterd, en de opgestelde kaders/procedures zijn ingebed in de structurele financiële toezichtsorganen van het ministerie en de Belastingdienst. Hiermee is een van de kernpunten van het verscherpt toezicht op de financiële besluitvorming komen te vervallen. Mede hierdoor is vanaf 1 januari 2021 het verscherpt toezicht door de IRF omgezet in toezicht door FEZ.*

*Sinds 2018 is de aansturing van de Belastingdienst vormgegeven volgens het bij agentschappen gebruikelijke 'driehoeksmodel'. In dit sturingsmodel, treedt de [ ] van het Ministerie van Financiën als [ ], de [ ] Fiscale Zaken als [ ] en [ ] Belastingdienst – Toeslagen en Douane als [ ]*
*Tevens is de P&C cyclus binnen de [ ]'s verder uitgekristalliseerd. Zo stelt FEZ de kaders op voor de (externe) jaarplannen en toetst de interne jaarcontracten in samenwerking met de control-afdelingen van de [ ]'s. Dit geeft verdere uitwerking aan de strategische doelstellingen en KPI's zoals deze ook aan de kamer gerapporteerd worden.*

*In het kader van de ontvlechting wordt per 2021 ook voor Toeslagen en Douane een eigen governancestructuur ingevoerd en wordt het driehoeksmodel bij de Belastingdienst herzien om de sturing te versterken[2]. Binnenkort zullen wij u verder informeren over de gevolgen van ontvlechting per 1 januari 2021 op de aansturing van de Belastingdienst, Toeslagen en Douane.*

*De minister van Financiën heeft in zijn openbare verhoor bij de parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag (POK) aangegeven dat zijn bemoeienis met de Belastingdienst en de*

[1] Kamerstukken II 2016–2017, 31 066, nr. 307 4
[2] Zie ook de brief 'Aanpak versterking besturing Belastingdienst, Toeslagen en Douane', stuknummer 31066-690.

*problemen die daar speelden sterker en meer geweest dan typisch gebruikelijk onder meer op de onderwerpen, erf-en schenk, ICT en managementinformatie. Voor een nadere toelichting verwijs ik u ook naar de documenten in het Wob-verzoek Reorganisatie Belastingdienst.*

65. Toeslagen Welke mogelijkheden zijn er om schulden van gedupeerde ouders over te nemen, bijvoorbeeld zodat schulden makkelijker kwijt gescholden kunnen worden, bijbehorende voorwaarden kunnen worden versoepeld en gedupeerde ouders daardoor geen of maar één schuldeiser houden?

*Antwoord:*
*Conform de motie Omtzigt wordt er gewerkt aan een oplossing om gedupeerde ouders schuldenvrij te maken en hen daarnaast financiële ruimte te geven voor een nieuwe start. De beoogde oplossing is daarmee ruimhartiger dan de in de vraag gestelde mogelijkheden. U wordt hierover geïnformeerd in de volgende Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag.*

66. FJZ Kan de mail van 10 februari 2020 die opduikt in het Wob-besluit over de AUT van 11 december 2020, waarin wordt gerefereerd aan een verslag bespreking begeleidersgroep van het CAF-team, een 'terugkoppeling van de [redacted] CAF naar de andere over een eerder gesprek met [redacted]' openbaar worden gemaakt? Zijn er andere verslagen van de begeleidersgroep CAF? Wilt u deze eveneens openbaar maken?

*Antwoord:*
*Het complete document is als bijlage toegevoegd.*
*Het document is een terugkoppeling van een gesprek van de [redacted] van het CAF met de begeleidersgroep aan zijn plaatsvervanger. Zoals uit de toelichting bij de doorzending van het mailbericht blijkt, gaat het niet om een officieel verslag. Van de gesprekken met de begeleidersgroep werden geen verslagen gemaakt.*

67. JZ Hoe vaak heeft u verlangde inlichtingen aan de Kamer, mondeling of schriftelijk, niet verstrekt omdat dat in strijd was met het belang van de staat?

*Antwoord:*
*Ik acht het van groot belang om uw kamer zo goed en volledig mogelijk te informeren. Dit kan zijn in kamerbrieven waar in inlichtingen worden verstrekt en door middel van het verstrekken van specifieke documenten. Van deze mogelijkheid is in deze zaak veelvuldig gebruik gemaakt. Ik heb mij hierbij slechts een keer formeel beroepen op het belang van de staat. In alle andere gevallen heb ik met uw kamer gezocht naar een wijze die voldeed aan uw informatiebehoefte.*

*Ik besef mij terdege dat de POK is zeer kritisch op de informatievoorziening. De tekorten in de informatievoorziening zijn niet goed voor het functioneren van de politiek aangezien artikel 68 Grondwet de hoeksteen van de democratie genoemd mag worden. In*

*de kabinetsreactie is hier nader op ingegaan.*

68. JZ Kunt u aangeven wanneer het verstrekken van inlichtingen, in het geval dat die verlangde inlichtingen zien op (kinderopvang)toeslagen, aan de Kamer in strijd is met het belang van de staat?

*Antwoord:*
*De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in de brieven uit 2002 en 2016 uiteengezet in welke gevallen het belang van de staat in de weg staat aan het verstrekken van inlichtingen. Dit kan het geval zijn als de eenheid van de Kroon of de veiligheid van de Staat in het geding zijn, maar ook bijvoorbeeld ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Bovendien is steeds benadrukt dat persoonlijke beleidsopvattingen in stukken voor intern beraad geen onderdeel worden gemaakt van het politieke debat. Het verstrekken van inlichtingen is steeds conform deze maatstaf beoordeeld.*

*Ik besef mij terdege dat de POK is zeer kritisch op de informatievoorziening en het aanmerken van passages als persoonlijke beleidsopvattingen. De tekorten in de informatievoorziening zijn niet goed voor het functioneren van de politiek aangezien artikel 68 Grondwet de hoeksteen van de democratie genoemd mag worden. In de kabinetsreactie is hier nader op ingegaan.*

69. JZ Is het kabinetsbeleid om persoonlijke beleidsopvattingen niet te delen in strijd met artikel 68 van de Grondwet?

*Antwoord:*
*Artikel 68 van de Grondwet bepaalt dat de Kamer recht heeft op de door een of meer van haar leden verlangde inlichtingen, waarvan het verstrekken niet in strijd is met het belang van de staat. Het is staand kabinetsbeleid dat persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van intern beraad geen onderdeel worden gemaakt van het politieke debat met de Kamer. Zoals onder meer uiteengezet in de brief van de minister van BZK uit 2002 houdt de bescherming van die beleidsopvattingen verband met het uitgangspunt dat de mogelijkheid moet bestaan om in vertrouwelijke sfeer in vrijheid van gedachten te wisselen. Het verstrekken van deze opvattingen zal zich in het algemeen niet verdragen met een goed functioneren van de departementen, de ministers en de ministerraad en kan het interne besluitvormingsproces ernstig verstoren. Persoonlijke beleidsopvattingen in interne stukken zullen daarom aan de Kamer kunnen worden onthouden, in uiterste instantie met een beroep op het belang van de staat. Onder omstandigheden zal wel informatie kunnen worden verstrekt in geobjectiveerde vorm. Benadrukt wordt dat het parlement wel inzicht dient te krijgen in alle relevante feiten en argumenten die aan het uiteindelijke beleid ten grondslag liggen.*

*Ik besef mij terdege dat de POK is zeer kritisch op de informatievoorziening. De tekorten in de informatievoorziening zijn niet goed voor het functioneren van de politiek aangezien artikel 68 Grondwet de hoeksteen van de democratie genoemd mag worden. In de kabinetsreactie is hier nader op ingegaan. Dit betekent echter niet dat in strijd met de regels en afspraken is gehandeld.*

70. JZ In hoeverre waren achtergehouden stukken, al dan niet bevattende een persoonlijke beleidsopvatting, (relatief) eenvoudig te anonimiseren?

*Antwoord:*
*Het is staand kabinetsbeleid dat persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van intern beraad geen onderdeel worden gemaakt van het debat met de Kamer. Dat een stuk geanonimiseerd kan worden, doet echter niet af aan het feit dat het persoonlijke beleidsopvattingen kan bevatten. Ook persoonlijke beleidsopvattingen in geanonimiseerde stukken verdienen bescherming, omdat ambtenaren hun bewindspersonen in vrijheid moeten kunnen adviseren zonder dat ingebrachte standpunten op straat komen te liggen. Daarmee wordt optimale besluitvorming geborgd. Onder omstandigheden zal wel informatie kunnen worden verstrekt in geobjectiveerde vorm.*

*Ik besef mij terdege dat de POK is zeer kritisch op de informatievoorziening. De tekorten in de informatievoorziening zijn niet goed voor het functioneren van de politiek aangezien artikel 68 Grondwet de hoeksteen van de democratie genoemd mag worden. In de kabinetsreactie is hier nader op ingegaan. Dit betekent echter niet dat in strijd met de regels en afspraken is gehandeld.*

71. JZ Hoe vaak en in welke gevallen heeft u de opdracht of de suggestie van de minister-president gekregen om bepaalde inlichtingen niet te verstrekken aan de Kamer? Hoe vaak heeft u gevolg gegeven aan die opdracht of suggestie?

*Antwoord:*
*Iedere bewindspersoon is zelf verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan de Tweede Kamer. De minister-president heeft geen opdracht of suggestie gegeven om bepaalde inlichtingen niet te verstrekken aan de Kamer in afwijking van de geldende wettelijke kaders.*

72. JZ Hoe vaak en in welke gevallen heeft u vanuit de ministerraad de opdracht of suggestie gekregen om bepaalde inlichtingen niet te verstrekken aan de Kamer? Hoe vaak heeft u gevolg gegeven aan die opdracht of suggestie?

*Antwoord:*
*Iedere bewindspersoon is zelf verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan de Tweede Kamer. De ministerraad heeft geen opdracht of suggestie gegeven om bepaalde inlichtingen niet te verstrekken aan de Kamer in afwijking van de geldende wettelijke kaders. Wel kunnen informatieverzoeken van Kamerleden, wanneer zij raken aan de eenheid van beleid, aan de orde worden gesteld in de Ministerraad.*

73. JZ Hoe vaak en in welke gevallen heeft u de opdracht of suggestie van de minister(s) gekregen om bepaalde inlichtingen niet te verstrekken aan de Kamer? Hoe vaak heeft u gevolg gegeven aan die opdracht of suggestie?

*Antwoord:*
*Uit de vraagstelling wordt niet duidelijk op welke minister(s) gedoeld is. In zijn algemeenheid geldt dat ik nooit de opdracht of de suggestie heb gekregen van een minister om bepaalde inlichtingen niet te verstrekken aan de Kamer*

Met opmerkingen [DO((1]: Voor zover bekend bij DJZ

74. FJZ Kunt u de concept-notulen van het MT fraudebestrijding van 3 februari 2014 openbaar maken, waarvan sprake is in bijlage 1.3, document 65), bij het besluit op het Wob-verzoek over het combiteam aanpak facilitators (CAF).[18] Wil u de Kamer een ongelakt afschrift van dit concept-verslag doen toekomen?

*Antwoord:*
*Als bijlage treft u de ongelakte versie van deze concept-notulen, namen van medewerkers onder het niveau van [ ] zijn niet leesbaar gemaakt. BIJLAGE MEESTUREN.*

75. BOA Hoe vaak en in welke gevallen hebben de minister van Financiën en de staatssecretarissen van Financiën elkaar de opdracht of de suggestie gegeven om bepaalde inlichtingen niet te verstrekken aan de Kamer? Hoe vaak is gevolg gegeven aan die opdracht of suggestie?

*Antwoord:*
*De minister van Financiën en de staatssecretarissen van Financiën hebben elkaar nooit de opdracht gegeven bepaalde inlichtingen die aan Uw Kamer zouden moeten toekomen niet te verstrekken.*

76. BOA Hoe vaak en in welke gevallen heeft de ambtelijke top gesuggereerd bepaalde inlichtingen niet te verstrekken aan de Kamer? Hoe vaak heeft u gevolg gegeven aan die suggestie?

*Antwoord:*
*Ik heb dit soort suggesties niet ontvangen.*

77. BOA Maakt het MT Toeslagen geheel dan wel gedeeltelijk deel uit van de ambtelijke top (één of meer leden van de Bestuursraad van het ministerie van Financiën)?

*Antwoord:*
*De leden van het MT Toeslagen maken niet geheel of gedeeltelijk deel uit van de ambtelijke top van Financiën (één of meer leden van de Bestuursraad van het ministerie van Financiën). Toeslagen werd in de Bestuursraad vertegenwoordigd door de [ ] Belastingdienst.*
*In de brief van 11 januari 2020 over het versterken van de besturing van de Belastingdienst is besloten om de onderdelen Toeslagen en Douane uit de Belastingdienst te ontvlechten, zelfstandig te positioneren en niet meer via de Belastingdienst aan te laten sturen. Sinds 1 augustus 2020 is de [ ] Toeslagen benoemd. De [ ] Toeslagen maakt deel uit van de Bestuursraad en stuurt het MT Toeslagen aan.*

[18] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2019/11/15/besluit-op-wob-verzoek-over-combiteam-aanpak-facilitators-caf.

78. Toeslagen en FJZ Hoe verklaart u dat het memo-Palmen, waar vier maanden aan gewerkt is, en bekend is bij de ambtelijke top vóór publicatie van het rapport van de Nationale ombudsman (9 augustus 2017), niet terstond onder de aandacht wordt gebracht van de politieke top?

*Antwoord:*
*Ik kan dat niet goed verklaren. Het memo geeft een analyse van de Raad van State uitspraak van 8 maart 2017 en van de gesprekken met de Nationale ombudsman in aanloop naar het onderzoek dat in augustus dat jaar verscheen. Op 13 maart 2017 is het betreffende memo gedeeld met het MT Toeslagen en de volgende dag besproken tijdens een MT-dag. Tijdens dat overleg heeft het MT besloten om vanuit het MT de coördinatie op te pakken en een kernteam in te stellen rondom de vervolgbehandeling van ouders in CAF 11. De ernst van de signalen uit het memo hadden aanleiding moeten zijn om deze onder de aandacht te brengen van de ambtelijke en politieke top. Dat is niet gebeurd en dat betreur ik.*

79. Toeslagen en FJZ Acht u het aannemelijk dat een memo:
- dat wordt opgesteld in opdracht van het MT Toeslagen;
- dat wordt opgesteld naar aanleiding van een onderzoek van de Nationale ombudsman;
- dat betrekking heeft op onder meer rechtszaken en laakbaar handelen door de Belastingdienst;
- dat juridisch advies bevat;
- waar het opstellen er van vier maanden in beslag neemt en
- dat besproken wordt binnen de ambtelijke top vervolgens de politieke top niet bereikt?

*Antwoord:*
*Zoals ik in het antwoord op vraag 78 aangeef kan ik dat niet goed verklaren. De inhoud van het memo Palmen had aanleiding moeten geven om de signalen met de ambtelijke en politieke top te delen.*

80. FJZ/[ ] Vanaf welk moment was het memo-Palmen bij de ambtelijke en politieke top bekend, kunt u hierbij een exact overzicht weergeven op wel niveau het memo-Palmen bij wie bekend was en op welk moment?

*Antwoord:*
*Het memo zelf is zowel in 2017 als in 2019 niet verder verspreid dan de directeuren Toeslagen. Het memo is in 2017 besproken tussen de MT-leden van Belastingdienst/Toeslagen, zij hebben het memo via e-mail ontvangen. In het memo wordt geadviseerd om over de casus contact op te nemen met DG Belastingdienst/Juridische Zaken, daar is het memo echter niet besproken of ontvangen. In juni 2019 is het memo binnen de Belastingdienst door de [ ] op ambtelijk niveau gedeeld met een medewerker van de concerndirectie Uitvoerings- en Handhavingsbeleid, een medewerker van de directie Toeslagen en met de [ ] Toeslagen. Ter check of dit memo al bekend was bij twee medewerkers waarin in 2017 in het memo Palmen wordt gerefereerd, is ook met hen contact opgenomen. Zij waren in 2019 werkzaam bij de directie Fiscaal Juridische Zaken. Het memo is genoemd in de set van concept factsheets die met de*

*Staatssecretaris zijn gedeeld, maar het memo zelf is niet gedeeld met de [redacted] en de Staatssecretaris.*

81. FJZ en UHB Herinnert u zich de zogeheten 'rode draden-notitie' van 10 oktober 2019?[19] Klopt het dat hierin werd gesteld dat het CAF-team werd aangestuurd door de [redacted] Belastingdienst? Herinnert u zich dat vervolgens is gesteld: "Uit het verslag blijkt dat het CAF in het MT Fraude van 3 feb 2014 uitgebreid besproken is. Hierin is een voorstel tot schorsing van het uitbetalen van toeslagen besproken naar aanleiding van de casus kinderopvangtoeslag". Welke individuele CAF-casus werd hier besproken? Waarom? Kunt u aangeven waarom de passages die hierna in de rode draden-notitie volgen op deze feitelijke mededeling zijn weggelakt? Wilt u alsnog een integraal ongelakte versie van dit document aan de Kamer doen toekomen?

*Antwoord:*
*In de rode draden-notitie is inderdaad beschreven dat de [redacted] Belastingen het CAF aanstuurde. Ook beschrijft de notitie dat het CAF in het MT Fraude van 3 februari 2014 is besproken en dat toen een voorstel tot schorsing is gedaan. In de zinnen die daarop volgen is aangegeven dat de [redacted] van het MT fraude "zich niet meer kan herinneren om welke casus dit specifiek ging." "De actiehouder herinnert zich niet zozeer een specifieke casus maar wel dat er zicht was op fraude bij meerdere gastouderbureau's." Het is dus niet te reconstrueren op welke casus(sen) dit betrekking had. De ongelakte rode draden notitie is voor de volledigheid bijgevoegd.*
*DOCUMENT BIJVOEGEN*

82. SSO O&P Wilt u de Kamer voorts de onderliggende, vastgestelde gespreksverslagen bij de rode draden-notitie doen toekomen?

*Antwoord:*
*De inhoud van de rode draden notitie is eerder gedeeld met uw Kamer en daarmee bekend. De verslagen die onderliggend zijn aan de rode draden notitie zijn eerder vertrouwelijk gedeeld met de leden van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag.*
*U heeft als Kamer toegang tot het vertrouwelijke deel van het archief van de POK en kunt daar de betreffende gespreksverslagen inzien.*

83. FJZ [redacted] Waarom is het memo-Palmen na 5 juni 2019 wederom niet gearchiveerd dan wel anderszins niet vindbaar?

*Antwoord:*
*Ik kan dat niet goed verklaren. Er is een verwijzing naar het memo opgenomen in de set van factsheets, maar het memo zelf is niet binnen het ministerie verspreid of intern gearchiveerd. Dat had wel gemoeten.*

84. FJZ [redacted] Hoe veel en welke ambtenaren dan wel bewindspersonen

[19] 2020D21975, Rode draden uit de interviews over het MT Fraudebestrijding; bijlage bij Kamerstuk 31066, nr. 661 (Reactie op het verzoek van het lid Omtzigt om interne notities en toezegging tijdens het debat over het stopzetten van de kinderopvangtoeslag van 27 mei 2020 m.b.t. het ADR-onderzoek).

hadden beschikking over het memo-Palmen in de periode 14 maart 2017 tot en met 4 juni 2019?

*Antwoord:*
*Zie hiervoor antwoord op vraag 80.*

85. FJZ/[ ] Hoe veel en welke ambtenaren dan wel bewindspersonen hadden beschikking over het memo-Palmen na 4 juni 2019?

*Antwoord:*
*Zie hiervoor mijn antwoord op vraag 80.*

86. FJZ/[ ] en Toeslagen Herinnert u zich dat uit het Wob-besluit van 11 december 2020 over de AUT een antwoord op een vraag van de AUT naar voren komt over het besluitvormingsproces (2014 – 2016) inzake het stopzetten van lopende toeslagen in CAF 11 waarbij wordt gesteld dat gebruik wordt gemaakt van 'opdrachtformulieren'? Klopt het dat hierin wordt gesteld: "Volgens enkele medewerkers zou voorafgaand aan het opstellen van het opdrachtformulier afstemming hebben plaatsgevonden met collega's, bilateraal, of in een CAF-TWO (CAF Twee Wekelijks Overleg)." Welke functionarissen namen deel aan dit CAF TWO? Beschikt u over verslagen van dit CAF TWO? Wie kregen een afschrift van deze verslagen? Waarom zijn deze documenten niet naar voren gekomen in de Wob-procedures, of bij de beantwoording van Kamervragen? Zijn deze verslagen verstrekt aan de POK? Wilt u de Kamer een ongelakt afschrift verstrekken van deze verslagen?

*Antwoord:*
*Ja, dat herinner ik mij. Het Twee Wekelijks Overleg heeft vanaf april 2015 tot en met december 2019 plaatsgevonden binnen Toeslagen. De deelnemersgroep betrof in alle jaren teamleiders en medewerkers van de teams Handhavingsregie, Fraude en IST. Door de jaren heen is wisselend verslag gelegd. Vanaf april 2015 tot medio 2016 was er sprake van een doorlopende agenda, waarop op operationeel niveau de stand van zaken werd bijgehouden van casussen die binnen deze teams werden voorbereid of behandeld. Niet alle casussen waarover werd gesproken, hebben geleid tot behandeling van ouders binnen deze teams. Ook werd niet alleen over CAF-zaken gesproken, maar ook over fraudevermoedens ten aanzien van individuele toeslaggerechtigden. Vanaf medio 2016 tot maart 2018 vond geen verslaglegging van de overleggen plaats. Deze wijziging hangt samen met de oprichting van het "Steam", de benaming voor medewerkers die de eerste analyse voor mogelijke CAF-zaken uitvoerden en deze analyse in zogenoemde "quickscan"-documenten opnamen. Oud-deelnemers van het TWO geven aan dat de uitkomst van de overleggen werd weergegeven in deze documenten. Dit is echter niet goed te herleiden uit de bewoordingen in de quickscans. Vanaf maart 2018 tot eind 2019 zijn verslagen van de overleggen gemaakt, in de documentnaam van deze verslagen staat 'concept', dit betreft echter de laatst bekende versies. In de laatste maanden van 2019 is sprake van incidentele overleggen. Dit hangt samen met de ontwikkelingen in de kinderopvangtoeslagaffaire.*
*Uit navraag blijkt dat een afschrift van de verslagen alleen aan de deelnemers van de overleggen werd verstuurd. De verslagen zijn niet*

*met MT-leden van Toeslagen gedeeld. Wel werd over het TWO gesproken tussen teamleiders en MT-leden. Zij geven aan dat niet specifiek op casusniveau bespreking plaatsvond. Er zijn geen verslagen van deze gesprekken gemaakt. De TWO-documenten zijn niet eerder onderdeel geweest van de reikwijdte van Wob-verzoeken of de POK. De verslagen vanaf 2018 zijn op verzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens in 2019 met hem gedeeld. Vanaf 2015 betreft het een groot aantal documenten die gezien de operationele aard van de overleggen veel privacygevoelige informatie over specifieke personen en organisaties bevatten. Deze informatie dient te worden gelakt. De documenten worden op een later moment aan uw Kamer verstrekt.*

87. Toeslagen en FJZ[ ] Herinnert u zich dat in het document over CAF TWO ook is geschreven: "Wel is in één van de aangetroffen opdrachtformulieren benoemd dat afstemming heeft plaatsgevonden met het verantwoordelijke MT-lid". Gaat het in dit opdrachtformulier om een opdracht tot stopzetting, nihilstelling en/of terugvordering(en)? Betekent dit dat in een individuele casus feitelijk een opdracht werd gegeven door een MT-lid?
Zijn er meer individuele casussen besproken met (leden van) het MT?
Heeft over de (voorgenomen) stopzetting in CAF11 afstemming plaats gevonden met het MT?

*Antwoord:*
*Ja dat herinner ik mij. Dit betreft CAF-zaak [ ] die zag op huur- en zorgtoeslag en kindgebonden budget. In een van de versies van het opdrachtformulier werd de opdracht gegeven om zeven toeslagen stop te zetten (met de zogenoemde "zachte stop"). Aanleiding was een melding van Logius, waarin twee IP-adressen werden doorgegeven waarmee bij een andere uitvoeringsinstantie DigiD-fraude was gepleegd. De fraude betrof het (ongevraagd) wijzigen van de bankrekeningnummers waarop aan senioren uitkeringen werden betaald. In de betreffende versie van het opdrachtformulier valt te lezen dat in overleg met een MT-lid de stopzetting "nog voor de risicoselectie van augustus 2014" moest plaatsvinden. In de afgelopen dagen zijn meerdere versies van het opdrachtformulier van deze CAF-zaak bekeken, omdat deze deels met elkaar in tegenspraak zijn (sommige versies spreken over een "uitzoekopdracht") en niet op alle versies het overleg met het MT-lid wordt genoemd. Ook de lijst van toeslaggerechtigden wisselt. Daarom is tevens een korte analyse in TVS gedaan waaruit is gebleken dat een zachte stop heeft plaatsgevonden bij tenminste negen personen. UHT zal dit als onderdeel van de herstelloperatie meenemen.*
*In de beschikbare opdrachtformulieren van andere CAF-zaken zijn geen andere afstemmingen met MT-leden van Toeslagen weergegeven. Ten aanzien van CAF 11 is hiervan ook geen schriftelijke vastlegging beschikbaar. Het valt niet te achterhalen in hoeverre over (de stopzetting van) andere individuele casussen overleg met MT-leden plaatsvond. In alle gevallen waarin binnen Toeslagen intern opdracht wordt gegeven tot het uitvoeren van werk, gebeurt dit onder verantwoordelijkheid van het MT Toeslagen, al dan niet gedelegeerd aan teamleiders en/of medewerkers binnen de directie Toeslagen.*

88. JZ Kunt u, gezien de vermelding in het eerste deelbesluit op het Wob-verzoek over de AUT dat halverwege januari 2021 een tweede

**Met opmerkingen** [ ]: Zie bijlage voor 4 voorbeelddocumenten, opnemen in beslisnotitie voor stas met opmerking dat in deze 4 documenten de samenhang tussen KEF en CAF zichtbaar is en dat in het verslag uit 2018 te lezen valt dat er discussie over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen CAF en Toeslagen speelde.
Het lakken kan meerdere weken in beslag nemen, streven om te delen bij 5e voortgangsrapportage.

deelbesluit zal volgen over documenten bij het ministerie en over afstemming met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, aangeven of bij de inventarisatie ten behoeve van dit tweede deelbesluit documenten zijn aangetroffen die als mogelijke relevant moeten worden beoordeeld voor de POK of de Kamer? Zo ja, waarom zijn deze nog niet openbaar gemaakt? Indien documenten mogelijk relevant zijn, wilt u deze dan alsnog per ommegaande en ongelakt aan de Kamer doen toekomen? Zo nee, waarom niet?

*Antwoord:*
*De stukken die met het tweede deelbesluit openbaar gemaakt zullen worden zijn, voor zover zij onder de informatievordering van de POK vallen, aan de POK verstrekt. Zowel het archief van de aan de POK verstrekte stukken als het besluit op het Wob-verzoek wordt opgenomen op het Informatiepunt Kinderopvangtoeslag.*

89. BOA Kunt u een overzicht doen toekomen van afspraken (formeel dan wel informeel) tussen de politieke leiding en de ambtelijke leiding voor zover die afspraken zien op informatievoorziening over en weer? Kunt u een overzicht doen toekomen van afspraken (formeel dan wel informeel) tussen de staatssecretaris(sen) en de minister(s) voor zover die afspraken zien op informatievoorziening over en weer?
90. AZ Kunt u een overzicht doen toekomen van afspraken (formeel dan wel informeel) tussen de minister(s) en de minister-president voor zover die afspraken zien op informatievoorziening over en weer?

*Antwoord:*
*Ministers zijn zelf verantwoordelijk voor het informeren van andere bewindspersonen en, in voorkomende gevallen, de minister-president. In het bijzonder zijn ministers verantwoordelijk om zaken die raken aan de eenheid van beleid aan de orde te stellen in de Ministerraad. Op grond van artikel 45, derde lid, van de Grondwet beraadslaagt de ministerraad over het algemeen regeringsbeleid en bevordert de ministerraad de eenheid van dat beleid. Het reglement van orde van de ministerraad geeft hier een nadere invulling aan. De minister-president wordt, als voorzitter van de ministerraad, geïnformeerd over alle onderwerpen die in de ministerraad aan de orde komen.*

91. JZ en BOA iam AZ In welke situaties moet de politieke leiding door de ambtelijke leiding onverwijld op de hoogte worden gesteld?

*Antwoord:*
*Op grond van artikel 9 van het Organisatiebesluit Ministerie van Financiën 2020 geldt een algemene instructie die aangeeft dat over vraagstukken van politiekgevoelige of anderszins zwaarwegende aard de algemene leiding in contact treedt met de bewindspersoon die het aangaat.*

92. JZ en BOA iam AZ In welke situaties moeten de staatssecretarissen de minister(s) onverwijld op de hoogte stellen?

*Antwoord:*
*Er gelden geen specifieke regels. In politieke zin legt de staatssecretaris rechtstreeks verantwoording af aan de Staten-Generaal.*

93. AZ In welke situaties moeten de minister(s) de minister-president onverwijld op de hoogte stellen?

*Antwoord:*
*Ministers zijn zelf verantwoordelijk voor het informeren van andere bewindspersonen en de minister-president. Zie verder het antwoord op vraag 90.*

94. BOA Kunt u aangeven waarom de Kamer nu wel kan vertrouwen op, de tijdigheid, volledigheid en juistheid van, de beantwoording van de heden voorliggende feitelijke vragen?

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 57 en 58.*

95. JZ Wat is de stand van zaken ten aanzien van het onderzoek van het Openbaar Ministerie? Is er meer informatie beschikbaar over wanneer het Openbaar Ministerie verwacht het onderzoek te hebben afgerond?

*Antwoord:*
*Het Openbaar Ministerie heeft op 7 januari jl. te kennen gegeven geen strafrechtelijk onderzoek in te stellen naar de Belastingdienst en zijn ambtenaren in het kader van de zogeheten kinderopvangtoeslagaffaire. Ik verwijs u naar mijn brief van 7 januari jl. over het oordeel van het OM over de aangifte.*

96. Toeslagen Klopt het dat de [redacted] Toeslagen een maand vrij heeft gekregen om de verhoren voor te bereiden?
97. SZW Kan de beantwoording van de, in het kader van schriftelijk overleg door de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid gestelde vragen over het op 13 november 2020 aan de Kamer gezonden onderzoeksrapport 'Onderzoek informatie over signalen kinderopvangtoeslag SZW'[20] tegelijkertijd met de beantwoording van deze feitelijke vragen over het rapport van de POK naar de Kamer worden gestuurd?

*Antwoord:*
*Ja, deze antwoorden zijn gelijktijdig met uw Kamer gedeeld.*

98. UHB/[redacted] Herinnert u zich de openbaarmaking van documenten over het archief van de AUT in een Wob-besluit van 11 december 2020?[21] Herinnert u zich dat daarbij een e-mail van 23 juli 2019 is vrijgegeven, waarin wordt benadrukt dat de AUT álle notities aan de staatsecretaris over CAF 11 wenst te ontvangen, en alle notities van andere directies? Welk gevolg is hieraan gegeven? Heeft de AUT de beschikking gekregen over álle factsheets, behorende bij de notities van 11 en 14 juni 2019 aan de staatssecretaris? Beschikte de AUT over factsheet 6, waarin het memo 2017 is benoemd? Herinnert u zich wat de [redacted] Toeslagen verklaarde over het memo-Palmen en het contact met de AUT? Wilt u, in het licht van de e-mail van 23 juli

[20] Kamerstuk 31066, nr. 735 (brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid)
[21] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2020/12/11/eerste-deelbesluit-op-het-wob-verzoek-over-adviescommissie-uitvoering-toeslagen-aut.

2019, exact reconstrueren in welk gesprek of welke gesprekken, dan wel in welk contact of welke contacten met (leden van) de AUT is gesproken over het memo-Palmen, en welke functionarissen van Belastingdienst/Toeslagen hierbij betrokken waren, op welke momenten?

*Antwoord:*
*Naar aanleiding van deze vraag van de Adviescommissie is aan de hand van trefwoorden een zoekopdracht uitgevoerd in Digidoc. Het resultaat hiervan ( een set documenten van meer dan 2000 pagina's) is ter beschikking gesteld aan de AUT. Onderdeel daarvan vormden deze notitie's. Gebleken is later dat van deze alleen de eerste twee pagina's zijn geleverd en niet de factsheets waar op deze pagina's naar verwezen wordt.*

99. UHB[ ]Is de AUT geïnformeerd over de (inhoud van) de brief van de[ ] Belastingdienst van 20 september 2019 aan de AP, waarin wordt vermeld dat (tweede) nationaliteit een rol speelde als indicatie of aanwijzing voor georganiseerd misbruik, en dat dit strijdig was met beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit? Wanneer en hoe is de AUT hierover geïnformeerd? Zo nee, waarom is de AUT hier niet over geïnformeerd?[22]

*Antwoord:*
*De Adviescommissie is niet geïnformeerd over deze brief. Voor het versturen van deze brief is de Adviescommissie geinformeerd over het feit dat nationaliteit onderdeel is geweest van het risicomodel en de query. Ook is de Adviescommissie informatie ter beschikking gesteld over nationaliteit in relatie tot georganiseerd misbruik.*

100. UHB[ ]Is de Auditdienst Rijk (ADR) geïnformeerd over deze correspondentie van de Belastingdienst met de AP? Wanneer en hoe?

*Antwoord:*
*De ADR is op 13 november geïnformeerd over de correspondentie en hebben toen een afschrift van deze correspondentie ontvangen.*

101. UHB[ ] Wilt u, mede in het licht van de aangenomen motie-Omtzigt c.s., waarin wordt gevraagd om een volledig feitenrelaas, limitatief duidelijk maken over welke documenten de ADR de beschikking heeft gekregen bij het onderzoek naar toeslaggerelateerde CAF-zaken?[23]

*Antwoord:*
*De ADR heeft honderden documenten ontvangen van Belastingdienst/Toeslagen ten behoeve van haar onderzoek naar toeslaggerelateerde CAF-zaken. Hieronder zijn de ontvangen documenten waarop de bevindingen in onze rapportage zijn*

[22] 2020D30088, Briefwisseling tussen Autoriteit Persoonsgegevens en Belastingdienst/Toeslagen van 14 februari 2020; bijlage bij Kamerstuk 31066, nr. 683 (reactie op rapport Autoriteit Persoonsgegevens over de verwerking van de nationaliteit van aanvragers van kinderopvangtoeslag).
[23] Kamerstuk 35302, nr. 21; motie van het lid Omtzigt c.s. over stoppen van de invordering bij CAF-gerelateerde toeslagzaken.

*gebaseerd op hoofdlijnen per onderzoeksvraag aangegeven.*
*Voor het beantwoorden van onderzoeksvraag 1, die betrekking heeft op richtlijnen en procedures en op de informatievoorziening door het ministerie van Financiën aan de Nationale Ombudsman en de Autoriteit Persoonsgegevens, zijn met name de volgende documenten gebruikt.*

- *Handboek Toeslagen en onderliggende werkinstructies en richtlijnen*
- *Handhavingsplan*
- *Generiek behandelkader van de IST-teams*
- *Informatieverstrekkingen aan de Ombudsman*

*Inzake het lopende onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens hebben heeft de ADR de antwoorden van Belastingdienst/ Toeslagen op de gestelde vragen door de Autoriteit Persoonsgegevens bij haar onderzoek betrokken. Voor het beantwoorden van onderzoeksvraag 2 die betrekking heeft op het in beeld brengen van de CAF-zaken zijn met name de volgende documenten gebruikt.*

- *Dossiers van 149 CAF-zaken met onder andere de opdrachtformulieren (in de opdrachtformulieren staan adviezen voor verdere behandeling van de CAF-zaak)*
- *Het CAF-bestand op persoonsniveau. In het CAF-bestand zijn onder andere gegevens uit de individuele burgerdossiers opgenomen.*

*Voor het beantwoorden van onderzoeksvraag 3 die onder andere betrekking heeft over de betekenis van nationaliteit bij de behandeling zijn met name de volgende documenten gebruikt.*

- *Dossiers van 149 CAF-zaken*
- *Verslagen MT Toeslagen*
- *Coding van risicoselectiemodellen*

*Inzake de onderzoeksvragen 4 tot en met 8 die betrekking hebben op het stoppen van toeslagen en de vergelijkbaarheid van CAF-zaken zijn met name de volgende documenten gebruikt.*

- *Het CAF-bestand op persoonsniveau*
- *Documenten over het behandelingstraject van ouders uit het Toeslagen Verstrekkingen Systeem en het Digitaal Archief Systeem. Dit betreft bijvoorbeeld vraagbrieven, baliebrieven, afspraakbevestigingen, rappelbrieven, beschikkingen en bezwaarschriften*
- *Dossiers van beroepszaken*
- *Onderzoek Belastingdienst naar 25 schrijnende gevallen bij de invordering*

- *Voor het beantwoorden van onderzoeksvraag 9 over de tijdlijn zijn met name de volgende documenten uit de periode 1 januari 2012 tot 31 december 2019 gebruikt.*
- *Verslagen MT Toeslagen*
- *Verslagen MT fraude*
- *Verslagen MT Belastingdienst en voorgangers hiervan*

- *Verslagen overleg [redacted] [redacted] Toeslagen*
- *Verslagen Bestuursraad*
- *Verslagen Ministersstaf*
- *Overdrachtsdossiers Minister, Stas, [redacted] en [redacted]*
- *Documenten (waaronder mails) opgenomen in WOB uitvragingen, signalen van klokkenluiders (die door de Belastingdienst openbaar zijn gemaakt) en van door ons geïnterviewde functionarissen voor het onderzoek*
- *De door de Belastingdienst gemaakte tijdlijn over de periode 1 januari 2012 tot 31 december 2019*

*Ook heeft de ADR gebruik gemaakt van openbare informatie zoals wet- en regelgeving, rapportages van de Nationale Ombudsman en uitspraken van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.*

102. UHB/[redacted] Wilt u de Kamer in dit licht een afschrift doen toekomen van een inventarislijst van alle documenten die aan de ADR zijn verstrekt en alle documenten die onder de ADR berusten? Wilt u hierbij tevens aangeven op welk moment documenten aan de ADR zijn verstrekt? Beschikt de ADR over documenten (memo's, notities, verslagen, e-mailcorrespondentie, interviews) waarvan het bestaan tot dusver nog niet is gemeld aan de Kamer? Beschikt de ADR over additionele informatie over verwerking en gebruik van (tweede) nationaliteit? Zo ja, welke documenten betreft dit?

*Antwoord:*
*Door de ADR is een uitgebreid onderzoek gedaan naar onder andere vragen met betrekking tot CAF-11, hiermee vergelijkbare zaken en de rol van nationaliteit.. Daarbij heeft de ADR zelfstandig informatie verzameld en laten verzamelen door de Belastingdienst. Voor het beeld hiervan verwijs ik naar het antwoord op vraag 101. De conclusies van de ADR zijn vastgelegd in het rapport. Van het geheel aan de informatie dat aan de ADR is verstrekt is door de Belastingdienst geen inventarislijst bijgehouden.*

103. BOA Erkent u dat nog lang niet alles boven tafel is, ondanks het rapport van de POK?

*Antwoord:*
*Ik deel de constatering van de POK dat de informatievoorziening rondom de kinderopvangtoeslag bij herhaling ontijdig, onvolledig en onjuist is geweest. Ik deel eveneens de constatering dat dit probleem mede te wijten is aan een gebrekkige informatiehuishouding. Met name voor documenten van jaren geleden, geldt dat niet uitgesloten kan worden dat er in de toekomst nog nieuwe informatie wordt aangetroffen. In dat geval zal ik uw Kamer onverwijld informeren. PM actualiseren op basis van laatste versie Kabrea: In de kabinetsreactie op de eindverslag van de POK, heb ik u Kamer toegezegd dat er een speciale digitale hotspot zal worden aangemaakt waar alle informatie omtrent de kinderopvangtoeslagaffaire toegankelijk zal worden gemaakt.*

104. UHB/[redacted] en [redacted] Bent u in (interne) onderzoeksdossiers, e-

mailcorrespondentie, verslagen, vermeldingen in Fraude Signalering Voorziening (FSV) of anderszins mogelijke discriminatoire/discriminerende opmerkingen tegengekomen? Zo ja, welke? Kunt u dit openbaar maken?

*Antwoord:*
*Momenteel heeft de inventarisatie naar het gebruik van het persoonsgegeven nationaliteit de prioriteit. Tot op heden zijn geen aanwijzingen dat er mogelijk discriminerende opmerkingen zijn gemaakt. Mochten burgers en organisaties dergelijke signalen wel hebben, dan roepen wij hen op om zich bij ons te melden. Signalen zullen grondig worden onderzocht en passend worden opgevolgd.*

105. Toeslagen Kunt u de Kamer een overzicht doen toekomen van alle thans lopende onderzoeken en (de status en de voorziene oplevering daarvan) naar alle aspecten die annex zijn met de (afwikkeling) van de toeslagenaffaire?
Kunt u hierbij ingaan op het onderzoek naar het verdwijnen van documenten, het OIF/KPMG-onderzoek naar mogelijke misstanden, het onderzoek naar FSV, het onderzoek naar FSV-achtige applicaties en de effecten op burgers en bedrijven, onderzoeken naar de aanwezigheid van nationaliteit in de systemen van Belastingdienst, de omgang met OGS, project 1043 en wat dies meer zij?

*Antwoord:*
*In de tweemaandelijkse Voortgangsrapportages kinderopvangtoeslag worden de lopende onderzoeken beschreven. Het KPMG onderzoek naar FSV en FSV-achtige applicaties is afgerond en is op 10 juli 2020 met uw Kamer gedeeld. Voorafgaand aan het Notaoverleg Fraudeopsporing en gebruik van tweede nationaliteit door de Belastingdienst op 1 februari 2021 wordt uw Kamer per brief geïnformeerd over de stand van zaken van onderzoeken die op dat terrein lopen. De onderwerpen effecten burgers en bedrijven, onderzoeken naar de aanwezigheid van nationaliteit in systemen van Belastingdienst, de omgang met OGS en project 1043 zullen in deze brief naar voren komen.*

106. JZ Bent u bereid de minister van Justitie en Veiligheid te vragen om het College van procureurs-generaal te verzoeken om in een ambtsbericht te rapporteren over de stand van zaken van het onderzoek van het OM naar uw aangifte tegen de Belastingdienst en het onderzoek naar burgeraangiften tegen (ex-)ambtenaren van de Belastingdienst, teneinde de minister van Justitie en Veiligheid in de gelegenheid te stellen de Kamer over de stand van dit onderzoek te informeren?

*Antwoord:*
*Ik verwijs u naar mijn brief van 7 januari jl. over het oordeel van het OM over de aangifte.*

107. JZ en IV&D Herinnert u zich het verzoek van de commissie Financiën van 26 november 2020[24] naar aanleiding van de niet-volledige beantwoording van vragen over de reactie op het rapport van de AP

[24] 2020D48370; zie https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2020Z22911&did=2020D48370.

over de verwerking van de nationaliteit van aanvragers van kinderopvangtoeslag, waarin is geconstateerd dat een deel van de door de leden van de CDA-fractie gestelde vragen nog niet was beantwoord en is verzocht de desbetreffende vragen alsnog te beantwoorden? Herinnert u zich ook het daarbij gedane verzoek om een bijlage bij een notitie uit januari 2020, over de aanwezigheid van nationaliteit in de systemen van de Belastingdienst, te verstrekken? Wilt u deze bijlage en de beantwoording van de nog openstaande vragen over het rapport van de AP tezamen met de beantwoording van deze feitelijke vragen over het verslag van de POK aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord:
**Ja*

*OF De reactie op het verzoek van de commissie Financiën van 26 november 2020 is op [datum] aan uw Kamer gestuurd.*

*[*toelichting: De reactie op het verzoek van de commissie Financiën van 26 november 2020 is nog in behandeling. De conceptbeantwoording van de nog openstaande vragen is af. Over het verstrekken van de notitie met bijlage vindt nog afstemming plaats. Het voornemen is om de notitie met bijlage ongelakt aan de Kamer te sturen. Het moment van verzending van de reactie is van invloed op de beantwoording van voorliggende vraag.]*

108. JZ Kunt u toelichten wat de stand van zaken is rond een eventuele sanctie van de AP? Wat is de formele reactie geweest van de Belastingdienst richting de AP op de voorgenomen sanctie? Kunt u de Kamer een afschrift doen toekomen van dit schrijven?

*Antwoord:*
*De Autoriteit Persoonsgegevens heeft nog geen handhavingsbesluit genomen rond een eventuele sanctie van de AP.*
*Op 13 augustus 2020 heeft de Autoriteit Persoonsgegevens laten weten voornemens te zijn te gaan handhaven. De minister van Financiën is, als verwerkingsverantwoordelijke, in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven.*
*De staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane heeft bij brief van 10 september 2020 een zienswijze gegeven. De zienswijze volgt de kabinetsreactie van 17 juli 2020.[25] In de zienswijze gaan we mee met de bevindingen van de AP.*
*Na afloop van de handhavingsprocedure van de AP, zullen wij de Kamer de correspondentie rondom deze procedure toesturen.*

109. POK team/BOA Hoe vaak is de toeslagenaffaire de afgelopen vier jaar besproken in de wekelijkse ministerraad en/of andere overleggen waaraan de ambtelijke leiding of de bewindspersonen van het ministerie van Financiën deelnemen?

*Antwoord:*
*De problematiek rondom de kinderopvangtoeslag is voor het eerst op 10 mei 2019 in de ministerraad besproken. Daarna is de problematiek nog zo'n dertig keer besproken in de ministerraad. Dit onderwerp is*

[25] Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 683.

*geregeld besproken in verschillende intra- en interdepartementale overleggen, waaronder overleggen van het MT Toeslagen en MT Belastingdienst, de bestuursraad en ministerstaf van Financiën, het Strategisch Crisisteam Toeslagen, ad-hoc en reguliere overleggen met bewindspersonen en het SG-overleg. Het aantal overleggen waarbij dit onderwerp in de afgelopen vier jaar op enige wijze aan de orde is geweest is niet met zekerheid vast te stellen. Wel is duidelijk dat de problemen bij toeslagen in de afgelopen vier jaar in toenemende mate onderwerp van gesprek zijn geweest in verschillende gremia. Zie in dit verband ook het informatiepunt Kinderopvangtoeslag, waar u verschillende overlegstukken kunt terugvinden die betrekking hebben op dit onderwerp.*

110. COMM Klopt het dat het ministerie van Financiën heeft meegewerkt aan verzoeken van De Correspondent ten behoeve van de publicatie 'Zo hadden we het niet bedoeld'? Welk contact of afstemming is er geweest met de betreffende journalist(en) over het voorziene moment van (online) publicatie van 'Zo hadden we het niet bedoeld'? Is in zulke contacten en afstemming en overleg ook de voorziene publicatiedatum van Wob-verzoeken over het MT Toeslagen en MT Belastingdienst aan de orde gekomen?

*Antwoord:*
*Het ministerie heeft enkele feitelijke vragen van een journalist van De Correspondent feitelijk beantwoord. Daarnaast heeft een juridisch deskundige van het ministerie naar aanleiding van het contact met de journalist een toelichting gegeven over de werkwijze van Toeslagen. Er heeft geen afstemming plaatsgevonden over een publicatiedatum.*

111. COMM De journalist beweert achtergrondgesprekken te hebben gevoerd met het ministerie en (oud-)ambtenaren, alsmede stukken te hebben ingezien. Klopt dit?

*Antwoord:*
*Het ministerie van Financiën heeft een gesprek gefaciliteerd waarin een juridisch deskundige een toelichting heeft gegeven op de werkwijze van Toeslagen. Het ministerie van Financiën verstrekt geen stukken aan media, voor zover deze stukken niet reeds openbaar zijn of terstond openbaar zullen worden. Datzelfde geldt voor het geven van inzage in stukken.*
*Het ministerie van Financiën kan niet vaststellen of (oud-)ambtenaren op eigen gelegenheid, en daarmee buiten het zicht van het departement, contact hebben met media.*

112. COMM Bent u zich ervan bewust dat in concepten van de eindversie van dit boek, dat medio oktober 2020 op grote schaal circuleerde, gebruik is gemaakt van interne informatie uit interne notities, waarover de Kamer (nog) niet was geïnformeerd, waaronder informatie uit de review van 7 juni 2019? Heeft uw ministerie, of hebben (oud-)medewerkers van uw ministerie, deze interne informatie verstrekt, dan wel hebben zij inzage gegeven in interne notities, die eerder onttrokken zijn aan Wob-procedures en onttrokken aan de informatievoorziening richting Kamer?

*Antwoord:*
*Het ministerie van Financiën verstrekt geen stukken aan media, voor zover deze stukken niet reeds openbaar zijn en terstond openbaar zullen worden. Datzelfde geldt voor het geven van inzage in stukken. Het ministerie van Financiën kan niet vaststellen of (oud-)ambtenaren op eigen gelegenheid, en daarmee buiten het zicht van het departement, contact hebben met media.*

113. COMM en O&P/JZ Bent u zich ervan bewust dat in conceptversies van het manuscript (eenzijdig) wordt geciteerd uit vertrouwelijke correspondentie tussen een advocate en het ministerie en/of de Belastingdienst/Toeslagen? Heeft u op grond van de integriteitscodes of vermoedens van schending van de geheimhoudingsplicht een onderzoek laten instellen naar hoe het kan dat dergelijke informatie op straat komt?
Wat zijn de aangewezen procedures bij vermoedens van integriteitsschendingen of schending van de geheimhoudingsplicht, of schending van het ambtsgeheim? Zijn die procedures in dit geval opgevolgd? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat waren de uitkomsten?

*Antwoord:*
*Het ministerie van Financiën kan niet vaststellen of (oud-)ambtenaren op eigen gelegenheid, en daarmee buiten het zicht van het departement, contact hebben met media.*
*Vermoedens van integriteitsschendingen kunnen gemeld worden bij onder andere de leidinggevende(n), een vertrouwenspersoon, het meldpunt bij het Onderzoeksbureau integriteit Financiën, bij de onafhankelijke Commissie Integriteit Financiën (extern) of bij de Personeelsraadspersonen (extern). Indien sprake is van een vermoeden van een integriteitsschending, dan kan de werkgever besluiten tot een feitenonderzoek. Een eventueel onderzoek wordt uitgevoerd conform de rijksbrede Baseline intern persoonsgericht onderzoek. Na de afronding van een onderzoek is het aan de werkgever om een beslissing te nemen over een eventueel vervolg. Eventuele onderzoek(en) naar de genoemde concrete situatie zijn persoonsgerichte onderzoek(en). Het is vast gebruik dat ik uw Kamer niet informeer over individuele personele aangelegenheden.*

114. COMM Wanneer ontving het ministerie en wanneer ontvingen medewerkers van het ministerie of Belastingdienst/Toeslagen concepten van dit boek in het kader van hoor- en wederhoor? Welk commentaar is door het ministerie en door medewerkers gegeven op concepten van dit boek? Is daarbij gewezen op fouten, onjuistheden, verdraaiingen en weglatingen van relevante context? Kunt u de correspondentie over de publicatie naar de Kamer sturen?

*Antwoord:*
*De Directie Communicatie van het ministerie heeft medio oktober een concept ontvangen in het kader hoor en wederhoor. Zoals gebruikelijk wijst het ministerie van Financiën media die publicaties voorleggen op feitelijke onjuistheden aangaande het departement.*

115. COMM Is het waar dat woordvoerders van Financien en/of de Belastingdienst/Toeslagen journalisten proactief hebben benaderd en gewezen op de eerste online publicatie van delen van dit boek,

voorafgaand aan de verhoren van de POK? Is dit een gebruikelijke werkwijze? Maakte dit onderdeel uit van een mediastrategie? Met welk doel?

*Antwoord:*
*Nee.*

116. COMM Klopt het tevens dat de publicatie van de eerste hoofdstukken, aan de vooravond van de verhoren van de POK, actief verspreid is binnen de Belastingdienst en het ministerie van Financien? Zo ja, wie besloot hiertoe?

*Antwoord:*
*De Directie Communicatie informeert medewerkers van het ministerie en de Belastingdienst dagelijks over artikelen en publicaties die relevant zijn voor de organisatie.*

117. Comm Heeft over deze mediastrategie afstemming plaats gevonden met de ambtelijke en politieke leiding? Wanneer? Welke argumenten en overwegingen lagen ten grondslag aan deze mediastrategie? Wat was de beoogde uitkomst?

*Antwoord:*
*Het is dagelijks gebruikelijk dat de Directie Communicatie medewerkers van het ministerie en de Belastingdienst informeert over artikelen en publicaties die relevant zijn voor de organisatie.*

118. COMM Kunt u documenten die zien op de mediastrategie van het ministerie rond de POK en verhoren naar de Kamer sturen? Alsmede de strategie die is gehanteerd gedurende de ontwikkeling van de toeslagenaffaire?

*Antwoord:*
*Het ministerie van Financiën heeft rond de POK een communicatieplan opgesteld, dat zich primair richtte op het informeren en betrekken van medewerkers. Er is geen mediastrategie gemaakt.*

119. BOA Klopt het dat de minister-president en de minister van Financiën tijdens de bijeenkomst in Rijswijk (januari 2020) geïnformeerd zijn over signalen over (beroepsmatige) discriminatie? Welke acties hebben beide bewindspersonen sindsdien ondernomen?
120. JZ en O&P Kunt u alle adviezen over ambtsmisdrijven (ambtelijk en politiek) die de regering ontvangen heeft (van ambtenaren of extern van bijvoorbeeld de landsadvocaat) opsommen? En kunt u die aan de Kamer doen toekomen?

*Antwoord:*
*Voor zover deze vraag ziet op de adviezen over ambtsmisdrijven met betrekking tot de kinderopvangtoeslagaffaire verwijs ik u naar de brief[26] van 27 mei 2020 waarin deze opsomming reeds is gegeven. Daarnaast heb ik uw kamer op 4 juni 2020[27] en op 15 december*

[26] *Kamerstukken II 2019/20, 31 066, nr. 658.*
[27] *Kamerstukken II* 2019/20, 31 066, nr. 661.

*2020[28] aanvullend een tweetal documenten in dit kader gestuurd. Tot slot is in dit kader het memorandum[29] van [redacted] van belang dat ik op 19 mei 2020 aan u kamer heb verzonden. Voor het overige zijn mij geen adviezen bekend.*

121. UHB/[redacted] en [redacted] Kunt u een uitputtend overzicht geven welke stappen zijn gezet of in 2021 worden gezet om het gebruik van de dubbele nationaliteit in risicoprofielen en algoritmes te voorkomen? Zijn er nog situaties waarin etniciteit of een dubbele nationaliteit door de Rijksoverheid wordt gebruikt in risicoprofielen? Welke stappen zijn gezet om dit gebruik te stoppen?

*Antwoord:*
*Een eerste belangrijke stap is het verwijderen van informatie over dubbele nationaliteiten van personen met een Nederlandse nationaliteit uit het basisregistratiesysteem voor de registratie van persoonsgegevens van de Belastingdienst (BVR). Dit is op 23 juli 2015 gebeurd. Systemen en applicaties die enkel informatie uit deze registratiesystemen gebruiken, ontvangen in beginsel vanaf die datum dus geen informatie meer over een dubbele nationaliteit. De landelijke risicomodellen en selectieregels van het DG-Belastingdienst zijn voorbeelden van dergelijke systemen.*
*Daarnaast zijn er bij de Belastingdienst verschillende inventarisaties en uitvragen uitgevoerd. Als hieruit bleek dat ergens informatie over dubbele nationaliteit was opgeslagen of werd gebruikt, zijn er beheersmaatregelen genomen. Dit gebeurde uiteraard ook als er interne signalen waren dat ergens dubbele nationaliteiten zijn gebruikt of verwerkt. Zo is op 15 mei jongstleden een selectieregel aangepast, die zodanig was opgesteld dat deze ook informatie over dubbele nationaliteiten kon meewegen. Daarnaast zijn er maatregelen getroffen, toen in het najaar van 2020 bleek dat er nog aantekeningen met dubbele nationaliteiten waren opgenomen in de vrije tekstvelden van BVR. Alle aantekeningen zijn toen uit BVR gehaald en veilig gesteld en er is beoordeeld welke aantekeningen weer teruggeplaatst konden worden.*
*In de zomer van 2020 is ook gestart met een uitvraag onder medewerkers naar mogelijke lijsten met risico- en fraudesignalen . Hierbij zijn lijsten veiliggesteld voor verdere analyse en eventueel noodzakelijke maatregelen, variërend van het permanent buiten gebruik laten van de lijsten tot het aanpassen van procesbeschrijvingen en werkinstructies.*
*Daarnaast toetst de Belastingdienst de ongeveer aanwezige 900 applicaties op het gebruik van nationaliteit en aanverwante gegevens zoals geboorteplaats. Vervolgens wordt vastgesteld of het registreren en gebruiken van nationaliteit of tot nationaliteit herleidbare gegevens conform de geldende wet- en regelgeving plaatsvindt. Terwijl deze inventarisatie loopt, onderzoeken we of het mogelijk is vrije tekstvelden in de applicaties automatisch te analyseren. Applicaties die niet voldoen aan de wet- en regelgeving worden direct aangepast. De analyse wordt volgens de planning in het eerste kwartaal van dit jaar afgerond.*

[28] *Kamerstukken II 2020/21, 31 066, nr. 763.*
[29] *Kamerstukken II* 2019/20, 31 066, nr. 653

*Bij de Douane heeft in het derde kwartaal van 2020 een onderzoek plaatsgevonden naar de wettelijke grondslagen van het gebruik van nationaliteit. U bent hierover eerder geïnformeerd in de brief van 15 september 2020 . Uit dit onderzoek is gebleken dat er drie applicaties zijn waarin het gegeven van tweede nationaliteit zichtbaar zou kunnen zijn. Na deze constatering is direct gestart met het niet meer tonen van het gegeven tweede nationaliteit. Deze actie is inmiddels afgerond.*
*Het resultaat van het onderzoek in oktober leverde eveneens op dat, door het aanpassen van de business rules, het gegeven dubbele nationaliteit niet meer opgenomen wordt in nog te realiseren applicaties.*
*Op dit moment voeren SZW, UWV, SVB, gemeenten en de inspectie SZW een inventarisatie op het gebruik van nationaliteit uit. Zoals aangegeven in de stand van de uitvoering van december 2020, zal de minister van SZW hierover de Kamer informeren in de stand van de uitvoering van juni 2021. UWV en SVB maken voor zover bekend geen gebruik van dubbele nationaliteit en kunnen daarover ook niet beschikken.*
*Tot slot zou ik nog willen verwijzen naar de handreiking 'systeemprincipes voor non-discriminatie' die de bewindslieden van BZK lieten ontwikkelen door de Universiteit van Tilburg. De handreiking moet met name systeembouwers in staat stellen om discriminerende patronen in data zoveel mogelijk te identificeren, te voorkomen en te bestrijden. Het kan gaan om discriminatie die direct, maar ook indirect kan verwijzen naar wettelijk beschermde persoonskenmerken, zoals nationaliteit. In de handreiking is een vertaalslag gemaakt van de belangrijkste juridische kaders naar operationele ontwerpprincipes. De handreiking wordt in januari 2021 naar uw Kamer gestuurd. Het doel is om in 2021 de handreiking op diverse plaatsen binnen de overheid toe te passen.*

122. JZ en BZK Zijn er sinds het verschijnen van het onderzoek van de AP nieuwe signalen over beroepsmatige discriminatie door de Rijksoverheid naar boven gekomen? Zo ja, welke?

*Antwoord:*
*De overheid is gehouden aan artikel 1 van de Grondwet en dient alien die zich in Nederland bevinden in gelijke gevallen gelijk te behandelen. Het is ontoelaatbaar als vooroordelen tot discriminatie leiden. Het is de opdracht van iedere overheidsorganisatie om dat te voorkomen en bestrijden. Daar is onze inzet op gericht. Ook buiten de Belastingdienst en Toeslagen blijft het kabinet dan ook alert op signalen over oneigenlijk gebruik van nationaliteit of discriminatie op enige grond. Ik verwijs hiervoor naar de kabinetsreactie. Momenteel zijn mij geen nieuwe signalen ter ore gekomen sinds het verschijnen van het onderzoek van de AP.*

123. FJZ Wie was de hoogste ambtenaar in rang die ervan wist dat de Belastingdienst ervoor koos het advies van de Landsadvocaat uit 2009 zo te interpreteren dat er een alles-of-niets benadering ontstond?

*Antwoord:*
*In de brief van 4 december 2020, nr. 2020-240203, is een uitgebreide beschrijving opgenomen van de context van het conceptadvies van de Landsadvocaat uit 2009 en over wat ermee is gebeurd, voor zover dit*

*op dat moment kon worden gereconstrueerd. In de tussentijd zijn er geen nieuwe inzichten opgekomen. Zoals aangegeven in de brief is het conceptadvies binnen Belastingdienst/Toeslagen gebruikt ter gedachtevorming voor de aanpak van de pré CAF-zaak de [redacted], en dan in het bijzonder in situaties waarbij in het contract een verdeling werd gemaakt van de ontvangen kinderopvangtoeslag tussen het gastouderbureau, de gastouder en de vraagouder (en dus geen eigen bijdrage werd betaald). Het is alsdan aan de Belastingdienst/Toeslagen om in het kader van de wetstoepassing een standpunt in te nemen over het recht op kinderopvangtoeslag, waarbij ontvangen adviezen van bijvoorbeeld de Landsadvocaat uiteraard zorgvuldig (moeten) worden meegewogen. Het door de Belastingdienst/Toeslagen ingenomen standpunt is in 2012 en volgende jaren ook door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State bevestigd. Zoals uit genoemde brief van 4 december 2020 volgt is de door Belastingdienst/Toeslagen in 2009 gehanteerde interpretatie aan de orde gesteld in het – toenmalige – MT Toeslagen en is deze gemeld aan het – toenmalige – MT Belastingen.*

124. JZ Waarom geeft het kabinet geen openbaarheid over het conceptadvies van de landsadvocaat uit 2009 op gronden van de vertrouwensband tussen cliënt en advocaat, terwijl reeds inhoudelijk duidelijk is wat het conceptadvies is dat destijds door de Landsadvocaat (vertrouwelijk) is verstrekt?

*Antwoord:*
*In mijn brief van 14 december 2020 ben ik reeds ingegaan op het belang van de staat dat in de weg staat aan verstrekking van het conceptadvies van de landsadvocaat.[30] Het is staand kabinetsbeleid om adviezen van de Landsadvocaat niet openbaar te maken. Hier wordt slechts in zeer uitzonderlijke situaties van afgeweken. Het gaat hier om adviezen van een advocaat aan zijn cliënt, die behoren tot de vertrouwelijke relatie tussen advocaat en cliënt. Die vertrouwelijke relatie is van fundamenteel belang voor onze rechtsstaat, ook als de overheid cliënt is. Elke partij moet zich volledig en in vertrouwen kunnen laten adviseren door zijn advocaat, om zijn of haar rechtspositie te kunnen bepalen. Als dit anders zou zijn, dan zou het de Landsadvocaat onmogelijk gemaakt worden om goed als de advocaat van de Staat te functioneren. Hij kan dan niet in vrijheid adviseren over de procespositie van zijn cliënt. Onder omstandigheden zal wel informatie kunnen worden verstrekt in geobjectiveerde vorm, hetgeen in dit geval gebeurd is door de kernpunten van het advies met de Kamer te delen.*[31]

125. FJZ en DGFZ Hoe verhoudt het advies van de Landsadvocaat uit 2009 dat er proportioneel teruggevorderd kan worden zich juridisch tot artikel 26 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir)?

*Antwoord:*
*Het conceptadvies van de Landsadvocaat uit 2009 berust op een*

[30] *Kamerstukken II* 2020/21, 31 066, nr. 766.
[31] *Kamerstukken II* 2020-2021, 35 572, nr. 34.

*interpretatie van de op dat moment geldende wetgeving. Dit geldt eveneens voor het door de Belastingdienst/Toeslagen ingenomen standpunt. Bij een onduidelijkheid of een geschil over de wetsuitleg is het vervolgens aan de (hoogste) rechter om te oordelen over de rechtens juiste uitleg van de relevante wettelijke bepalingen. Tot de uitspraken van 23 oktober 2019 was het vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat om voor kinderopvangtoeslag in aanmerking te komen, het gehele bedrag van de voor de kinderopvang verschuldigde kosten moest zijn voldaan. Indien een deel van de kosten aantoonbaar niet was voldaan, bestond – enige nuanceringen daargelaten – in het geheel geen recht op toeslag (ook niet voor een evenredig deel). Voor zover het conceptadvies van de Landsadvocaat van een andere visie uitging werd die – tot oktober 2019 – dus niet gedeeld door de hoogste rechter. Het oordeel van de Afdeling berustte hierbij overigens meer op de wettelijke bepalingen van de Wko en artikel 18 van de Awir dan op artikel 26 van de Awir. Bestond aldus geen recht op kinderopvangtoeslag dan bood artikel 26 van de Awir volgens de Afdeling vervolgens ook geen mogelijkheid om een hieruit voortvloeiende terugvordering van de verleende voorschotten te matigen. Sinds oktober 2019 ziet de Afdeling in de wettelijke bepalingen van de Wko en artikel 18 van de Awir wel ruimte voor een (meer) proportionele benadering.*

126. FJZ Waarom is ervoor gekozen de interpretatie van het conceptadvies van de Landsadvocaat uit 2009 via de juridische route (via de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State) in plaats van de politieke route te bestendigen?

*Antwoord:*
*Zie ook het antwoord op de vragen 123 en 125. Indien zich bij de uitvoering van een toeslag een rechtsvraag voordoet, is het aan De Belastingdienst/Toeslagen om op basis van een wetsuitleg een standpunt in te nemen. De Belastingdienst/Toeslagen heeft de relevante wettelijke bepalingen zodanig geïnterpreteerd dat bij het niet betalen van de eigen bijdrage in de voorliggende zaken in het geheel geen recht op kinderopvangtoeslag bestond. Dit standpunt is vervolgens door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State bevestigd.*

127. Toeslagen en FJZ Waarop baseert het ministerie van Financiën het beeld dat het memo van de Belastingdienst van eind 2014 over hoge terugvorderingen wel degelijk besproken is met de minister van SZW? Welke specifieke indicatie geeft de door Financiën opgestelde tijdlijn op dit punt?

*Antwoord:*
*De zin "Beeld is dat de problematiek o.q. het voorstel binnen SZW wel besproken is met de minister van SZW, maar uiteindelijk besloten is er niets mee te doen" is opgenomen in een mail bij een set stukken aan de AUT. Het is niet te reconstrueren waar deze opvatting op is gebaseerd.*

128. SZW Op basis waarvan baseert SZW dat het memo van Financiën uit 2014 waarin zorgen geuit worden over hoge terugvorderingen de

minister van SZW niet bereikt heeft?

*Antwoord:*
*In opdracht van het ministerie van SZW heeft een onafhankelijk projectteam gezocht naar documenten waarin sprake is van een uitwisseling van signalen van en met de Belastingdienst/Toeslagen over de problematiek van de eigen bijdrage en wat er met die signalen is gedaan. Het rapport (Onderzoek Signalen Kinderopvangtoeslag SZW) schetst hoe dit proces in 2014-2015 is gelopen (Kamerstuk 2019/20, 31066 nr. 695). Hieruit blijkt dat er wel een begin is gemaakt met de zogenaamde Kerstnota, maar blijkt niet dat de nota aan de minister is gestuurd.*

129. UHB en Toeslagen Wie is er verantwoordelijk voor dat het memo van Financiën uit 2014 waarin zorgen geuit worden over hoge terugvorderingen de minister van SZW niet bereikt heeft?
130. SZW Waarom liet het ministerie van SZW aan de AUT weten dat discussie over het memo van de Belastingdienst over hoge terugvorderingen van eind 2014 naar de politieke achtergrond verdween, terwijl het ministerie van Financiën aan de AUT duidelijk maakt dat het voorstel al in februari 2015 is afgeschoten en die politieke ontwikkelingen na februari plaatsvonden? Is hier sprake van onjuist informeren van de AUT door het ministerie van SZW?

*Antwoord:*
*Uit het Onderzoek Signalen Kinderopvangtoeslag SZW (Kamerstuk 2019/20, 31066 nr. 695) blijkt dat de nota waarmee de minister geïnformeerd zou worden over de problemen met de eigen bijdrage hem niet heeft bereikt. Tot 8 april 2015 is aan deze nota bij het ministerie van SZW gewerkt (document 15 in het eindrapport Onderzoek signalen kinderopvangtoeslag SZW). Bij het AO op 5 februari 2015 is de harde lijn bevestigd. Daarna heeft de staatssecretaris van Financiën tweemaal uw Kamer geïnformeerd over de zaak [redacted]. Dit was voor SZW aanleiding voor een bericht ten behoeve van de ministerstaf waarin staat dat het matigen van een terugvordering geen prioriteit meer was voor de staatssecretaris van Financiën. De overtredingen waren namelijk meer divers dan alleen het niet betalen van de eigen bijdrage (document 19).*

131. UHB/[redacted] Is aan de AUT gemeld dat de tweede nationaliteit werd gebruikt in de risicomodellen, zoals Toeslagen in september 2019 reeds meldde aan de AP?

*Antwoord:*
*De AUT heeft informatie gekregen over het gebruik van nationaliteit in het risicoclassificatiemodel bij Toeslagen. Hierbij werd aangegeven dat Nederlanderschap/niet-Nederlanderschap één van de bovengenoemde indicatoren'was. Bij een dubbele nationaliteit, waaronder de Nederlandse, werd uitgegaan van Nederlanderschap.*

132. BOA en JZ Vindt het kabinet dat het verslag "Ongekend Onrecht" van de POK laat zien dat de onafhankelijkheid van de AUT in het geding is geweest doordat de voorzitter van deze commissie, de heer Donner, jarenlang zelf een kwalijke rol heeft gespeeld in het toeslagenschandaal als vicevoorzitter van de Raad van State?

*Antwoord:*
*De Adviescommissie uitvoering toeslagen heeft haar taak onafhankelijk kunnen uitvoeren. Deze onafhankelijkheid is naar het oordeel van het kabinet niet in het geding geweest. Bovendien kent de Raad van State een scheiding tussen de Afdeling bestuursrechtspraak en de Afdeling advisering. De vice-president van de Raad van State is geen lid van de Afdeling bestuursrechtspraak; de Afdeling bestuursrechtspraak heeft een eigen voorzitter.*[32]

133. BOA en Toelagen Kunt u bevestigen dat ambtenaren van de Belastingdienst in e-mails over "zwartjes" gesproken hebben?
134. JZ Biedt het spreken over "zwartjes" aanleiding om opnieuw aangifte te doen bij het OM, of zijn de gronden waarop aangifte bij het OM zijn gedaan reeds voldoende om ook het racisme in de uitingen van ambtenaren te onderzoeken?

*Antwoord:*
*Vooropgesteld moet worden dat discriminatie ontoelaatbaar is. Wanneer dergelijke terminologie zou worden gebruikt dan keur ik dat ten strengste af. Signalen van onjuist gebruik van gegevens zoals nationaliteit of discriminatie kunnen worden gemeld bij het College voor de Rechten van de Mens; ook bij de organisatie door wie iemand zich gediscrimineerd voelt, kan melding worden gedaan of een klacht worden ingediend. Deze signalen moeten altijd grondig worden onderzocht en passend worden opgevolgd.*

*Op 19 mei jl. is er ook aangifte gedaan van beroepsmatige discriminatie. Het OM heeft de aangifte bestudeerd en op 7 januari jl. besloten geen vervolging in te stellen. Hierbij was het OM niet beperkt tot de aangifte. Het OM kon de berichtgeving op twitter die hier is aangehaald betrekken in zijn oordeel. Ik verwijs u naar mijn brief van 7 januari jl. over het oordeel van het OM over de aangifte.*

135. UHB/[redacted] en [redacted] en Toeslagen Is het kabinet bereid om de notitie van 23 januari 2020 over interne risicomodellen bij Toeslagen incl. bijlage alsnog ongelakt naar de Kamer te doen toekomen? Zo nee, waarom niet?

*Antwoord:*
*De notitie en bijlage van 23 januari 2020 zijn bij het Wob-besluit niet openbaar gemaakt, omdat het buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek viel, dat specifiek zag op etnisch profileren bij Toeslagen. Er bestaat geen bezwaar tegen het verstrekken van het ongelakte document aan uw Kamer. Het document is inmiddels/hierbij/wordt binnenkort naar uw Kamer verstuurd.*

136. UHB/[redacted] en [redacted] Wat hebben ambtenaren in de interne notitie van 23 januari 2020 aan de [redacted] van de Belastingdienst medegedeeld over de in de aanleiding van het memo gestelde vragen?

*Antwoord:*

[32] Artikel 30 en 31 Wet op de Raad van State.

*In de notitie en bijlage is een samenvatting van een uitvraag naar het gebruik van nationaliteit opgenomen, bedoeld als discussiestuk voor het Directie Team van de Belastingdienst.*

137. UHB/[redacted] en [redacted] Wat is er inmiddels bekend over het gebruik van de risicoselectie in de inkomstenbelasting? Welke stappen worden ondernomen om hier meer helderheid over te verschaffen? Wanneer zal hier totale helderheid over zijn?

*Antwoord:*
*De Kamer is bij eerdere gelegenheden geïnformeerd over het gebruik van risicoselectie bij de behandeling van aangiften inkomstenbelasting. Dit heeft onder meer plaatsgevonden door middel van het Verslag van een schriftelijk overleg over het rapport van de Algemene Rekenkamer "Datagedreven selectie van aangiften door de Belastingdienst"[33], de Technische briefing over risicomodellen en selectieregels bij de Belastingdienst van 2 juli 2020, de brief van 10 juli 2020 over FSV onderzoek en projectcode 1043[34], en door middel van het fettenrelaas dat gevoegd is bij de met brief van 13 oktober 2020 van de staatssecretarissen van Financiën over het onderzoek naar projectcode 1043[35]. Zoals toegezegd door de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst zal hij de Kamer vóór het notaoverleg van 1 februari 2021 nader informeren over projectcode 1043*

138. UHB/[redacted] en [redacted] en Toeslagen Wat is er inmiddels bekend over de manier waarop discriminatoire uitkomsten als gevolg van gebruik tweede nationaliteit in risicomodellen heeft geleid tot negatieve effecten voor mensen in andere domeinen van de sociale zekerheid, bijv. op gemeenteniveau? Welke stappen worden wanneer ondernomen om dit tot op de bodem uit te zoeken?

*Antwoord:*
*Het gegeven van tweede nationaliteit was afkomstig uit de BRP en is tot januari 2015 door de BRP vertrekt aan de Belastingdienst. Andere overheidsorganisaties hebben zelf toegang tot de BRP en gedurende de tijd dat het gegeven in de BRP aanwezig was, daarmee ook toegang tot het gegeven van tweede nationaliteit gehad. Vanuit de Belastingdienst worden op basis van wet- en regelgeving gegevens aan (mede)overheden en samenwerkingspartners verstrekt. Daarbij wordt geen informatie uit vrije tekstvelden in de basisregistratie van de Belastingdienst, Beheer van Relaties (BVR) verstrekt. Niet is uit te sluiten dat informatie verstrekt is in het kader van individuele informatieverzoeken, maar het is niet te achterhalen om welke gevallen, of welke informatie dat ging en of dit mogelijk geleid heeft tot negatieve effecten voor mensen in andere domeinen van de sociale zekerheid.*
*PM input BZK en TOE en CAP*

139. AZ Zijn er naast het in het verhoor van de POK voorgelezen sms-bericht over de 'Rutte-doctrine' (gememoreerd in het verslag van de POK op blz. 87) andere ambtelijke documenten waarin daarover

[33] Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 545.
[34] Kamerstukken II 2019/20, 31066 nr. 681.
[35] Kamerstukken II 2019/20, 31066 nr. 711

gesproken of daarnaar verwezen wordt? Zo ja, kunnen deze ongelakt aan de Kamer toegestuurd worden?

140. **BZK** Ziet het kabinet naar aanleiding van de schrijnende conclusies van het rapport aanleiding om haar interpretatie van welk soort informatie wel of niet onder een persoonlijke beleidsopvatting valt, te wijzigen?
141. **BZK** Kan het kabinet bevestigen dat er sprake is van een informatiecultuur waarin politieke belangen geregeld prevaleren boven wettelijke grondslagen tot informatievoorziening, zoals vastgelegd in de Awb en artikel 68 van de Grondwet?
142. COMM Klopt het dat verschillende media, zoals de Volkskrant, artikelen hebben gepubliceerd op basis van stukken die destijds nog niet openbaar waren gemaakt, terwijl om die stukken door de Kamer en in Wob-verzoeken wel gevraagd is?

*Antwoord:*
*Het ministerie van Financiën verstrekt geen stukken aan media, voor zover deze stukken niet reeds openbaar zijn of terstond openbaar zullen worden. Datzelfde geldt voor het geven van inzage in stukken. Het ministerie van Financiën kan niet vaststellen of (oud-)ambtenaren op eigen gelegenheid, en daarmee buiten het zicht van het departement, contact hebben met media.*

143. Toeslagen Kan toegezegd worden dat de ADR in het onderzoek naar het memo over automatisch toekennen van de kwalificatie Opzet/Grove Schuld (O/GS) ook expliciet zal kijken naar wat de uiteindelijke gevolgen zijn geweest voor ouders hiervan?
144. Toeslagen en FJZ Waarom is het memo over het automatisch toekennen van O/GS onlangs pas gevonden?
145. Toeslagen en FJZ Wie is er wanneer op de hoogte geweest van het bestaan van het onlangs teruggevonden memo, dat expliciteert dat er sprake zou zijn van automatische O/GS kwalificatie bij een bepaalde minimumschuld?
146. UHB/[redacted] Heeft het ministerie van Financiën er actief bij de AUT op aangedrongen dat het memo-Palmen alsnog aan de Commissie gestuurd diende te worden, omdat dit niet gaat om 'zomaar allerlei stukken' maar een cruciaal document?

*Antwoord:*
*Er is met de AUT niet gecommuniceerd over de memo-Palmen.*

147. FJZ/[redacted] Waar is het memo-Palmen in aanloop naar 4 juni 2019 vandaan gehaald?
148. FJZ/[redacted] Is bekend wie er voor verantwoordelijk is dat het memo-Palmen in juni 2019 niet langer terug te zien was in de uiteindelijke factsheets?
149. Toeslagen en FJZ Waarom is er in het MT in 2017 voor gekozen het memo Palmen in groepen te bespreken?

*Antwoord:*
*Het is niet duidelijk of het memo Palmen inderdaad in groepen is besproken.*

*Toelichting* [redacted]
*Tijdens de MT dag van 14 maart 2017 is besloten de coördinatie over*

*de verloren uitspraak bij de Raad van State in de zaak [redacted] bij het MT te beleggen en heeft hiervoor een MT lid aangewezen. Hierbij was de in het MT gemaakte afspraak: formeer een groep die aan de slag gaat met het vervolg op de uitspraak van de Raad van State. [redacted] informeert persvoorlichting en belt morgen de [redacted].*

*Voor de beantwoording is afstemming met direct betrokken gewenst/noodzakelijk.*

150. Toeslagen en FJZ Naar welke 'groepen' is verwezen toen er in 2017 door het MT voor gekozen is het memo-Palmen in groepen te bespreken?

*Antwoord:*
*Het is niet duidelijk naar welke groepen is verwezen en of er inderdaad naar groepen is verwezen.*

*Toelichting [redacted]*
*Zie het antwoord bij vraag 149. In het concept verslag van de vergadering wordt vermeld dat er een groep geformeerd zou worden om met de uitspraak van de Raad van State aan de slag te gaan. Ik herinner mij niet dat er sprake was van groepen. Dit zou bij de direct betrokkenen nagegaan moeten worden.*

151. Toeslagen en FJZ Welke opties zijn in 2017 naar aanleiding van het rapport van de Nationale ombudsman door de Belastingdienst precies wel en niet onderzocht om tot compensatie over te gaan? En hoe is uit deze onderzochte opties de conclusie getrokken dat daar geen wettelijke mogelijkheid toe is?

*Antwoord:*
*Er is bekeken welke mogelijkheden er zijn binnen het bestaande wettelijk kader. Daarbij is geconcludeerd dat het bestaande wettelijk kader geen ruimte gaf voor een andere uitkomst.*

152. Toeslagen en FJZ Is in 2017 overwogen om een regeling te maken die compensatie mogelijk maakt? En zo nee, hoe is dan te verklaren dat de [redacted] Toeslagen heeft verklaard dat "alles gedaan" is om te kijken of tot zo'n compensatie overgegaan kon worden?

*Antwoord:*
*Er is niet overwogen om een aparte regeling te maken om compensatie mogelijk te maken. Dit laatste is voorbehouden aan de wetgever en niet aan een uitvoeringsorgaan als Toeslagen.*

153. Toeslagen en SZW In hoeverre zijn de staatssecretarissen van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Financiën op de hoogte geweest van de gebrekkige voortgang t.a.v. het instellen van proportioneel terugvorderen tussen juli 2018 en eind 2019?

*Antwoord:*
*Op 24 april 2018 stuurde de staatssecretaris van SZW een brief naar de Tweede Kamer met de boodschap dat het kabinet gekozen had voor de weg van verbeteringen binnen het bestaande stelsel in plaats van*

*voor directe financiering. In een schriftelijk overleg met de Tweede Kamer over deze brief werd een overzicht gepresenteerd van de verbetervoorstellen. Een van die verbetervoorstellen betrof het proportioneel vaststellen: "Bezien wordt of het mogelijk is om het recht op kinderopvangtoeslag proportioneel vast te stellen en daarmee de volledige terugvorderingen van het uitgekeerde voorschot te verminderen. Mogelijke oplossingen moeten nader worden onderzocht op de beleidsmatige gevolgen en de uitvoerbaarheid van de voorgestelde aanpak." Met het zogenoemde verbetertraject KOT is SZW, samen met de Belastingdienst/Toeslagen eind 2018 gestart. De bewindspersonen zijn hier via de gebruikelijke wegen van op de hoogte gehouden. In zijn brief van 11 juni 2019 bood staatssecretaris Snel van Financiën zijn excuses aan voor de gang van zaken rond het stopzetten van KOT. Ook schrijft hij dat hij tot de conclusie is gekomen dat "de jaarsystematiek van de kinderopvangtoeslag en de wettelijke bepaling dat er een aanspraak op toeslagen is over de te betalen kosten (eigen bijdrage), ertoe leidt dat wanneer een deel van de te betalen kosten in een jaar niet is voldaan, er voor het hele jaar geen recht bestaat op kinderopvangtoeslag. Hier lijkt niet in alle gevallen voldoende ruimte voor de menselijke maat en de ondersteuning van soms kwetsbare groepen waar toeslagen nou juist voor bedoeld zijn. Dit kan soms disproportionele gevolgen hebben en tot schrijnende situaties leiden. Ik wil samen met de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nader onderzoeken of in dergelijke situaties tot een meer proportionele benadering kan worden gekomen.". In de zomer van 2019 heeft een ambtelijke werkgroep (FIN, BD/T, SZW) proportioneel vaststellen uitgewerkt en op 9 oktober 2019 hebben beide staatssecretarissen hier gezamenlijk een besluit over genomen. De werkzaamheden die hiervoor al waren verricht in het verbetertraject KOT zijn hierin meegenomen.*

154. Toeslagen Welk mensbeeld ligt volgens het kabinet ten grondslag aan het nietsontziende fraudebeleid?

*Antwoord:*

*Zoals ik in één van mijn eerste brieven heb aangegeven is er in de uitvoering van de kinderopvangtoeslag veel fout gegaan.[36] Ouders zijn de dupe geworden van een combinatie van fraudebestrijding die soms gebaseerd was op vooringenomen handelwijzen, het ontbreken van de menselijke maat binnen Toeslagen, harde regelgeving met een buitenproportioneel «alles of niets»-karakter en een grote maatschappelijke en politieke druk om fraude te bestrijden. Wat de gedupeerde ouders als gevolg hiervan is overkomen, had nooit mogen gebeuren. Ik werk er dan ook hard aan om hen compensatie te bieden.*

155. DGFZ Welk mensbeeld ligt volgens het kabinet ten grondslag aan het gegeven dat ouders zelf in zulke sterke mate, ook financieel, verantwoordelijk werden gehouden voor de kinderopvang, ook als dit fouten van het gastouderbureau zelf betrof?

*Antwoord:*
*In het huidige toeslagenstelsel ligt veel verantwoordelijkheid bij de*

[36] Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 613.

*burger. Hierbij wordt uitgegaan van een zelfredzame burger die zelf goed kan inschatten waarop hij recht heeft en welke acties hij daarvoor moet ondernemen.*[37] *Dit is het gevolg van de keuze voor een stelsel waarin de financiële toegankelijkheid voor zorg, huren en kinderopvang wordt geregeld via een toeslag. Aanbieders (zorgverzekeraars, woningcorporaties en kinderopvanginstellingen) brengen een min of meer marktconforme prijs in rekening en burgers met lagere inkomens kunnen met behulp van een toeslag deze prijzen betalen. De verantwoordelijkheid voor het aanleveren van actuele informatie over onder andere het inkomen en vermogen ligt bij de burger, omdat de overheid niet beschikt over actuele informatie over de persoonlijke omstandigheden van burgers. Uit het IBO Toeslagen blijkt dat deze manier van werken niet past bij wat redelijkerwijs van burgers verwacht mag worden. Zeker niet als wijzigingen samengaan met ingrijpende levenssituaties, zoals scheiding of het verliezen van een baan. Het stelsel leidt dus tot een aanzienlijke mentale belasting van burgers.*[38]

156. Toeslagen en UHB Zijn er gestructureerde empirische inzichten vergaard over de aard en omvang van fraude met de kinderopvangtoeslag binnen de context van de eigen bijdrage (dus niet van voor de eigen bijdrage) alvorens er over een proces van jaren heen harder op ingezet is? Bijvoorbeeld via onderzoeksrapporten of andere studies?

*Antwoord:*
*Er zijn geen gestructureerde empirische inzichten vergaard over de aard en omvang van fraude met de kinderopvangtoeslag binnen de context van de eigen bijdrage. Er is geen sprake van een proces waarbij harder is ingezet op de eigen bijdrage. Indien niet voldaan werd aan de voorwaarde dat de kosten volledig werden aangetoond werd de kinderopvangtoeslag op nihil vastgesteld.*

157. AZ en J&V Welke grondige empirische analyses over de aard en omvang van fraude heeft de ministeriële commissie fraudebestrijding gebruikt toen zij kabinetsbreed de hoofdlijnen voor anti-fraudebeleid heeft uitgezet? In hoeverre vindt het kabinet dat hier sprake is van 'evidence-based policy'?

*Antwoord:*
*De hoofdlijnen van de rijksbrede aanpak van fraude zijn opgesteld aan de hand van risico-analyses van de betrokken departementen en het Openbaar Ministerie. Deze risico-analyses geven vooral inzicht in de aard van de risico's en zijn gebaseerd op ervaringen die destijds bekend waren bij voornoemde partijen.*

158. POK team Heeft de POK alle stukken die zij opvroeg over risicomodellen ongelakt van het ministerie ontvangen? Welke overwegingen hebben hierbij een rol gespeeld?

*Antwoord:*
*De POK heeft geen specifieke informatie opgevraagd over*

[37] Kamerstuk II 31066 nr. 760, bijlage Eindrapportage Alternatieven voor het toeslagenstelsel p. 8.
[38] Kamerstuk II 31066 nr. 760, bijlage Eindrapportage Alternatieven voor het toeslagenstelsel p. 8.

*risicomodellen. Het is wel mogelijk dat informatie die is aangeleverd in het kader van de verschillende informatievorderingen van de ondervragingscommissie, informatie bevat over risicomodellen.*

159. BOA/[redacted] en FJZ/[redacted] Wat is de reactie van het kabinet op het artikel van Follow the Money ("Commissie Donner trok conclusies in strijd met eigen onderzoek"), en dan specifiek het gegeven dat blootgelegd wordt dat deze commissie, de AUT, evident, want zo blijkt uit de gereconstrueerde feiten, op verschillende punten conclusies heeft getrokken die enerzijds niet volgen uit de feiten en anderzijds wel de Belastingdienst in een positiever daglicht stellen?
160. BOA Is het kabinet van mening dat dit toeslagenschandaal een smet is op zijn functioneren, ja of nee?

*Antwoord :*
*De problemen met de kinderopvangtoeslag zoals beschreven in het rapport 'Ongekend Onrecht' van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag toont een zwarte bladzijde in de geschiedenis van de Nederlandse overheid.*

161. TOESLAGEN/[redacted] Welke nieuwe feiten zijn uit het verslag van de POK naar boven gekomen die het kabinet ertoe bewogen hebben alsnog grootschalig te compenseren?
162. TOESLAGEN/[redacted] Waarom heeft het kabinet nu alsnog besloten grootschalig te compenseren, terwijl de Kamer hier al maanden om vroeg, er met het verschijnen van het verslag van de POK verder niks wezenlijks veranderd is aan de planning van de hersteloperatie, en ook voorafgaand aan het verschijnen van het verslag reeds duidelijk was dat tienduizenden ouders onrechtmatig en laakbaar behandeld waren?
163. TOESLAGEN Vindt het kabinet dat er een risico genomen wordt dat ouders zich in de hersteloperatie oneerlijk behandeld voelen, nu precies dat argument eerder gebruikt werd tegen een grootschalige compensatie?
164. DGFZ/Toeslagen Welke middelen zijn er tijdens de parlementaire behandeling van de Awir (in 2005) overwogen om situaties zoals deze te voorkomen? Waarom is er uiteindelijk niet gekozen voor deze middelen?

*Antwoord:*
*Bij het ontwerpen van het wetsvoorstel Awir en tijdens de parlementaire behandeling van dit wetsvoorstel is het vraagstuk aan de orde gekomen of er een algehele hardheidsclausule in de Awir opgenomen zou moeten worden. Het kabinet heeft hier destijds niet voor gekozen.*
*In de nota naar aanleiding van het verslag[39] is destijds naar aanleiding van vragen hierover van de leden van de fracties van de PvdA en de SP ingegaan op de reden waarom het toenmalige kabinet niet gekozen heeft voor een hardheidsclausule: "Een hardheidsclausule is bedoeld als oplossing voor onbillijkheden van overwegende aard die zich bij de toepassing van de wet voordoen. Van zulke onbillijkheden is sprake als onverkorte toepassing van de*

[39] Kamerstukken II 2004/05, 29 764, nr. 8.

*wet zou leiden tot gevolgen die de wetgever niet heeft beoogd. Een geharmoniseerd stelsel van inkomensafhankelijke uitkeringen impliceert dat de wetgever steeds zorgvuldig dient af te wegen wat als aanvaardbare norm zal gelden. Een inbreuk daarop in de uitvoeringspraktijk voor individuele gevallen zou in strijd kunnen komen met de bedoeling van de wetgever en de algemene rechtvaardigheid ("normgerechtigkeit"). De veronderstelling van deze leden dat het onmogelijk is om tussentijds de hoogte van de inkomensafhankelijke toeslag aan te passen berust, zoals in paragraaf 3 van deze nota al wordt gememoreerd, op een misverstand. Het wetsvoorstel biedt daartoe voldoende mogelijkheden, zodat daarvoor geen hardheidsclausulebepaling nodig is. Ten slotte wijzen wij erop dat de AWR een hardheidsclausulebepaling kent, waarmee onbillijkheden van overwegende aard op een belangrijk begrip in dit wetsvoorstel, het inkomen, kunnen worden weggenomen. Tegemoetkomingen in de fiscaliteit werken aldus door naar het toetsingsinkomen en daarmee naar alle inkomensafhankelijke regelingen die onder het bereik van de Awir vallen. Zo kunnen onbillijkheden worden opgelost zonder dat dit ten koste gaat van de harmonisatie.". Daarnaast wordt in deze nota vermeld dat het signaal van de Raad voor de Rechtspraak dat een hardheidsclausule zou kunnen leiden tot een veelvuldig beroep op de bestuursrechter heeft meegewogen bij de beslissing om in de Awir geen hardheidsclausule op te nemen. In de memorie van toelichting[40] op het wetsvoorstel Awir staat hierover: "Het advies van de Raad voor de rechtspraak beperkt zich tot het uitspreken van een oordeel over het opnemen van een hardheidsclausule in het onderhavige wetsvoorstel en tot de regeling omtrent het hoger beroep. De Raad wijst er op, dat het opnemen van een hardheidsclausule een bron van conflicten kan zijn en om die reden aanleiding kan zijn tot een veelvuldig beroep op de bestuursrechter. Naar aanleiding van deze opmerking van de Raad en de kritiek die Justitie in het kader van de wetgevingstoets heeft geuit over het opnemen van een hardheidsclausule in de thans voorgestelde wet, is na heroverweging besloten geen hardheidsclausule in dit wetsvoorstel op te nemen.". In het nader rapport[41] zijn overwegingen van dezelfde strekking opgenomen als in de aangehaalde nota naar aanleiding van het verslag.*

165. JZ Hoe vaak worden Wob-verzoeken op het ministerie van Financiën binnen de gestelde termijn behandeld?

*Antwoord:*
*Het bestuursorgaan heeft zich te houden aan een wettelijke termijn van vier werken die kan worden verdaagd met nog eens vier weken. Het aantal verzoeken en de omvang van de verzoeken neemt dermate toe dat een termijn van acht weken niet altijd meer realistisch is. Dit wordt in de rechtspraak bevestigd, omdat een Wob-verzoek bijvoorbeeld al snel honderden documenten kan betreffen.*

*Bij het ministerie van Financiën wordt ongeveer 37% van alle Wob-verzoeken binnen de termijn afgehandeld.*

[40] Kamerstukken II 2004/05, 29 764, nr. 3.
[41] Bijvoorbeeld in het nader rapport (Kamerstukken II 2004/05, 29 764, nr. 5).

166. JZ Hoeveel Wob-verzoeken zijn er de afgelopen kabinetsperiode bij het ministerie van Financiën ingediend? Hoeveel daarvan zijn toegewezen? Hoeveel daarvan zijn afgewezen? Kan uitgesplitst worden waarom deze zijn afgewezen?

*Antwoord:*
*Pas sinds maart 2019 wordt een overzicht bijgehouden van de door het kerndepartement afgehandelde Wob-verzoeken. Over een totaaloverzicht van afgehandelde Wob-verzoeken over de gehele kabinetsperiode beschik ik niet. Sinds dat het overzicht wordt bijgehouden, zijn er 190 Wob-verzoeken geregistreerd. 113 hiervan zijn (deels) toegewezen. 43 Wob-verzoeken zijn afgewezen. Er wordt geen overzicht bijgehouden wat de reden is waarom een Wob-verzoek is afgewezen. Ik kan daarom geen uitsplitsing maken op grond waarvan een Wob-verzoek is afgewezen.*

167. FJZ Bij welke andere onderwerpen rond de toeslagen of de fiscaliteit zijn verschillende departementen betrokken?

*Antwoord:*
*Voor de kinderopvangtoeslag, de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget geldt dat de betrokken toeslagdepartementen primair beleidsverantwoordelijk zijn (en ook de materiële regelgeving maken), terwijl de Belastingdienst/Toeslagen de uitvoerder is. Bij deze toeslagen zijn dus steeds verschillende departementen betrokken. Ook voor diverse fiscale onderwerpen geldt dat hierbij, naast het ministerie van Financiën, ook andere departementen in meer of mindere mate zijn betrokken. Dit kan bijvoorbeeld gaan om het uitvoeren door de Douane of de Belastingdienst van taken voor andere ministeries. Een voorbeeld hiervan betreft de heffing door de Belastingdienst van premies sociale verzekeringen. Daarnaast kan het gaan om fiscale regelingen die (mede) beleidsdoelen dienen die op het terrein van andere departementen liggen. Zo is bijvoorbeeld het ministerie van Economische Zaken betrokken bij de uitvoering van de milieu-investeringsaftrek, de energie-investeringsaftrek en de S&O-afdrachtsvermindering, is onder meer het ministerie van Infrastructuur en Milieu betrokken bij de regeling voor groene beleggingen en is het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties betrokken bij de verhuurderheffing. Deze voorbeelden zijn niet limitatief.*

168. [ ] Welke stappen zijn er door minister van Financiën gezet om de informatievoorziening op het ministerie van Financiën te verbeteren?

*Antwoord:*
*De informatiehuishouding en informatievoorziening worden voortdurend verder ontwikkeld. Onder verantwoordelijkheid van de minister geven onder meer de (departementale) CIO's, CTO, de directie IV bij de Belastingdienst, Douane en Toeslagen én de directie Bedrijfsvoering op het Kerndepartement dit vorm en zorgen dat:*

- *de toegankelijkheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van data wordt vergroot;*
- *wordt voldoen aan wetgeving als de Archiefwet en deze wordt uitgewerkt in adequate kaders en richtlijnen;*
- *voorzieningen als Digidoc als Document Management Systeem en Zoek & Vind in samenhang beschikbaar zijn;*
- *er een open cultuur is en medewerkers voldoende kennis en kunde hebben.*

*Binnen de Belastingdienst, Douane en Toeslagen wordt dan gedacht aan activiteiten als:*
- *het aanpassen van de structuur van de toenmalige IV-organisatie door een scheiding aan te brengen tussen beleid, vraag en aanbod;*
- *het vervangen van het collegiaal managementmodel door lijnsturing;*
- *het in kaart brengen van het IV-applicatielandschap en inrichten van architectuursturing;*
- *het stopzetten van investeringen gericht op complexiteitsreductie die weinig rendement opleverden;*
- *het in de IV-portfolio prioriteit geven aan het borgen van de continuïteit en het implementeren van nieuwe wetgeving;*
- *het moderniseren van de IV en terugdringen van de technische schuld;*
- *het implementeren van procesverbeteringen.*

*Het verder versterken en verbeteren van de informatiehuishouding is een constante. In de brieven van 14 september jl.[42] en 27 november jl.[43] is uitgebreid ingegaan op de inhoud van het ICT-verbeterprogramma dat in 2020 is gestart. De hoofdpunten uit dit programma zijn de doorontwikkeling van het ICT-portfolioproces en van de ICT-uitvoeringsorganisatie, aandacht voor het verbeteren van de ICT-infrastructuur naar een marktconforme standaard, verbeteren van de werkplekken van alle medewerkers, de verbetering van de lijn- en ketensturing, een resultaatgerichte cultuur van de ICT-uitvoeringsorganisatie, het versterken van de vakontwikkeling en life-cycle management.*

169. BOA Welke stappen zijn er door de minister van Financiën gezet om de 'leemlaag' op het ministerie te verminderen?
170. BOA Hoe verloopt de informatievoorziening op het ministerie van Financiën? Krijgt de minister de informatie van de staatssecretarissen te zien? Welke informatie wel en niet? Kan daarbij specifiek ingegaan worden op de informatie rond deze affaire?
171. BOA Welke signalen waren er voor deze affaire dat de informatievoorziening op het ministerie van Financiën niet op orde was? Welke maatregelen zijn er toen genomen om de informatievoorziening te verbeteren?
172. FEZ en C&F Wie stelt de budgettaire doelstellingen die achter een 'business case' bij fraude vastgesteld worden? Wie stelt de taakstellingen vast? Kan het proces voor beide geschetst worden?

*Antwoord:*
*Binnen de sociale zekerheid hebben meerdere business cases bij de uitvoering plaatsgevonden. De business case fraude (Intensivering Toezicht Toeslagen), inclusief de budgettaire gevolgen, is in 2013 eenmalig opgesteld door het Ministerie van Financiën in samenspraak en afstemming met de betreffende beleidsdepartementen. Voor meer*

[42] Kamerstuk 31 066, nr. 700.
[43] Kamerstuk 31 066, nr. 741.

*informatie verwijs ik u door naar de beantwoording van eerdere kamervragen die zijn gesteld ten tijde dat de business case met uw Kamer is gedeeld.*[44]

173. JZ Hoe is de besluitvorming over de aangifte tegen de Belastingdienst verlopen?

*Antwoord:*
*Er is geen aangifte gedaan tegen de Belastingdienst. Er is op 19 mei jl. aangifte gedaan van vermoedens van enkele strafbare feiten. Over de gang van zaken is uw Kamer uitgebreid ingelicht bij brief van 19 mei 2019.*

174. JZ en O&P Zijn er aanvullende signalen over mogelijke ambtsmisdrijven binnen gekomen na de aangifte voor ambtsmisdrijven? Zo ja, welke signalen zijn dat?

*Antwoord:*
*Er zijn geen aanvullende signalen of meldingen ontvangen die zien op ambtsmisdrijven in de context van de aangehaalde aangifte en POK verhoren.*

175. JZ en O&P en SSO O&P. Zijn er signalen binnengekomen over meineed bij de openbare verhoren? Zo ja, kunt u aangeven welke?

*Antwoord:*
*Er zijn geen signalen of meldingen ontvangen over meineed bij de openbare verhoren.*

176. FJZ en Toeslagen Klopt het dat een groot aantal zaken (in bezwaar of beroep) is ingetrokken? Om hoeveel zaken gaat het? Wat is er met deze intrekkingen gebeurd? Heeft de Belastingdienst en of Toeslagen en of de Uitvoeringsorganisatie met de kennis van vandaag contact gezocht met deze mensen? zo nee, waarom niet en zo ja, wat is daarvan de uitkomst?

*Antwoord:*
*In antwoorden op Kamervragen is aangegeven dat van alle 15.085 beroepszaken (rechtbanken en Raad van State) bij kinderopvangtoeslagen sinds 2006 er 4.468 zijn ingetrokken.*[45] *Hierbij is aangegeven dat het intrekken van beroep door betrokkene ook het gevolg kan zijn van het (gedeeltelijk) toekennen van het eerder afgewezen bezwaar door Toeslagen. De betrokkene dient dan zelf het beroep in te trekken. Er zijn geen cijfers voorhanden in hoeveel gevallen dit optrad. Later is in antwoord op vragen van de heer Omtzigt aangegeven dat in de voorbereiding op de zitting in de beroepsfase, door Belastingdienst/Toeslagen een heroverweging plaats vindt op basis van alle, dan beschikbare informatie.*[46] *Indien in de beroepsfase informatie ontbreekt, dan wordt deze opgevraagd. Indien de Belastingdienst/Toeslagen in de voorbereiding op de zitting*

[44] Kamervragen (Aanhangsel) 2019-2020, nr. 2631
[45] Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr 550.
[46] Aanhangsel Handelingen II, 2019/20, 3721

*tot de conclusie komt dat de burger in het recht staat, wordt de eerdere beslissing herzien. Daarmee wordt voorkomen dat een zitting plaats moet vinden en op de uitspraak moet worden gewacht. Doel is niet om jurisprudentie ten nadele van de Belastingdienst te voorkomen, maar om de burger zo snel als mogelijk recht te doen als duidelijk is geworden dat de burger in het recht staat.*

177. Toeslagen en UHB Hoeveel minderjarige kinderen staan op de verschillende, door de Belastingdienst gehanteerde lijsten? Wat is hiermee gebeurd?

*Antwoord:*
*Voor zover wij kunnen nagaan zijn er nooit kinderen (zelfstandig) in FSV geregistreerd of op andere lijsten. Bij een signaal wordt altijd de aanvrager geregistreerd. Wel komt het voor dat onder de toelichting van het signaal over een aanvrager ook de kinderen staan vermeld waarvoor de aanvraag is gedaan aangezien dit relevant is voor het onderzoek.*

178. Toeslagen Waarom heeft de Belastingdienst geen invulling gegeven aan het begrip 'tweede kans'? Wordt dat nu in voorkomende gevallen waar dit aan de orde kan zijn wel gedaan?

*Antwoord:*
*Ik betreur dat zeer, via de compensatieregeling wil ik ouders deze tweede kans alsnog bieden.*

179. SZW en DGFZ/FJZ Kunt u een toelichting geven op de gehanteerde hardheid in met name de terugvordering, die volgens de door de POK gehoorde [redacted], niet in de Wet op de kinderopvangtoeslag (Wko) zit?

*Antwoord:*
*In de artikelen 1.5-1.9 van de Wko wordt geregeld wanneer aanspraak op kinderopvangtoeslag bestaat. Het recht op kinderopvangtoeslag is onder meer afhankelijk van de kosten van kinderopvang.* [redacted] *wijst er terecht op dat in de Wko niet met zoveel woorden staat dat als een deel van de kosten niet betaald zijn, alles moet worden teruggevorderd. Desondanks is er bij de uitleg van de Wko jarenlang van uitgegaan dat alle kosten betaald moesten worden, wil er sprake zijn van recht op kinderopvangtoeslag. Dit was gekoppeld aan de zinsnede 'te betalen kosten' in artikel 1.5, eerste lid, Wko in combinatie met de jaarsystematiek volgens de zinsnede 'voor een berekeningsjaar' in artikel 1.6, eerste lid, Wko. In de jurisprudentie is betekenis toegekend aan de term 'te betalen kosten' door het uit te leggen als daadwerkelijk gedane uitgaven, waardoor het vermogen van degene die de uitgave heeft gedaan wordt aangetast. Tevens is in de jurisprudentie uitgewerkt dat er geen aanspraak bestond op kinderopvangtoeslag indien de vraagouder niet kan aantonen dat hij het volledige bedrag aan kosten ook daadwerkelijk heeft betaald. Indien een deel van de kosten aantoonbaar is voldaan, kon geen aanspraak worden gemaakt op een evenredig lager voorschot of lagere tegemoetkoming. Deze uitleg, waarbij de Belastingdienst/Toeslagen geen beleidsvrijheid had, is in de*

*jurisprudentie meermaals bevestigd.[1] Eerst bij uitspraken van de Afdeling van 23 oktober 2019 is bepaald dat de Wko zo moet worden gelezen dat de kinderopvangtoeslag proportioneel kan worden vastgesteld[2] en er enige ruimte is om de terugvordering te matigen.[3] In artikel 26 van de Awir is de basis voor terugvordering door de Belastingdienst opgenomen. Op basis van de tekst van die bepaling is aangenomen dat het gehele bedrag van de terugvordering moest worden terugbetaald. Tot aan de twee uitspraken in 2019 heeft de Raad van State ook steeds bevestigd dat het gehele bedrag van een terugvordering moest worden terugbetaald en dat Belastingdienst/Toeslagen in de regel geen beleidsruimte had om een terugvordering te matigen.*

180. SZW Is er sinds de invoering en daarbij de handhaving van de toeslagen in de Kamer een politiek debat gevoerd over het hanteren van de menselijke maat? Zo ja, wanneer en naar aanleiding waarvan?

*Antwoord:*
*Ja, na de uitspraken van de Raad van State van 23 oktober 2019 (ECLI:NL:RvS:2019:3536 en ECLI:NL:RvS:2019:3535) zijn is er in de Kamer meerdere debatten gevoerd over het hanteren van de menselijke maat. Onder andere op 13 november 2019 tijdens een algemeen overleg over uitvoering van de sociale zekerheid, op 4 maart tijdens een algemeen overleg over preventie en bestrijding van stille armoede en sociale uitsluiting en op 12 maart 2020 tijdens een algemeen overleg over uitvoering van de sociale zekerheid. Dit was naar aanleiding van onder andere bezuinigingen op de uitvoering, de complexiteit van de toeslagen en een mogelijk gebrek aan menselijke maat in de dienstverlening.*

181. FJZ en BOA Heeft de toenmalige staatssecretaris van Financiën naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State op 23 oktober 2019 contact gehad met de Raad? Heeft de Raad actief contact gezocht met de bewindspersonen of de dienst? Welke informatie is uit deze gesprekken naar voren gekomen en hoe is er naar aanleiding van deze gesprekken gehandeld?

*Antwoord:*
*Over de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 23 oktober 2019 heeft, voor zover mij bekend, geen contact plaatsgevonden tussen mijn ambtsvoorganger en de Raad van State. Evenmin heeft de Raad van State hierover, voor zover mij bekend, contact gezocht met mijn ambtsvoorganger of in algemene zin met de Belastingdienst. Wel is bij de concrete behandeling van latere zaken door partijen, waaronder Belastingdienst/Toeslagen, en de rechter uiteraard aandacht besteed aan de gevolgen van genoemde uitspraken voor die zaken en de wijze waarop Belastingdienst/Toeslagen hieruit uitvoering zou gaan geven.*

182. Toeslagen, VT en FJZ Welke argumenten lagen ten grondslag om bij

[1] Zie bijvoorbeeld ECLI:NL:RVS:2013:2006, ECLI:NL:RVS:2014:1114, ECLI:NL:RVS:2011:BQ8833, ECLI:NL:RVS:2018:864.
[2] Uitspraak Raad van State 23 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3535.
[3] Uitspraak Raad van State 23 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3536.

Toeslagen destijds al binnen een half jaar anders te besluiten over de rol en positie van vaktechniek? Wie heeft hiertoe besloten?

*Antwoord:*
*Binnen de directie Toeslagen heeft de [redacted] als [redacted] van oudsher onderdeel uitgemaakt van het cluster Beleid en vaktechniek binnen team Productieregie, onder aansturing van een [redacted] In 2016 is mede door de bestuurlijke samenvoeging van Belastingen en Toeslagen besloten de vaktechnische structuur en visie op vaktechniek en kwaliteit binnen Toeslagen te herijken.*
*Tijdens de uitwerking is wel gesproken over het anders positioneren van de [redacted] (direct onder een MT lid). Echter bij het vaststellen van de visie op vaktechniek dd 4 juli 2017 is de positionering en bestuurlijke ophanging van de [redacted] niet aangepast. Er is toentertijd volhard in een structuur waarbij de [redacted] onderdeel bleef uitmaken van het cluster Beleid en Vaktechniek binnen team Productieregie.*
*In 2020 is de [redacted] functie overigens wel onder de directe aansturing van een MT lid gebracht.*

183. VT en FJZ Hoe is vaktechniek nu georganiseerd binnen de verschillende onderdelen van de Belastingdienst ('Blauw' Toeslagen en indien van toepassing Uitvoeringsorganisatie)?

*Antwoord:*
*De 'vaktechniek' omvat het deel van het werk van de Belastingdienst (blauw) en Toeslagen dat is gericht op het waarborgen van de kwaliteit van rechtstoepassing, toezicht en handhaving en op het waarborgen van de eenheid van beleid en uitvoering. Dit wordt bereikt via de 'vaktechnische infrastructuur', dat een gelaagde structuur van landelijk vaktechnische coördinatoren (lavaco's), vaktechnisch coördinatoren (vaco's) en vaktechnische adviseurs (vta's) omvat. Zij zijn georganiseerd per belastingmiddel, inclusief controle, formeel recht en invordering en per Uitvoeringsdirectie (P, MKB, GO, Toeslagen, UHT) voor zover het vaco's en vta's betreft. De lavaco's behoren tot de formatie van de Corporate Dienst Vaktechniek (CD VT). Daarnaast zijn er kennisgroepen actief, waarvan de voorzitters ook tot de formatie van de CD VT behoren. Zij beantwoorden rechtsvragen en helpdeskvragen die opkomen uit de Uitvoeringsdirecties. Door de positionering van deze functies bij CD VT wordt de onafhankelijkheid gewaarborgd.*
*In het kader van de ontvlechting van de Belastingdienst (blauw) en Toeslagen worden de functies van lavaco Toeslagen en kennisgroepvoorzitter Toeslagen ondergebracht onder het DG Toeslagen, waar zij eenzelfde onafhankelijke positie behouden.*

*De gelaagde structuur geldt voor zowel vaktechniek en management en is bedoeld om zowel te informeren als te escaleren. In dossiers en/of vraagstukken met veel politieke, budgettaire en publicitaire aandacht of die anderszins gevoelig zijn, worden ook CD VT, de concerndirectie Fiscaal Juridische Zaken (FJZ) en in voorkomende gevallen de concerndirectie Control en Financiën geconsulteerd en geïnformeerd.*

*Zoals eerder met uw Kamer gedeeld, is de vaktechnische infrastructuur voor Toeslagen pas twee jaar geleden opgezet en nog*

*niet voltooid. De vaktechnische infrastructuur voor Belastingdienst (blauw) kent een veel langere historie. Ongeveer twee jaar geleden is een lavaco Toeslagen aangesteld. Voor die tijd was de vaktechniek zelfstandig binnen Toeslagen georganiseerd. Vanaf 2020 heeft Toeslagen ook vaco's en vta's aangesteld. Daarnaast is in 2020 ook een kennisgroep Toeslagen opgericht. Deze kennisgroep beantwoordt rechtsvragen en helpdeskvragen die vanuit de uitvoeringsdirectie Toeslagen opkomen. Bij UHT zijn op dit moment vaco's werkzaam die bijstand verlenen vanuit de uitvoeringsdirecties Toeslagen, P, MKB en GO. Zie hiervoor ook de vierde Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag.*

*Verder is van belang dat binnen CD VT onder de noemer 'Brieven en Beleidsbesluiten' de beleidsbesluiten van het Ministerie worden voorbereid en brieven over de toepassing van de hardheidsclausule, verzoekschriften van de Tweede Kamer en burgerbrieven worden beantwoord.*

*Binnen de concerndirectie FJZ is de afdeling 'Cassatie' gepositioneerd waarbinnen de gerechtelijke belastingprocedures voor de Hoge Raad worden behandeld. Ten aanzien van toeslagen is de hoogste rechter de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Deze procedures worden binnen team Beroep van Toeslagen behandeld. In 2020 is CD VT gestart met een monitoringfunctie voor deze hoger beroepschriften.*

*In het kader van de ontvlechting worden zowel de werkzaamheden voor Brieven en Beleidsbesluiten als Monitoring hoger beroep overgedragen aan het DG Toeslagen en daar verder doorontwikkeld. Ook dan blijft de onafhankelijke positie gewaarborgd.*

184. FJZ Klopt het dat bij een uitspraak van de Raad van State die een heel dienstonderdeel of belangrijke elementen in de uitvoering raakt de verantwoordelijk minister wordt geïnformeerd? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe kan het zijn dat hier in de verhoorverslagen van de POK zoveel onduidelijkheid over is?

*Antwoord:*
*Het is inderdaad gebruikelijk dat bij een, bijvoorbeeld voor de uitvoering, (zeer) belangrijke of ingrijpende uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State de verantwoordelijke minister wordt geïnformeerd. Voor de afweging of sprake is van een dergelijke, belangrijke, uitspraak bestaan geen algemene criteria. Ook is soms het (grotere) belang van een uitspraak niet meteen duidelijk. Dit kan het lastig maken om achteraf aan te geven hoe hiermee bij uitspraken van de Afdeling over toeslagen is omgegaan.*

185. POK Team Zijn er externe kosten gemaakt door de regering voor de voorbereiding op de verhoren voor ambtenaren, oud-ambtenaren, bewindspersonen en/of oud-bewindspersonen? Zo ja welke?

PM Volgt nog

186. DGFZ Was het technisch mogelijk om op initiatief van de minister of

de staatssecretaris van Financiën een hardheidsclausule aan te brengen in de Awir met een bevoegdheid voor de bewindspersoon om in schrijnende situaties de invordering te matigen?

*Antwoord:*
*Iedere bewindspersoon kan op elk gewenst moment de regering voorstellen om een wetsvoorstel voor te bereiden. Ook de minister of staatssecretaris van Financiën had hiervoor in overeenstemming met de meest betrokken bewindslieden een initiatief voor het aanpassen van de Awir (opnemen hardheidsclausule) kunnen voorleggen aan de regering. Pas na instemming van de regering kan een wetsvoorstel het reguliere behandeltraject (advisering door onder andere Raad van State, kamerbehandeling etcetera) vervolgen. Het voorgaande is ook gebeurd met het wetsvoorstel Wet hardheidsaanpassing Awir, waarmee een hardheidsclausule is opgenomen in de Awir.*

187. DGFZ Was het technisch mogelijk om op initiatief van de minister of staatssecretaris van Financiën een bepaling in de Awir op te nemen om proportioneel in te vorderen, ook als volgens de Wko geen recht op kinderopvangtoeslag bestond?

*Antwoord:*
*Iedere bewindspersoon kan op elk gewenst moment de regering voorstellen om een wetsvoorstel voor te bereiden. Ook de minister of staatssecretaris van Financiën had hiervoor in overeenstemming met de meest betrokken bewindslieden een initiatief voor het aanpassen van de Awir kunnen voorleggen aan de regering. Pas na instemming van de regering kan een wetsvoorstel het reguliere behandeltraject (advisering door onder andere Raad van State, kamerbehandeling etcetera) vervolgen. Het ligt echter niet voor de hand om in de Awir een bepaling op te nemen waarmee het mogelijk wordt expliciet af te wijken van de bedoeling van de Wko. Als de regering van mening zou zijn geweest dat de Wko niet wenselijk uitpakte, lag het meer voor de hand de Wko aan te passen. Uit de Wko volgt immers het recht op kinderopvangtoeslag. Terugvordering van kinderopvangtoeslag vindt plaats voor zover het voorschot op kinderopvangtoeslag hoger is geweest dan het recht hierop.*

188. BZK Op basis welke argumenten besloot het kabinet in 2015 tot het niet langer registreren van de tweede nationaliteit?
189. BOA Wat is er gebeurd met een, tijdens de verhoren van de POK besproken intern rapport over zelfreflectie en aanbevelingen (van de crisisorganisatie)?

*Antwoord:*
*In de periode begin juni tot het debat van 4 juli 2019 was op het dossier kinderopvangtoeslag op verzoek van mijn ambtsvoorganger een [redacted] aangesteld in de persoon van de [redacted] Fiscale Zaken. Na afloop van deze periode heeft mijn ambtsvoorganger verzocht de werking van deze crisisstructuur te evalueren. Hiertoe is door een aantal medewerkers een reflectie uitgevoerd met een groot aantal betrokkenen, welke heeft geresulteerd in het door u genoemde reflectieverslag met bevindingen en aanbevelingen. Mijn ambtsvoorganger heeft dit reflectieverslag ontvangen. Een bespreking hierover heeft geen doorgang gevonden.*

*Dit document wordt openbaar gemaakt tezamen met alle stukken die aan de POK zijn verstrekt op de website... PM...*

*Een aantal aanbevelingen uit dit reflectieverslag zijn betrokken bij de inrichting van de crisisorganisatie Toeslagen en het bijbehorend bestuurlijk Strategisch Crisisteam Toeslagen (SCT) welke wekelijks tweemaal bijeenkomt in aanwezigheid van de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane en topambtenaren van Fin, Toeslagen en SZW. Tevens zijn in het reflectieverslag aanbevelingen gedaan op punten die de afgelopen periode vaker naar voren zijn gekomen zoals de noodzaak tot betere informatievoorziening vanuit Toeslagen, kortere feedbackloops tussen de [redacted] en [redacted] van Toeslagen en meer samenwerking tussen de betrokken beleidsdepartementen bij Toeslagen. Dit is ook naar voren gekomen in de kamerbrieven van februari en de 'zomer'-en 'winter'brief over noodzakelijke verbeteringen bij de Belastingdienst, Toeslagen en Douane.*

190. BOA Welke acties zijn naar aanleiding van deze korte evaluatie uitgezet en wat was de rol en verantwoordelijkheid van de minister van Financiën?

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 189. Dit onderwerp valt binnen de portefeuille van de staatssecretaris van Financiën. De minister van Financiën heeft in zijn openbaar verhoor aangegeven dat hij bij herhaling en indringend richting de [redacted], de [redacted] Belastingdienst en de staatssecretaris heeft aangegeven dat de informatievoorziening op dit dossier zo een groot probleem was dat dat echt beter moest. Dit heeft hij ook aangegeven bij de evaluatie van het crisisteam.*

191. Toeslagen Kunt u aangeven waarom met de kabinetsreactie op de Nationale ombudsman de problemen niet opgepakt en opgelost zijn? Wie was hier ambtelijk en of bestuurlijk eindverantwoordelijk voor?

*Antwoord:*
*De POK heeft de (niet) opvolging van het rapport "Geen powerplay maar fair play als één van de vier cruciale elementen benoemd. Ik betreur dit zeer aangezien hiermee gedupeerde ouders eerder gecompenseerd hadden kunnen worden.*

192. FJZ en Toeslagen Waaruit wordt geconcludeerd dat de Belastingdienst bewust naar bevestiging zocht van de gekozen interpretatie van de Wko en de Awir, zodat daarmee jurisprudentie werd gevormd?
*Antwoord:*
*De – onderbouwing van de - conclusies van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag laat ik graag voor rekening van die commissie. In zijn algemeenheid kan worden gezegd dat indien over de uitleg van een wetsbepaling onduidelijkheid bestaat, het verkrijgen van een oordeel van de (hoogste) rechter de uitvoeringspraktijk de benodigde duidelijkheid kan bieden. De Belastingdienst/Toeslagen) zal zijn standpunt hierbij baseren op de naar zijn mening meest geëigende – en juridisch juiste - uitleg van de wetsbepaling en vanuit die optiek zoeken naar een bevestiging van de*

*gehanteerde lijn. Achteraf kunnen we natuurlijk constateren dat de door Belastingdienst/Toeslagen en de (hoogste) rechter gehanteerde "alles-of-niets-benadering" tot onredelijke en onevenredige uitkomsten heeft geleid.*

193. BOA Welke concrete acties heeft de minister van Financiën in gang gezet om de gewenste cultuuromslag te bereiken? Vindt u deze maatregelen geslaagd?

*Antwoord:*
*De minister van Financiën heeft in zijn openbare verhoor bij de parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag (POK) aangegeven dat zijn bemoeienis met de Belastingdienst en de problemen die daar speelden sterker en meer geweest is dan typisch gebruikelijk voor een minister van Financiën, aangezien de Belastingdienst, Toeslagen en Douane onderdeel zijn van de portefeuille van de staatssecretaris. De bemoeienis gold onder meer voor de onderwerpen erf-en schenk, ICT en managementinformatie. Ook heeft hij vanaf de zomer van 2018 de ambtelijke top meerdere malen bijeen geroepen en aangespoord om voor de grote, complexe en hardnekkige problemen binnen de Belastingdienst ook onorthodoxe oplossingen te overwegen. Tevens heeft hij de Belastingdienst verzocht vaker te rapporteren over onder meer managementinformatie en ICT, zodat er vinger aan de pols kon worden gehouden of er geen problemen sluimerden die nodig waren om aan te pakken. In zijn verhoor heeft de minister ook aangegeven dat hij heeft voorgesteld een assesment van de top 50 of top 100 van de OCT organisatie, wat in belangrijke mate ook ging over cultuur en in hoeverre mensen aanspreekbaar zijn op wat geleverd wordt. Voor een nadere toelichting verwijs ik u ook naar de documenten in het Wob-verzoek Reorganisatie Belastingdienst.[47] Staatssecretaris Snel heeft in 2019 cultuur als vierde pijler toegevoegd aan 'Beheerst Vernieuwen', naast ICT, Managementinformatie en personeel. Dit heeft geresulteerd in een meerjarig programma voor Belastingdienst, Toeslagen en Douane waar onder andere een assessment van de top 1500 onderdeel van uitmaakt.*

194. DGBD O&P/programma cultuur Klopt het dat er voor de top 50 of top 100 van ambtenaren een assessment heeft plaatsgevonden? Is dit voor alle mensen in de top 50 of 100 afgerond? Wat zijn de belangrijkste bevindingen die uit deze assessments naar voren zijn gekomen en welke maatregelen zijn in gang gezet om hier concrete verbeterslagen te doen plaatsvinden?

*Antwoord:*
*De ontwikkelassessments zijn voor het grootste deel van de top 75 leidinggevenden afgerond. De andere 1400 leidinggevenden van de Belastingdienst doen dat in de loop van 2021.*
*De uitkomst van het assessment is eigendom van de deelnemer, zoals vastgelegd in de beroepscode van het Nederlands Instituut van Psychologen. Aan deelnemers is gevraagd de resultaten te delen met de leidinggevenden in de reguliere personeelsgesprekken. Deze vormen daarmee de basis voor het verder ontwikkelen van het leiderschap binnen de Belastingdienst.*
*Voor het individueel doorontwikkelen van de leiderschapskwaliteiten krijgen de 1500 leidinggevenden de mogelijkheid een opleiding te*

[47] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2020/09/25/besluit-wob-verzoek-reorganisatie-belastingdienst

*volgen uit het opleidingsaanbod dat op de verschillende competenties is ontwikkeld.*

195. POK-team Bent u bereid de dossiers die de bewindspersonen ontvangen hebben voor de verhoren, openbaar te maken?

*Antwoord:*
[PM VOLGT NOG]

196. BOA Welke acties heeft de minister van Financiën uitgezet om de 'gebrekkige' informatievoorziening vanaf voorjaar 2019, waar hij tijdens zijn verhoor veelvuldig naar verwees, op orde te brengen?

*Antwoord:*
*De minister van Financiën heeft in zijn openbare verhoor bij de parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag (POK) aangegeven dat zijn bemoeienis met de Belastingdienst en de problemen die daar speelden sterker en meer geweest is dan typisch gebruikelijk voor een minister van Financiën, aangezien de Belastingdienst, Toeslagen en Douane onderdeel zijn van de portefeuille van de staatssecretaris. De bemoeienis gold onder meer voor de onderwerpen erf- en schenkbelasting, ICT en managementinformatie. Ook heeft hij vanaf de zomer van 2018 de ambtelijke top meerdere malen bijeen geroepen en aangespoord om voor de grote, complexe en hardnekkige problemen binnen de Belastingdienst ook onorthodoxe oplossingen te overwegen. Voor een nadere toelichting verwijs ik u ook naar de documenten in het Wob-verzoek Reorganisatie Belastingdienst.*[48]
*Specifiek ten aanzien van informatievoorziening, heeft de minister van Financiën in zijn openbaar verhoor aangegeven dat hij zich nadrukkelijk heeft ingespannen om de noodzaak van een betere informatievoorziening en ICT aan de kaak te stellen, zowel voor de interne sturing van de Belastingdienst als de politieke sturing door de staatssecretaris en hemzelf. Hiertoe heeft hij het onderwerp managementinformatie geagendeerd bij de staatssecretaris, [redacted], de [redacted] en de ambtelijke top, verzocht zelf voortgangsrapportages te ontvangen vanuit de Belastingdienst en het onderwerp standaard geagendeerd in driewekelijkse bijpraatgesprekken in het voorjaar van 2019 met de staatssecretaris, [redacted] en [redacted]. Voor een nadere toelichting verwijs ik u ook naar de documenten in het Wob-verzoek Reorganisatie Belastingdienst*[49] *en naar de Kamerbrief van 11 januari 2020 over de versterking besturing Belastingdienst.*

197. BOA In hoeverre worden bewindspersonen mondeling geïnformeerd over belangrijke zaken door bijvoorbeeld een Landsadvocaat of andere instanties? Wordt deze mondelinge informatie die wellicht onder tijdsdruk tot stand is gekomen later alsnog vastgelegd in een document?

*Antwoord:*
*De Landsadvocaat brengt op verzoek van het ministerie juridisch*

[48] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoek/2020/09/25/besluit-wob-verzoek-reorganisatie-belastingdienst
[49] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoek/2020/09/25/besluit-wob-verzoek-reorganisatie-belastingdienst

*advies uit. Dit advies is in de regel schriftelijk en kan op verzoek mondeling worden toegelicht aan ambtenaren van het ministerie of aan de bewindspersonen. De Landsadvocaat informeert bewindspersonen niet uit eigen beweging over adviezen die zijn uitgebracht aan het ministerie.*

198. BOA Welke concrete stappen heeft de minister van Financiën vanaf 21 mei 2019, die op die dag tijdens het vragenuurtje op 21 mei 2019 werd geconfronteerd met het mogelijk etnisch profileren door de Belastingdienst en die zijn ongenoegen over de informatievoorziening daarover tijdens zijn verhoor door de POK heeft uitgesproken, sindsdien gezet om de waarheid boven tafel te krijgen met betrekking tot het mogelijk etnisch profileren?

*Antwoord:*
*In het mondelinge vragenuur van 21 mei 2019 heeft de minister van Financiën - toen hij de staatssecretaris van Financiën verving - aangegeven dat het kabinet iedere vorm van etnisch profileren volstrekt afkeurt. Tevens heeft hij de opdracht gegeven aan de Belastingdienst ten volle en volledig mee te werken aan het onderzoek van de autoriteit persoonsgegevens.*
*In navolging van signalen over mogelijk etnisch profileren en verkeerd gebruik van het persoonsgegeven nationaliteit is besloten dit criterium uit de risicoselectiemodellen van Toeslagen te halen. In de vierde Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag is uw Kamer geïnformeerd over de wijze waarop de hersteloperatie van Toeslagen (vermoedens van) discriminatie adresseert. Als Toeslagen ziet dat discriminatie een rol heeft gespeeld bij de terugvordering van toeslagen, dan hebben ouders recht op compensatie. Daarnaast heeft Toeslagen afspraken gemaakt met het College voor de Rechten van de Mens. Het College is een onafhankelijke organisatie die de mensenrechten in Nederland beschermt en oordelen geeft over discriminatiezaken. Wanneer Toeslagen niet meer kan vaststellen dat sprake was van discriminatie, maar ouders wel het vermoeden hebben dat hier sprake van was, dan helpt Toeslagen ouders met het aanmelden van hun zaak bij het College. Het College oordeelt vervolgens of er sprake is geweest van discriminatie. Toeslagen neemt dit oordeel altijd over. Zie verder ook de kabinetsreactie op het eindrapport van de POK.*

199. BOA Heeft de minister van Financiën, die op grond van artikel 46, tweede lid, van de Grondwet staatsrechtelijk eindverantwoordelijke voor het ministerie, voldoende druk uitgeoefend om de informatievoorziening op orde te brengen en de signalen van etnisch profileren te ontmantelen en actie op te zetten?

*Antwoord:*
*De minister van Financiën heeft in zijn openbare verhoor bij de parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag (POK) aangegeven dat zijn bemoeienis met de Belastingdienst en de problemen die daar speelden sterker en meer geweest is dan typisch gebruikelijk voor een minister van Financiën, aangezien de Belastingdienst, Toeslagen en Douane onderdeel zijn van de portefeuille van de staatssecretaris. De bemoeienis gold onder meer voor de onderwerpen erf-en schenk, ICT en managementinformatie.*

*Ook heeft hij vanaf de zomer van 2018 de ambtelijke top meerdere malen bijeen geroepen en aangespoord om voor de grote, complexe en hardnekkige problemen binnen de Belastingdienst ook onorthodoxe oplossingen te overwegen. Voor een nadere toelichting verwijs ik u ook naar de documenten in het Wob-verzoek Reorganisatie Belastingdienst.*[50]

*Specifiek ten aanzien van informatievoorziening, heeft de minister van Financiën in zijn openbaar verhoor aangegeven dat hij zich nadrukkelijk heeft ingespannen om de noodzaak van een betere informatievoorziening en ICT aan de kaak te stellen, zowel voor de interne sturing van de Belastingdienst als de politieke sturing door de staatssecretaris en hemzelf. Hiertoe heeft hij het onderwerp managementinformatie geagendeerd bij de staatssecretaris, [redacted] en de ambtelijke top, verzocht zelf voortgangsrapportages te ontvangen vanuit de Belastingdienst en het onderwerp standaard geagendeerd in driewekelijkse bijpraatgesprekken in het voorjaar van 2019 met de staatssecretaris, [redacted] en [redacted]. Voor een nadere toelichting verwijs ik u ook naar de documenten in het Wob-verzoek Reorganisatie Belastingdienst.*[51]

*In het mondelinge vragenuur van 21 mei 2019 heeft de minister van Financiën - toen hij de staatssecretaris van Financiën verving - aangegeven dat het kabinet iedere vorm van etnisch profileren volstrekt afkeurt. Tevens heeft hij de opdracht gegeven aan de Belastingdienst ten volle en volledig mee te werken aan het onderzoek van de autoriteit persoonsgegevens.*
*In navolging van signalen over mogelijk etnisch profileren en verkeerd gebruik van het persoonsgegeven nationaliteit is besloten dit criterium uit de risicoselectiemodellen van Toeslagen te halen. In de vierde Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag is uw Kamer geïnformeerd over de wijze waarop de hersteloperatie van Toeslagen (vermoedens van) discriminatie adresseert. Als Toeslagen ziet dat discriminatie een rol heeft gespeeld bij de terugvordering van toeslagen, dan hebben ouders recht op compensatie. Daarnaast heeft Toeslagen afspraken gemaakt met het College voor de Rechten van de Mens. Het College is een onafhankelijke organisatie die de mensenrechten in Nederland beschermt en oordelen geeft over discriminatiezaken. Wanneer Toeslagen niet meer kan vaststellen dat sprake was van discriminatie, maar ouders wel het vermoeden hebben dat hier sprake van was, dan helpt Toeslagen ouders met het aanmelden van hun zaak bij het College. Het College oordeelt vervolgens of er sprake is geweest van discriminatie. Toeslagen neemt dit oordeel altijd over. Zie verder ook de kabinetsreactie op het eindrapport van de POK.*

200. Uhb/[redacted] en BOA Kunt u aangeven waarom u heeft gekozen voor de 'bemensing' van de AUT, zoals deze uiteindelijk daadwerkelijk is ingevuld? Is er overwogen of gesproken over een meer onafhankelijke invulling?

[50] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2020/09/25/besluit-wob-verzoek-reorganisatie-belastingdienst
[51]

*Antwoord:*
*Gezien de het belang en de omvang van de opdracht aan de commissie is voor de bemensing gezocht naar gezaghebbenden op het gebied van recht, bestuur en sociale zekerheid die onafhankelijk een advies zouden kunnen uitbrengen. De drie commissieleden voldeden hieraan en de onafhankelijkheid is naar oordeel van het kabinet ook niet in het geding geweest. Zie ook het antwoord op vraag 132.*

201. Toeslagen/UHB/schrijfteam Welke nieuwe feiten en nieuwe inzichten heeft de POK volgens u opgedaan die niet zijn gedaan door de AUT onder leiding van de heer Piet Hein Donner, die in november 2019 en maart 2020 haar adviezen heeft opgeleverd?
202. SZW Klopt het dat de minister van SZW voorstellen heeft gedaan om sanctionering bij overtredingen in de sociale zekerheid te matigen? Welke voorstellen zijn dit, en met welk precies effect?

*Antwoord:*
*Ja, de minister van SZW heeft voorstellen gedaan om sanctionering bij overtredingen in de sociale zekerheid te matigen. Dit deed de minister voor de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (hierna de Fraudewet) naar aanleiding van de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep op 24 november 2014 over de Fraudewet (ECLI:NL:CRVB:2014:3754) en het rapport van de Nationale Ombudsman naar de Fraudewet in de praktijk (Geen fraudeur toch boete 2014). De wetswijziging is per 1 januari 2017 in werking getreden. Met de wijziging is er ruimte geschept om rekening te houden met verwijtbaarheid, de ernst van de overtreding en de (financiële) omstandigheden van de betrokkene. Daarnaast is de waarschuwingsmogelijkheid uitgebreid van één geval naar twee mogelijkheden. Tevens is bepaald dat een bestuurlijke sanctie niet hoger kan zijn dan de maximale geldboete die de strafrechter zou kunnen opleggen voor fraude met socialezekerheidswetgeving.*

203. BOA iam AZ, SZW Kunt u per onderscheiden rol en per betrokken bewindspersoon concreet aangeven wat het verwijt is, gelet op de vergaande conclusies die de POK trekt ten aanzien van wetgever, rechtspraak en uitvoering (Belastingdienst), en daarbij ook de periode waarin dat speelde opnemen? Kunt u daarbij aangeven welke verwijten een relatie met CAF hebben en welke niet?

*Antwoord:*
*Hiervoor verwijs ik naar het eindverslag van de parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag.*

204. Toeslagen, DGFZ en SZW Kunt u aangeven welke tekortkomingen sinds de start van de kinderopvangtoeslag in 2005 hebben bestaan en welke er nog steeds bestaan?

*Antwoord:*
*De grote nadelen in het huidige toeslagenstelsel zoals beschreven bij de aanbieding van de Eindrapportage Alternatieven voor het toeslagenstelsel (Kamerstuk 31 066, nr. 760) bestaan vanaf het opstellen van het stelsel. Het stelsel werkt namelijk vanaf de start met voorschotten en een sterke inkomensafhankelijkheid en is gaandeweg*

*aangevuld met extra grondslagen. Dit maakte het stelsel complexer voor burgers en de uitvoering. De problematiek is binnen het huidige stelsel niet op te lossen, de stap naar een nieuw stelsel is noodzakelijk. Het kabinet heeft daarvoor alternatieven voor het toeslagenstelsel ten behoeve van de formatie uitgewerkt. Het uitwerken en implementatie van een nieuw toeslagenstelsel kost tijd. In de tussentijd zal er gewerkt worden om zoveel mogelijk een oplossing te kunnen bieden voor schrijnende situaties, dit ook op nadrukkelijk verzoek van uw Kamer (motie lodders). Een eerder overzicht van deze situaties en de maatregelen die getroffen zijn of gaan worden heeft uw Kamer ontvangen middels de reactie op de motie Omtzigt en Van Weyenberg (Kamerstuk 31 066, nr. 706).*

205. Toeslagen Hoeveel mensen hebben jaarlijks te maken gehad met een terugvordering van de kinderopvangtoeslag in de jaren 2010 tot en met 2020?
206. BZK Hebt u kennisgenomen van de constatering van de POK dat de informatiehuishouding ernstig tekortschiet bij de rijksoverheid, hetgeen ook in eerdere parlementaire onderzoeken is geconstateerd? Welke actiepunten zijn in de afgelopen vier jaar ingezet om de informatiehuishouding beter te ordenen?
207. Toeslagen Wat was jaarlijks de gemiddelde hoogte van terugvordering van kinderopvangtoeslag in de jaren 2010 tot en met 2020?
208. POK Team Kunt u ingaan op de rol van de Kamer naar aanleiding van de Bulgarenfraude? Heeft de POK u gevraagd om informatie om te komen tot een inventarisatie van de door de Tweede Kamer gewenste fraudeaanpak? Zo ja, welke informatie heeft u hiertoe verstrekt?

*Antwoord:*
*De POK heeft verzocht om informatie over de Ministeriële Commissie Aanpak Fraude voor zover deze een relatie heeft met van invloed heeft kunnen zijn op de kinderopvangtoeslag. De stukken die in dat kader zijn verstrekt kunnen evenwel informatie bevatten over de door de Tweede Kamer gewenste fraudeaanpak na de Bulgarenfraude, maar om een inventarisatie hiervan is niet specifiek gevraagd door de POK. In het eindverslag van de POK is opgenomen dat de Bulgarenfraude een forse extra impuls gaf aan de fraudebestrijding. Die forse extra inspanning was een direct gevolg van grote maatschappelijke en politieke verontwaardiging over wat de Bulgarenfraude is gaan heten. De Kamer is over de verscherpte fraudemaatregelen naar aanleiding van de Bulgarenfraude geïnformeerd en het debat hierover gevoerd met de betrokken bewindspersoon.*

209. SZW Wat was het verwachte effect van het wetsvoorstel inzake directe financiering van de kinderopvangtoeslag op het aantal terugvorderingen en nihilstellingen?

*Antwoord:*
*Deze zouden naar verwachting afnemen. De systematiek van directe financiering was gebaseerd op twee pijlers: (1) de Rijksoverheid bekostigt kinderopvanginstellingen rechtstreeks en (2) ouders betalen een ouderbijdrage waarvan de hoogte afhangt van hun vastgestelde inkomen. Dit zou de financiering van de kinderopvang voor ouders eenvoudiger maken en meer zekerheid bieden. De inkomensafhankelijke ouderbijdrage zou vastgesteld worden op basis*

*van het inkomen van twee jaar geleden ('t-2'). Bij forse inkomensachteruitgang ten opzichte van twee jaar geleden zou er een vangnetregeling komen in de vorm van een peiljaarverlegging. Het aantal terugvorderingen zou, blijkens het Eindrapport 'Heroriëntatie Programma Directe Financiering Kinderopvang' naar schatting met 80% kunnen dalen. Dit geldt in het bijzonder die terugvorderingen die veroorzaakt werden doordat achteraf bleek dat ouders geen of slechts ten dele recht hadden op bekostiging vanuit de overheid.*

210. Toeslagen Is het discrimineren op ras of etniciteit een aspect van de kinderopvangtoeslagaffaire? Zo ja, welke? Kunt u aangeven of in het risicoanalysemodel waarover in het POK-verslag wordt gesproken discrimineren op ras of etniciteit een onderdeel was/is?

*Antwoord:*
*In haar rapport heeft de Autoriteit persoonsgegevens aangegeven dat het gebruik van de nationaliteit niet was gericht op het maken van onderscheid op basis van etniciteit of ras, en er daarom volgens de AP geen sprake was van etnisch profileren of rassendiscriminatie. Naar aanleiding van de bevindingen van [redacted] heeft het ministerie van Financiën op 19 mei jl. bij het Openbaar Ministerie aangifte gedaan van het vermoeden van knevelarij en beroepsmatige discriminatie. Het Openbaar Ministerie heeft recent geoordeeld dat er geen feiten en omstandigheden zijn die een strafrechtelijke vervolging rechtvaardigen.*

211. IRF en FEZ Wat was de rol van de minister van Financiën en DG Rijksbegroting ten aanzien van de businesscase Fraudebestrijding?

*Antwoord:*
*Conform de Comptabiliteitswet worden alle voorstellen met potentiële budgettaire gevolgen voorgelegd aan de Inspectie der Rijksfinanciën (IRF) van de [redacted] Rijksbegroting. Naar aanleiding van de opgestelde businesscase Fraudebestrijding (Intensivering Toezicht Toeslagen), is door de IRF overleg gevoerd met de directie Financieel Economische Zaken van het ministerie van Financiën over de budgettaire gevolgen van de businesscase. Hierover is de minister van Financiën geïnformeerd. De budgettaire consequenties zijn verwerkt in de begroting van 2014.*

212. BOA Heeft u kennisgenomen van de volgende samenvattende conclusie van de POK: "Weekers, Wiebes, Asscher en Rutte hebben als lid van het kabinet-Rutte II en als deelnemer aan de ministeriële commissie aanpak fraude een harde aanpak van fraude mede geïnitieerd."; waar slaat 'mede' op? Welke andere spelers worden hiermee volgens u bedoeld en wat was hun bijdrage?

*Antwoord:*
*Ja, ik heb kennisgenomen van deze opmerking in het eindverslag van de POK. Ik kan geen antwoord geven op de vraag wat door de POK wordt bedoeld met het woord 'mede' en vindt het ongepast hierbij zelf een interpretatie te geven.*

213. Toeslagen en FJZ Welke onderdelen van uw antwoord op vragen van het lid Omtzigt over de opschorting en stopzetting van

kinderopvangtoeslag aan een groep ouders in 2014[52] zijn onjuist beantwoord?
Hoe is dat rechtgezet richting de Kamer nadat dat ontdekt was?

*Antwoord:*
*Mijn ambtsvoorganger is diverse malen ingegaan op de onjuiste beantwoording rondom de ouders van CAF 11. Ik verwijs u met name naar de kamerbrief van 11 juni 2019 "Richting een oplossing voor ouders in de CAF 11-zaak" en naar de beantwoording van de vragen die gelijktijdig met die brief zijn verzonden. Daarin is, na dieper onderzoek, aangegeven dat de CAF 11-ouders zeer nadelige gevolgen hebben ondervonden van de behandeling door Toeslagen en is ook ingegaan op de aantallen ouders die het betrof. Ook in het interimrapport van de AUT is op deze onderwerpen ingegaan.*

214. Toeslagen Is de groepsgewijze stopzetting van de bevoorschotting later gevolgd door een individuele beoordeling in bezwaar of beroep? Is daarmee de groepsgewijze stopzetting rechtens hersteld op het niveau van het individu?

*Antwoord:*
*In bezwaar of beroep vindt altijd een individuele beoordeling plaats. Een onjuiste stopzetting wordt daarbij hersteld, ongeacht of deze op individueel niveau of groepsgewijs heeft plaatsgevonden.*

215. Toeslagen Op welk niveau in de Belastingdienst is besloten om stopzetting groepsgewijs te doen? Kan dit nog steeds gebeuren? Zo ja, in welke onderdelen van de dienst of in andere ministeries of diensten?

*Antwoord:*
*Het is niet duidelijk of er een specifiek besluit aan ten grondslag heeft gelegen en daarmee ook niet op welk niveau. Vanaf medio 2016 wordt deze wijze van stopzetten niet meer toegepast.*

216. Toeslagen en FJZ Wat hebben ADR en de Algemene Rekenkamer geoordeeld over de uitvoering van de kinderopvangtoeslag? In welke mate en wanneer is door ADR en Rekenkamer geconstateerd dat de Belastingdienst onrechtmatig heeft gehandeld inzake de kinderopvangtoeslag?
217. DGBD O&P Cultuur Herkent u het oordeel van de POK over de leemlaag in de organisatie? Kunt u beschrijven wat met deze leemlaag bedoeld wordt en waar deze leemlaag aanwezig is?

*Antwoord:*
*Het oordeel van de POK over de leemlaag in de organisatie wordt gedeeltelijk herkend en is ook in eerdere onderzoeken van onder meer Deloitte (kamerstuk31066 nr. 648) gesignaleerd. Het betreft de neiging om signalen vanuit de werkvloer niet zonder meer door te zetten naar hogere managementlagen met een diversiteit aan argumenten Het is niet zo dat de leemlaag aanwijsbaar is. Met het cultuurprogramma investeer ik in een cultuur waarin signalen serieus worden genomen en worden gezien als een bijdrage aan het*

[52] Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2016-2017, nr. 2720.

*verbeteren van het functioneren van de organisatie als geheel. Vanuit de algemene leiding van de Belastingdienst wordt er op verschillende manieren, via webinars, persoonlijke gesprekken en het intranet, opgeroepen om signalen door te geven en wordt hiervoor ruimte in de agenda gemaakt. De nieuwe instroom, ook van leidinggevenden, versterkt deze open en transparante cultuur.*

218. FJZ Heeft u zicht op de wijze waarop de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State tot haar uitspraken is gekomen? Is een analyse uitgevoerd naar de mate waarin de uitspraken door verschillende personen zijn gedaan en in welke mate daar intern bij de Raad van State meer personen bij betrokken waren? Wat is de uitkomst van die analyse?

*Antwoord:*
*De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is een onafhankelijke rechterlijke instantie. Voor de uitvoering van de toeslagen is met name de inhoud van de rechterlijke uitspraak van belang. Het gaat dan om het rechtsoordeel en de rechtsoverwegingen, mede in het licht van de door partijen aangevoerde argumenten en binnen de context van het geheel aan jurisprudentie. Het ministerie van Financiën en Belastingdienst/Toeslagen gaan niet over de interne organisatie van de Afdeling, als zijnde een onafhankelijke rechter, of over de wijze waarop uitspraken tot stand komen. Er is dan ook geen analyse uitgevoerd naar de mate waarin de uitspraken door verschillende personen zijn gedaan en of daar meerdere personen bij betrokken waren.*

219. BOA Kunt u aangeven waarop de verklaringen van minister Hoekstra en [redacted] zijn gebaseerd dat het kantelpunt voor hen eerder lag, namelijk april 2019, gelet op de constatering van de POK, die spreekt van een kantelpunt op 4 juni 2019?

*Antwoord:*
*In het openbaar verhoor van minister Hoekstra heeft hij aangegeven dat het kantelpunt lag in de uitspraak van de Raad van State van 24 april 2019, waaruit de instelling van de Adviescommissie uitvoering toeslagen volgt en vervolgens ook bij het mondelinge vragenuur van 21 mei 2019 over mogelijk etnisch profileren en de informatievoorziening daarover.*
*In het openbaar verhoor van [redacted] heeft zij aangegeven dat de foto met betrekking tot de impact en met betrekking tot de handelswijze van de Belastingdienst in het voorjaar van 2019 langzaam scherper werd en dat de druppel de uitspraak van de Raad van State van 24 april was.*
*Voor een verdere toelichting verwijs ik u naar het eindverslag van de POK en de verslagen van de openbare verhoren.*[53]

220. BOA Kunt u aangeven welke acties minister Hoekstra en [redacted] hebben ondernomen na het kantelpunt zoals zij verklaard hebben in april 2019? Wat hebben zij gedaan om ouders tegemoet te komen? Welke acties zijn op initiatief van minister Hoekstra ondernomen, indachtig zijn verklaring dat hij zelf ook bovenop het

[53] Verslagen te raadplegen via https://www.tweedekamer.nl/kamerleden_en_commissies/commissies/pok

kinderopvangtoeslagendossier is gaan zitten?

*Antwoord:*
*Het kabinet heeft zich – ondersteund door de ambtelijke dienst - sinds het duidelijk worden van de omvang en ernst van de problematiek in het voorjaar van 2019 ingezet voor het herstel van gedupeerde ouders - zowel door de doorgeschoten en vooringenomen fraudeaanpak als door de hardheid van het stelsel - en het voorkomen dat dit nogmaals kan gebeuren. Minister Hoekstra heeft hier nauwe betrokkenheid bij gehad. Ik verwijs u voor een verdere toelichting naar zijn openbare verhoor in het kader van de POK. Voor acties op initiatief van minister Hoekstra wijs ik u in het bijzonder op de periode tussen 19 december 2019 en de overdrachtsbrief van 4 februari 2020 aan mij als nieuwe staatssecretaris Toeslagen en Douane toen hij zelf verantwoordelijk was voor dit dossier en ervoor heeft gezorgd dat 280 ouders voor kerst 2019 zijn uitbetaald, direct contact tussen ouders en medewerkers van Toeslagen heeft georganiseerd over het verstrekken van dossiers en zelf gesprekken met betrokken ouders heeft gevoerd*[54]*. Tevens heeft hij op 11 januari u geïnformeerd over het besluit de besturing van de Belastingdienst te versterken.*[55]

221. DGFZ Met welke argumenten heeft de regering in 2004 afgezien van een hardheidsclausule in de Awir? 4

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 164.*

222. BOA Kwam de constatering van de POK dat de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden onverwacht? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet? 7

*Antwoord:*
*De constatering van de POK dat de grondbeginselen van rechtstaat zijn geschonden trekt het kabinet zich zeer aan. Het kabinet was naar aanleiding van onder andere de rapportages van de AUT reeds bekend met de gebeurtenissen, echter de ernst en volle omvang is door het gedegen eindverslag van de POK veel scherper geworden. In de kabinetsreactie op het eindverslag van de POK zijn maatregelen opgenomen om te voorkomen dat dit nogmaals kan gebeuren.*

223. JZ Gaat u naar aanleiding van de constatering van de POK dat de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden door de Belastingdienst (aanvullende) aangifte doen bij het OM? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet? 7

*Antwoord:*
*Nee. De POK geeft een politiek oordeel over de gang van zaken. Voor het halen van de drempel voor de verplichting van artikel 162 Sv is dat onvoldoende. Het OM heeft in zijn conclusies ook het rapport van de POK betrokken. Ik verwijs u naar mijn brief van 7 januari jl. over*

[54] PM verwijzing 4 brieven nog goed zetten Stand van zaken uitbetaling compensatie CAF 11 | Tweede Kamer der Staten-Generaal ; Gesprek met verschillende betrokken ouders in het kinderopvangdossier | Tweede Kamer der Staten-Generaal ; Stand van zaken uitbetaling compensatie CAF 11 | Tweede Kamer der Staten-Generaal ; Dossierinzage ouders kinderopvangtoeslag | Tweede Kamer der Staten-Generaal
[55] PM verwijzing nog goed maken Versterken besturing Belastingdienst | Tweede Kamer der Staten-Generaal

*het oordeel van het OM over de aangifte.*

224. JZ en AZ en J&V Noopt de constatering dat de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden door de wetgever tot het doen van een aangifte bij het OM tegen de minister-president, (ex-)ministers, (ex-)staatssecretarissen en/of andere (ex-)bewindspersonen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet? 7

*Antwoord:*
*Nee. Indien sprake zou zijn van ambtsmisdrijven door ministers, staatssecretarissen en leden van de Staten-Generaal geldt de procedure die is beschreven in de wet ministeriële verantwoordelijkheid en ambtsdelicten leden Staten-Generaal, ministers en staatssecretarissen.*

225. J&V Noopt de constatering dat de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden door de rechtgevende macht tot het doen van een aangifte bij het OM tegen rechters? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet? 7

226. Schrijfteam Welke consequenties verbindt u aan de constatering van de POK dat de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden? 7

227. Schrijfteam Heeft u kennisgenomen van de volgende passage uit het rapport van de POK: "De commissie constateert dat bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden. Dit verwijt treft niet alleen de uitvoering - specifiek de Belastingdienst/Toeslagen - maar ook de wetgever en de rechtspraak."? 7
Deelt u de mening dat de Belastingdienst/Toeslagen de grondbeginselen van de rechtsstaat geschonden heeft?

228. Schrijfteam Deelt u de mening dat de wetgever (regering en Staten-Generaal) de grondbeginselen van de rechtsstaat geschonden heeft? 7

229. Schrijfteam Welke veranderingen bij alle staatsmachten en welke acties zijn volgens het kabinet nodig om herhaling van dergelijk grootschalig falen te voorkomen? 8

230. JZ en J&V Welke gevolgen heeft de constatering van de POK, dat de rechtsbescherming van burgers is veronachtzaamd, voor in het verleden uitgesproken vonnissen? 8

*Antwoord:*
*De POK geeft een politiek oordeel over de gang van zaken. Een politiek oordeel brengt geen verandering in rechterlijke uitspraken die al kracht van gewijsde hebben. Dat vloeit voort uit het rechtstatelijke beginsel van de scheiding der machten en het rechtszekerheidsbeginsel.*

231. Schtijfteam Waarom werden de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en daarmee de Algemene wet bestuursrecht niet nageleefd? 8

232. BOA Hoe vaak heeft u de Kamer te laat geïnformeerd? 8

*Antwoord:*
*Ik kan u hier geen overzicht van geven. Het kabinet deelt de constateringen van de POK dat de informatievoorziening rondom de kinderopvangtoeslag bij herhaling ontijdig, onvolledig en onjuist is*

*geweest. Het kabinet trekt zich deze kritiek zeer aan. Transparantie, openheid en volledigheid zijn voor het kabinet de leidende principes bij het informeren van uw Kamer, bij de behandeling van Wob-verzoeken en het samenstellen van dossiers. Uw Kamer heeft recht op tijdige, volledige en correcte informatie. Het kabinet heeft daarom besloten om alle informatie en documenten over de problemen bij toeslagen op één centrale plaats te publiceren. PM:definitieve passage [ ]hotspot toevoegen.*

233. BOA Waarom heeft u de Kamer te laat geïnformeerd? 8

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 232. Aanvullend, maar niet als excuus verwijs ik u naar de conclusies van de POK ten aanzien van de zorgen over de informatiehuishouding. In de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat informatie, zeker vanuit vroegere jaren, vanuit de Belastingdienst en Toeslagen moeilijk te ontsluiten is.*
*Het ministerie van Financiën werkt samen met de Belastingdienst en Toeslagen aan een aanvalsplan om dit te verbeteren. Voor een nadere toelichting verwijs ik u naar de kabinetsreactie op het eindverslag van de POK.*

234. BOA Aangaande welke onderwerpen en wanneer heeft u de Kamer te laat geïnformeerd? 8

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 232.*

235. BOA en Toeslagen Wat waren de consequenties voor gedupeerde ouders van het niet tijdig informeren van de Kamer? 8

*Antwoord:*
*In het eindverslag van de POK is geconcludeerd dat de informatievoorziening rondom de kinderopvangtoeslag bij herhaling ontijdig, onvolledig en onjuist is geweest. Tevens is geconcludeerd dat gedupeerde ouders ongekend onrecht is aangedaan onder meer omdat het lang heeft geduurd voordat de omvang en ernst door de politieke en ambtelijke top werden erkend.*

236. BOA Hoe vaak heeft u de Kamer onvolledig geïnformeerd? 8

*Antwoord: Ik kan u hier geen overzicht van geven. Het kabinet deelt de constateringen van de POK dat de informatievoorziening rondom de kinderopvangtoeslag bij herhaling ontijdig, onvolledig en onjuist is geweest. Het kabinet trekt zich deze kritiek zeer aan. Transparantie, openheid en volledigheid zijn voor het kabinet de leidende principes bij het informeren van uw Kamer, bij de behandeling van Wob-verzoeken en het samenstellen van dossiers. Uw Kamer heeft recht op tijdige, volledige en correcte informatie. Het kabinet heeft daarom besloten om alle informatie en documenten over de problemen bij toeslagen op één centrale plaats te publiceren. PM: In de kabinetsreactie heeft het kabinet daarom aangekondigd.*

237. BOA Waarom heeft u de Kamer onvolledig geïnformeerd? 8

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 232. Aanvullend, maar niet als excuus verwijs ik u naar de conclusies van de POK ten aanzien van de zorgen over de informatiehuishouding. In de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat informatie, zeker vanuit vroegere jaren, vanuit de Belastingdienst en Toeslagen moeilijk te ontsluiten is. Het ministerie van Financiën werkt samen met de Belastingdienst en Toeslagen aan een aanvalsplan om dit te verbeteren. Voor een nadere toelichting verwijs ik u naar de kabinetsreactie op het eindverslag van de POK.*

238. BOA Aangaande welke onderwerpen en wanneer heeft u de Kamer onvolledig geïnformeerd? 8

*Zie het antwoord op vraag 236.*

239. BOA en Toeslagen (236-239 DUBBEL)Wat waren de consequenties voor gedupeerde ouders van het onvolledig informeren van de Kamer? 8

*In het eindverslag van de POK is geconcludeerd dat de informatievoorziening rondom de kinderopvangtoeslag bij herhaling ontijdig, onvolledig en onjuist is geweest. Tevens is geconcludeerd dat gedupeerde ouders ongekend onrecht is aangedaan onder meer omdat het lang heeft geduurd voordat de omvang en ernst door de politieke en ambtelijke top werden erkend.*

240. Hoe vaak heeft u de Kamer onjuist geïnformeerd? 8

*Antwoord:*
*Ik kan u hier geen overzicht van geven. Het kabinet deelt de constateringen van de POK dat de informatievoorziening rondom de kinderopvangtoeslag bij herhaling ontijdig, onvolledig en onjuist is geweest. Het kabinet trekt zich deze kritiek zeer aan. Transparantie, openheid en volledigheid zijn voor het kabinet de leidende principes bij het informeren van uw Kamer, bij de behandeling van Wob-verzoeken en het samenstellen van dossiers. Uw Kamer heeft recht op tijdige, volledige en correcte informatie. Het kabinet heeft daarom besloten om alle informatie en documenten over de problemen bij toeslagen op één centrale plaats te publiceren. PM: In de kabinetsreactie heeft het kabinet daarom aangekondigd.*

241. Waarom heeft u de Kamer onjuist geïnformeerd? 8

*Zie het antwoord op vraag 232. Aanvullend, maar niet als excuus verwijs ik u naar de conclusies van de POK ten aanzien van de zorgen over de informatiehuishouding. In de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat informatie, zeker vanuit vroegere jaren, vanuit de Belastingdienst en Toeslagen moeilijk te ontsluiten is. Het ministerie van Financiën werkt samen met de Belastingdienst en Toeslagen aan een aanvalsplan om dit te verbeteren. Voor een nadere toelichting verwijs ik u naar de kabinetsreactie op het eindverslag van de POK.*

242. Aangaande welke onderwerpen en wanneer heeft u de Kamer onjuist geïnformeerd? 8

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 236.*

243. BOA en Toeslagen (240-243 DUBBEL)Wat waren de consequenties voor gedupeerde ouders van het onvolledig informeren van de Kamer? 8

*Antwoord:*
*In het eindverslag van de POK is geconcludeerd dat de informatievoorziening rondom de kinderopvangtoeslag bij herhaling ontijdig, onvolledig en onjuist is geweest. Tevens is geconcludeerd dat gedupeerde ouders ongekend onrecht is aangedaan onder meer omdat het lang heeft geduurd voordat de omvang en ernst door de politieke en ambtelijke top werden erkend.*

244. BOA Hoe vaak en in welke gevallen heeft u de Kamer ontijdig, onvolledig en/of onjuist geïnformeerd, met het oog op gewenste politieke uitkomsten? Waaruit bestonden de gewenste politieke uitkomsten? 8

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 240.*

245. BOA Hoe verklaart u dat transparantie, openheid en volledigheid niet de leidende principes zijn bij het beantwoorden van Kamervragen, het reageren op Wob-verzoeken en het samenstellen van dossiers voor rechtszaken? 8

*Antwoord:*
*Het kabinet deelt de constateringen van de POK dat de informatievoorziening rondom de kinderopvangtoeslag bij herhaling ontijdig, onvolledig en onjuist is geweest. Het kabinet trekt zich deze kritiek zeer aan. Transparantie, openheid en volledigheid zijn voor het kabinet de leidende principes bij het informeren van uw Kamer, bij de behandeling van Wob-verzoeken en het samenstellen van dossiers. Uw Kamer heeft recht op tijdige, volledige en correcte informatie. Het kabinet heeft daarom besloten om alle informatie en documenten over de problemen bij toeslagen op één centrale plaats te publiceren. PM: In de kabinetsreactie heeft het kabinet daarom aangekondigd.*

246. BOA Wat waren de consequenties voor gedupeerde ouders van het ontijdig informeren van de POK? 8

*Antwoord:*
*In het eindverslag van de POK is geconcludeerd dat de informatievoorziening rondom de kinderopvangtoeslag bij herhaling ontijdig, onvolledig en onjuist is geweest. Tevens is geconcludeerd dat gedupeerde ouders ongekend onrecht is aangedaan onder meer omdat het lang heeft geduurd voordat de omvang en ernst door de politieke en ambtelijke top werden erkend.*

247. POK TEAM Hoe vaak heeft u de POK onvolledig geïnformeerd? 8

*Antwoord:*
*Ten behoeve van het voldoen aan de informatievorderingen van de*

*ondervragingscommissie is door de betrokken departementen een zo zorgvuldig mogelijk proces ingericht. Het kabinet heeft de indruk dat het ten aanzien van die informatievorderingen – in de daarvoor beschikbare tijd en gegeven de uit de informatievorderingen blijkende inhoudelijke afbakeningen - een zo volledig mogelijke beeld heeft geschapen. Van bewuste onvolledige informateverstrekking is dan ook geen sprake. Mocht nog nieuwe informatie blijken, dan zal ik die uw Kamer doen toekomen dan wel die informatie publiceren op het in de kabinetsreactie aangekondigde informatiepunt Kinderopvangtoeslag.*
*Het voorgaande laat onverlet dat het kabinet, mede naar aanleiding van het ongevraagde advies van de RvS en het rapport Ongekend Onrecht, ervan overtuigd is dat het alleen zijn ambitie van transparantie en openheid kan waarmaken als fors wordt geïnvesteerd in informatiehuishouding en informatievoorziening. In dat kader verwijs ik naar de kabinetsreactie op het rapport van de POK.*

248. POK TEAM Waarom heeft u de POK onvolledig geïnformeerd? 8

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 247.*

249. POK TEAM Aangaande welke onderwerpen en wanneer heeft u de POK onvolledig geïnformeerd? 8

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 247.*

250. POK TEAM Wat waren de consequenties voor gedupeerde ouders van het onvolledig informeren van de POK? 8

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 247.*

251. Toeslagen en FJZ Hoe vaak en in welke gevallen heeft u rechters ontijdig, onvolledig en/of onjuist geïnformeerd, met het oog op gewenste juridische uitkomsten? Waaruit bestonden de gewenste juridische uitkomsten? 8

*Antwoord:*
*Het mag nooit de bedoeling zijn om rechters ontijdig, onvolledig en/of onjuist te informeren. Ik betreur het dat Toeslagen in het verleden niet altijd ruimhartig genoeg is omgegaan met het verstrekken van op de zaak betrekking hebbende stukken, maar ik heb geen aanwijzingen gevonden dat dit heeft plaatsgevonden met het oog op gewenste juridische uitkomsten. Vanaf eind 2018 zijn maatregelen getroffen, onder meer door de inzet van de landsadvocaat bij CAF 11-procedures en het versterken van de vaktechnische structuur. Ook zijn maatregelen genomen om tijdig verweerschriften in te zenden.*

252. BOA Hoe vaak heeft u verlangde inlichtingen aan de Kamer, mondeling of schriftelijk, niet verstrekt? 8

*Antwoord:*
*Het kabinet deelt de constateringen van de POK dat de*

*informatievoorziening rondom de kinderopvangtoeslag bij herhaling ontijdig, onvolledig en onjuist is geweest. Het kabinet trekt zich deze kritiek zeer aan. Transparantie, openheid en volledigheid zijn voor het kabinet de leidende principes bij het informeren van uw Kamer, bij de behandeling van Wob-verzoeken en het samenstellen van dossiers. Uw Kamer heeft recht op tijdige, volledige en correcte informatie. Het kabinet heeft daarom besloten om alle informatie en documenten over de problemen bij toeslagen op één centrale plaats te publiceren. PM: In de kabinetsreactie heeft het kabinet daarom aangekondigd.*

253. FJZ Klopt het dat de Landsadvocaat in 2018 advies heeft uitgebracht over de samenstelling van dossiers? Kunt u dat advies samenvatten en kunt u het advies aan de Kamer verstrekken? 8

254. FJZ Klopt het dat na het advies van de Landsadvocaat in 2018 geconcludeerd kan worden dat ouders onvolledige dossiers kregen wanneer zij voor de bestuursrechter stonden? Hoeveel ouders hebben een onvolledig dossier gekregen en in hoeveel gevallen heeft u deze ouders achteraf geïnformeerd (na 2018) dat de Belastingdienst hun een eerlijk proces onthouden heeft omdat zij een onvolledig dossier hadden? 8

255. BOA Heeft u kennisgenomen van de volgende passage uit het verslag van de POK: "[D]e informatievoorziening [was] - zo blijkt uit het onderzoek van de commissie - in meerdere gevallen ingegeven door gewenste juridische of politieke uitkomsten, resulterend in het slechts gedeeltelijk, vertraagd of niet verstrekken van informatie."? Deelt u de constatering dat informatie in meerdere gevallen slechts gedeeltelijk, vertraagd of niet verstrekt is? 8

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 256.*

256. BOA Deelt u de constatering dat informatie in meerdere gevallen slechts gedeeltelijk, vertraagd of niet verstrekt is met het oog om een gewenste juridische of politieke uitkomst? 8

*Antwoord:*
*Ik zie geen aanleiding om het oneens te zijn met constateringen uit het eindverslag van de POK.*

257. BOA Deelt u de mening dat, wanneer het kabinet de Kamer onjuist of onvolledig geïnformeerd heeft, het aan het kabinet is om dit te herstellen?
Zo nee, waarom niet? Zo ja, wilt u dan een lijst geven waarin staat waar het kabinet in dit dossier de Kamer onjuist of onvolledig geïnformeerd heeft? 8

*Antwoord:*
*Het kabinet spant zich in om uw Kamer ten alle tijde juist en volledig te informeren. Wanneer duidelijk wordt dat er omissies hebben plaatsgevonden is het aan het kabinet dit te herstellen.*

258. AZ Is of was de Ruttedoctrine, al dan niet formeel vastgelegd, staand beleid? 9

*Antwoord:*

*De "Rutte-doctrine" is geen algemeen gehanteerd begrip binnen de rijksoverheid. Voor zover ik heb kunnen nagaan is de term één keer gebruikt in een terugkoppeling in een sms van een raadadviseur aan de minister-president. Het begrip 'Rutte-doctrine' werd daarbij gebruikt als een verwijzing naar artikel 11 van de Wet openbaarheid van bestuur, in het bijzonder op de ruimte die er moet zijn om vrij van gedachten te kunnen wisselen op basis van persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van besluitvorming. Voor de inhoud en achtergrond hiervan zij verwezen naar de memorie van toelichting op de Wob (Kamerstukken II, 1986-1987, 19859, nr. 3, p. 14 en verder).*

259. **BZK** Hoe kan de onvoldoende informatievoorziening en informatiehuishouding worden verklaard? In welke mate is de informatiehuishouding Rijksbreed op orde? 10

260. **BZK** Welke acties zijn ondernomen om de informatievoorziening en -huishouding te verbeteren? 10

261. [ ] Welke bewindspersoon is verantwoordelijk voor de informatiehuishouding en archivering op het ministerie van Financiën? 10

*Antwoord:*
*De minister van Financiën is zorgdrager conform de art. 1, onderdeel d, van de Archiefwet en als zodanig verantwoordelijk voor de archivering op het ministerie. De staatssecretarissen dragen verantwoordelijkheid voor het functioneren van de aan hen toe behorende onderdelen.*

*De minister delegeert de verantwoordelijkheid via het organisatiebesluit en de archiefbeheersregeling door naar de ambtelijke organisatie. Indien nodig wordt de inhoud aangescherpt. Zo zal in 2021 de archiefbeheersregeling worden geactualiseerd zodat het ook voor [ ] Toeslagen en [ ] Douane toepasbaar is.*

*Met betrekking tot de informatiehuishouding heeft iedere bewindspersoon en onderliggende [ ] een eigen verantwoording. Zo is de DGRB conform het organisatiebesluit verantwoordelijk voor de informatiehuishouding rond de Rijksbegroting.*

262. UHB, [ ] en BOA Welke aanbevelingen van het rapport van McKinsey uit 2009 en de evaluatie daarvan in 2011 over de informatievoorzieningsketen bij de Belastingdienst zijn voldoende geïmplementeerd? Welke aanbevelingen zijn onvoldoende geïmplementeerd? Op welke concrete wijze heeft de minister zich, vanwege zijn ervaring met het opstellen van rapporten over de informatievoorzieningsketen, ingespannen om de informatievoorzieningsketen van de Belastingdienst en het kerndepartement te verbeteren? 10

*Antwoord:*
*McKinsey heeft in de eerste helft van 2009 de Informatievoorzieningketen (IV-keten) van de Belastingdienst doorgelicht. De scope van de doorlichting was gericht op de ICT-voortbrenging, de informatievoorziening richting bewindslieden viel buiten het onderzoek. Concreet richtte het onderzoek zich daarmee op de ICT-aspecten van applicatieontwikkeling en van applicatiebeheer. In 2011 is conform de aanbeveling en melding aan de Kamer, een evaluatie*

*uitgevoerd. Het onderzoek en de evaluatie hebben zich op dezelfde vijf onderwerpen gericht, te weten: IT-Strategie, IT-organisatie en governance, IT-architectuur, applicatie development & maintenance en IT-infrastructuur. De aanbevelingen uit dit rapport integraal zijn opgenomen in onze IT-strategie:*

*• De continuïteit is versterkt door het terugdringen van de beheer- en onderhoudslast, het investeren in vernieuwing middels de Inversteringsagenda-trajecten, het vrijmaken van middelen voor rationalisatie en modernisering van de IV en extra investering in beveiliging en business continuity management.*

*• De professionalisering van de IV-keten is verder vormgegeven door de introductie van ketensturing en het standaardiseren van de aanpak en de vorm van de concern architectuur en het concern portfolio management. Daarnaast is gestart met het aanbrengen van een scheiding tussen kaderstelling, uitvoering en control.*

*• Productiviteit is versterkt door de oprichting van een aanpak om generieke voorzieningen versneld te kunnen leveren aan het primaire proces, het inrichten van een meerjarig portfolio, de herintroductie van het gebruik van business cases bij de start van grote projecten. Tevens is de monitoring en de sturing verstevigd aan de hand van de implementatie van de kubus 'De Jong', en de doorontwikkeling van de Grote Projecten Rapportage.*

*De onderzoeken van EY en KPMG eind 2019 hebben verder geleid tot een beoordeling van de voortgang op de voortbrenging van de IV en het concernbrede portfolioproces. De aanbevelingen uit deze rapporten zijn opgepakt in een Verbeterprogramma, waarover uw Kamer in de zomerbrief is geïnformeerd.*

*De minister van Financiën heeft in zijn openbaar verhoor aangegeven dat hij zich nadrukkelijk heeft ingespannen om de noodzaak van een betere informatievoorziening en ICT aan de kaak te stellen, zowel voor de interne sturing van de Belastingdienst als de politieke sturing door de staatssecretaris en hemzelf. Hiertoe heeft hij het onderwerp geagendeerd bij [ ], [ ] en de ambtelijke top, verzocht zelf voortgangsrapportages te ontvangen vanuit de Belastingdienst en het onderwerp standaard geagendeerd in driewekelijkse bijpraatgesprekken in het voorjaar van 2019 met de staatssecretaris, [ ] en [ ] waarin hij onder andere de noodzaak van een doorlichting van de IV-organisatie (onderzoek EY) heeft onderstreept. Voor een nadere toelichting verwijs ik u ook naar de documenten in het Wob-verzoek Reorganisatie Belastingdienst.*[56]

263. **BZK** Hoe kunnen de grote verschillen tussen ministeries, daar waar het gaat om het (niet) vastleggen en archiveren van opmerkingen en aantekeningen van bewindspersonen, worden verklaard? 10

264. **BZK** Zijn er Rijksbrede afspraken gemaakt hoe ministeries moeten omgaan met het vastleggen en archiveren van zulke opmerkingen en aantekeningen? Zo ja, wat voor afspraken? 10

265. **BZK** Hoeveel fte wordt er bij de verschillende ministeries besteed aan informatievoorziening, informatiehuishouding en archivering? 10

266. **J&V**, DGFZ In hoeverre wordt de uitvoerbaarheid van bestaande wet- en regelgeving bij evaluaties beoordeeld? In hoeverre wordt dan ook gebruikgemaakt van een uitvoeringstoets? 13

[56] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2020/09/25/besluit-wob-verzoek-reorganisatie-belastingdienst

*Antwoord:*
*In evaluaties van bestaande fiscale regelingen komen de uitvoering en uitvoeringskosten over het algemeen aan bod. Dat is ook geconstateerd in de evaluatiedoorlichting fiscale regelingen. De wijze waarop dat wordt gedaan verschilt per evaluatie.*

**Met opmerkingen** Opgesteld door DFEZ en afgestemd met JenV.

267. Toeslagen/UHB Kan nader ingegaan worden op de zinsnede 'De contouren van de fraudebestrijding bij de kinderopvangtoeslag krijgen in deze tijd vorm'? Hoe kreeg dit toentertijd vorm? 13

*Antwoord:*
*Bij diverse kinderopvanginstellingen waarbij de Belastingdienst fraude vermoedt, wordt de kinderopvangtoeslag van ouders groepsgewijs stopgezet en gecontroleerd. Als onvolkomenheden worden aangetroffen, zoals het niet (volledig) voldoen van de eigen bijdrage, stelt de Belastingdienst/Toeslagen de toeslag op nihil, waardoor ouders de gehele ontvangen toeslag moeten terugbetalen. De Belastingdienst/Toeslagen zoekt bevestiging van deze harde lijn bij de rechter, zodat jurisprudentie wordt gevormd. Als de Belastingdienst opzet of grove schuld van de ouders aannemelijk acht, krijgen ouders geen persoonlijke betalingsregeling aangeboden, met als gevolg dat de schuld in 24 gelijke maandelijkse termijnen geheel moet worden terugbetaald. Als dat niet lukt, kunnen dwanginvorderingsmaatregelen volgen. De contouren van de fraudebestrijding kregen vanaf 2013 verder vorm in wetgeving.*

268. DGFZ Met welke argumenten heeft de regering het parlement overtuigd om geen hardheidsclausule op te nemen in de Awir? 13

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 164.*

269. UHB en FEZ en C&F Kan bij de geldende wetgeving de bestrijding van fraude op een rechtszekere manier worden uitgevoerd en hoeveel menskracht en budget is daar bij de Belastingdienst voor nodig ten opzichte van de door Rutte I doorgevoerde bezuiniging? 14

*Antwoord:*
*De Belastingdienst heeft nooit voldoende capaciteit en budget om alle aangiften en aanvragen handmatig te controleren. Daarom zet de Belastingdienst het toezicht in op aangiften en aanvragen waar de risico's ten aanzien van niet naleving het grootst zijn. De Belastingdienst maakt hierbij gebruik van risico- en selectiemodellen. De risico- en selectiemodellen zorgen ervoor dat de aangiften met de hoogste kans op fouten worden geselecteerd voor handmatige controle. Dit selectieproces moet met voldoende waarborgen zijn omkleed om de rechtsstatelijkheid en de menselijke maat te verzekeren. Daarom gaan wij het huidige normen- en waardenkader voor repressieve handhaving en voor de aanpak risicosignalen herijken. Dit is opgenomen in het plan van aanpak Herstellen, Verbeteren en Borgen dat wij op 13 oktober 2020 naar uw Kamer hebben gestuurd. Ten behoeve van een goed evenwicht tussen reguliere uitvoering, dienstverlening, toezicht en opsporing, zijn we in 2020 begonnen met een analyse naar wat een acceptabel niveau van*

*toezicht achteraf is. De resultaten van deze analyse worden opgenomen in de voortgangsrapportages van het jaarplan 2021.*
*PM afstemming AZ loopt nog mogelijke (beperkte) wijzigingen*

270. C&F en Toeslagen In hoeverre heeft de SWITCH-regeling, waarbij meer dan 6500 merendeel hoog gekwalificeerde medewerkers vervroegd zijn vertrokken, bijgedragen aan de druk op de uitvoering bij Toeslagen? 14

*Antwoord:*
*Bij aanvang van de regeling kende Toeslagen al een aanzienlijke personele onderbezetting. Als gevolg hiervan werden in een meerjarig programma collega's van met name Belastingen aangetrokken. Door de uitstroom van ervaren collega's als gevolg van de Switch-regeling is in de jaren 2017 tot en met 2020 de wervingsbehoefte weer vergroot. Voor opleiden en begeleiden van nieuwe collega's moest hierdoor ook een intensiever beroep worden gedaan op een beperktere groep collega's. Dit heeft de druk op de uitvoering verder vergroot.*

271. UHB In welke andere onderdelen van de Belastingdienst, naast Toeslagen, is de druk op de 'machine' nog zorgwekkend hoog? 14

*Antwoord:*
*Met de brief van 27 november jl. heb ik u geïnformeerd over belangrijkste knelpunten waaraan gewerkt wordt binnen de Belastingdienst.[57] In dit verband zijn de grote uitstroom van ervaren en deskundige collega's en de complexiteit van het op delen verouderde ICT-landschap de voornaamste problemen die de druk op de uitvoering vergroten. Met name binnen de directie MKB, P en CAP hebben geplande werkpakketreducties vanuit de Herijking Investeringsagenda (HIA) nog onvoldoende doorgang gevonden en is door uitstroom van personeel de werkdruk gegroeid. Eveneens binnen KI&S, waar de Belastingtelefoon wordt bemand, is de werkdruk te groot om de gewenste bereikbaarheid te realiseren (brief 11 januari 2020). Naast de in de brief van 27 november genoemde knelpunten blijf ik uiteraard alert op het signaleren van nieuwe problemen die de druk op de uitvoering mogelijk verder kunnen vergroten.*

272. UHB en Toeslagen Kan aangegeven worden op welke momenten de Kamer expliciet heeft gevraagd om een hardere fraudeaanpak, bijvoorbeeld per motie? 14

*Antwoord:*
*Het is niet aan mij om de vragen van de Kamer op dit terrein in kaart te brengen.*

273. Toeslagen Welke maatregelen zoals aangekondigd in Kamerstuk 17050, nr. 450 (aangehaald door de POK in voetnoot 10 van haar verslag) zijn daadwerkelijk uitgevoerd, in welke mate en wat zijn daarvan de effecten geweest? 16

*Antwoord:*

[57] Kamerstukken II, 2020/21, 31066, nr. 741.

*Uw Kamer is met de eindrapportage Rijksbrede aanpak fraude (https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-17050-533.html) hierover geïnformeerd.*

*In deze brief is aangegeven dat de voortgang en resultaten van de maatregelen zullen worden gemonitord. Hierbij zullen de diverse bewindslieden de Kamer op de gebruikelijke manier, via de departementale jaarverslagen en andere reguliere rapportages, informeren over de stand van zaken op de onderscheiden beleidsdomeinen. Daarnaast zal de Kamer eenmaal per jaar worden geïnformeerd over de voortgang en de stand van zaken van de rijksbrede anti-fraudestrategie.*

**Met opmerkingen** Dit antwoord staat alleen op Toeslagen en is ook met JenV afgestemd (ziet namelijk op rijksbrede aanpak fraude).


274. Toeslagen Sinds wanneer werden ontvangers van kinderopvangtoeslag geconfronteerd met de 'alles-of-niets'-benadering? 17

*Antwoord:*
*De ontvangers van kinderopvangtoeslag werden vanaf het begin van de kinderopvangtoeslag geconfronteerd met de 'alles-of-niets'-benadering. Als niet de voorwaarden voor een aanspraak op kinderopvangtoeslag werd voldaan werd de toeslag op nihil gesteld en het verstrekte voorschot volledig teruggevorderd.*

275. Toeslagen Werden bij verzoeken op uitstel van betaling, die door de beoordeling opzet/grove schuld werden afgewezen, de heffing en invordering door een en dezelfde persoon gedaan en wat vindt het kabinet daarvan? 18

*Antwoord:*
*De invordering van de toeslagen wordt namens Toeslagen uitgevoerd door het Landelijk Incassocentrum dat onderdeel is van de Belastingdienst/CAP. De vaststelling van toeslagen en de invordering van toeslagen wordt uitgevoerd door verschillende organisatie onderdelen.*

276. FJZ en VT en CAP Voor welke belastingen en toeslagen geldt de weigeringsgrond 'opzet/grove schuld' nog meer voor het niet toekennen van een persoonlijke betalingsregeling, en wordt daar wel een tweede beoordelaar bij betrokken? 18

277. FJZ en VT en CAP In hoeverre heeft de Belastingdienst zich bij het stellen en bewijzen van opzet/grove schuld gehouden aan het Besluit Bestuurlijke Toeslagen paragraaf 2, lid 3 en bij welke belastingen en toeslagen wordt dit Besluit op dezelfde manier gehanteerd? 18

278. SZW Klopt het dat de toenmalige Nationale ombudsman, de heer Brenninkmeijer, begin 2013 een gesprek gevoerd heeft met de toenmalige minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de heer Asscher, o.a. over de hardheid van Toeslagen? Kunt u het gespreksverslag van die ontmoeting, waaraan is gerefereerd in een begin 2021 te publiceren artikel van de heer Brenninkmeijer in het Nederlands Juristenblad aan de Kamer doen toekomen?[58] 19

279. BOA Wat wordt volgens u bedoeld met de constatering van de POK 'Minister Hoekstra gaat zich vanaf dat moment ook actiever met het dossier bezig houden'? Hoe heeft minister Hoekstra zich actiever 20


[58] Nederlands Juristenblad, 8 januari 2021, afl. 1; blz. 6 e.v.

beziggehouden met het dossier?

*Antwoord:*
*Het is niet gepast om een interpretatie te geven van de constateringen van de POK. Zie voor een toelichting op de rol van minister Hoekstra het antwoord op vraag 220 en 280.*

280. BOA Vanaf welk moment was minister Hoekstra precies op de hoogte van de omvang? Wanneer werd hij voor het eerst geïnformeerd? Wat heeft hij met die informatie gedaan? 20

*Antwoord:*
*Minister Hoekstra is voor het eerst geïnformeerd over het rapport van de Ombudsman over CAF11 door een beknopte toelichting in zijn introductiedossier in oktober 2017. In de ministerstaf van september 2018 wordt het onderwerp tevens benoemd door* [redacted] *De omvang was op dat moment niet duidelijk. In zijn openbaar verhoor heeft hij aangegeven dat het kantelpunt op het dossier voor hem lag in de uitspraak van de Raad van State van 24 april 2019, waaruit de instelling van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen volgt en vervolgens ook bij het mondelinge vragenuur van 21 mei 2019 over mogelijk etnisch profileren en de informatievoorziening daarover. Vervolgens is de volle omvang van de problematiek met CAF 11 en met overige CAF-zaken en de hardheid van het stelsel inzichtelijk geworden met de twee rapporten van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen, het rapport van de ADR, antwoorden naar aanleiding van vragen van uw Kamer en door onder meer de opvolgende voortgangsrapportages over de hersteloperatie bij Toeslagen. Het kabinet heeft zich sinds het duidelijk worden van de problematiek ingezet voor het herstel van gedupeerde ouders en het voorkomen dat dit nogmaals kan gebeuren. In de kabinetsreactie op het eindverslag van de POK zijn de laatst getroffen maatregelen opgenomen.*

281. FJZ Waarop baseerde de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State haar bevestiging van de alles-of-niets-aanpak, ondanks het feit dat deze niet volgde uit de wet? Welke rechtsoverwegingen werden hierbij gegeven? 20

*Antwoord:*
*Hoewel de alles-of-niets-aanpak niet expliciet in de wetgeving is opgenomen, berust de bevestiging daarvan door de Afdeling wel op een interpretatie van de relevante wetsbepalingen. De zogenoemde alles-of-niets-aanpak kent diverse aspecten en nuanceringen, en is in een aanzienlijk aantal uitspraken tot stand gekomen en verder uitgewerkt. Een uitgebreidere weergave, inclusief relevante rechtsoverwegingen, is opgenomen in bijlage 2 'Paper: alles of niets' bij het eindverslag van de Parlementaire onderzoekscommissie Kinderopvangtoeslag.*

282. Toeslagen Wanneer zijn de huidige bewindspersonen (minister en staatssecretarissen) precies geïnformeerd over de alles-of-niets-aanpak? 21

*Antwoord:*
*Dit is door de ADR onderzocht. In het ADR- rapport is aangegeven*

*dat de ambtelijke en politieke top in ieder geval in oktober 2012 op de hoogte waren van "het ontbreken van proportionaliteit (maatwerk)".*

283. Toeslagen Klopt het dat geen concreet voorstel is voorgelegd aan de bewindspersonen om het recht op kinderopvang anders proportioneel vast te stellen of de invordering te matigen? 21

*Antwoord:*
*Zowel in 2012, 2013 en 2014 zijn voorstellen hiervoor gedaan, dit is opgenomen in het rapport van de commissie AUT.*

284. Toeslagen Waarom is het advies van de Landsadvocaat waarin een meer proportionele benadering werd bepleit, in de wind geslagen? 22

285. Toeslagen en UHB Kunnen de precieze momenten gegeven worden waarop de Kamer geïnformeerd is over de 80/20-aanpak en dat de goeden onder de kwaden zullen leiden? 23

*Antwoord:*
*In de op 24 september 2013 verzonden memorie van toelichting bij de wijzingen van enkele wetten met het oog op de bestrijding van fraude in de toeslagen en de fiscaliteit wordt ingegaan op de balans tussen fraude en dienstverlening.*[59] *Daarin wordt gesteld dat "Het Kabinet is echter van mening dat zo veel mogelijk moet worden voorkomen dat de goedwillenden lijden onder de kwaadwillenden, die in aantal slechts een kleine minderheid vormen. Daarom is getracht om de antifraudemaatregelen zo specifiek mogelijk te richten op de fraudeurs."*
*De 80-20 aanpak is pas later naar aanleiding van de kinderopvangaffaire naar boven gekomen. Dit wordt voor het eerst gemeld in de brief van 15 november 2019.*[60]

286. Toeslagen en UHB Waaruit blijkt dat de signalen over disproportioneel terugvorderen aan de bewindspersonen werden gepresenteerd als fraudezaken? 23

*Antwoord:*
*Het antwoord op deze vraag zal nagegaan moeten worden bij de direct betrokkenen.*

Met opmerkingen PM

287. Toeslagen en FJZ Heeft u kennisgenomen van de volgende passage uit het rapport van de POK: "In de kabinetsreactie op het eindrapport van de Adviescommissie uitvoering toeslagen, in maart 2020, meldde staatssecretaris Van Huffelen dat in de periode 2012-2019 aan 25.000 á 35.000 personen de kwalificatie opzet of grove schuld is toegekend. Enkele maanden later meldde zij dat op basis van onderzoek van een steekproef bleek dat in 94% van de gevallen deze kwalificatie naar huidige maatstaven als onterecht kan worden bestempeld, omdat de reden niet goed is vastgelegd, er niet evident sprake is van opzet of grove schuld of omdat de kwalificatie niet goed is gemotiveerd richting de betrokken ouders."?
Handelt de Belastingdienst onrechtmatig wanneer zij iemand ten onrechte de kwalificatie opzet/grove schuld oplegt? 25

[59] Kamerstukken II, 2013/14, 33754, nr. 3.
[60] Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 538.

288. FJZ en VT Rust er op het kabinet de plicht om de kwalificatie opzet/grove schuld te verwijderen, wanneer die onterecht is opgelegd? Zo ja, wanneer is het kabinet daarmee begonnen en hoe staat het met dat proces? 25

289. Toeslagen Herinnert u zich dat in juni 2019 het memo-Palmen weer verscheen en dat de Kamer op 4 juli 2019 constateerde in een unaniem aangenomen motie[61] (ten aanzien waarvan het kabinet het oordeel aan de Kamer had gelaten) dat de Belastingdienst onrechtmatig gehandeld had? Welke acties heeft het kabinet tussen juni 2019 en november 2019 ondernomen om de geconstateerde onrechtmatigheden recht te zetten? 25

*Antwoord:*
*In de tijd tussen juni 2019 en november 2019 heeft de commissie AUT haar interim-advies opgesteld. Op 15 november is de kabinetsreactie naar de Tweede Kamer gestuurd met daarin de compensatie voor de CAF-11 gedupeerden. Deze compensatie is eind december 2019 en in januari 2020 uitbetaald.*

290. Toeslagen en FJZ Kunt u nader reconstrueren hoe het kan dat het recentelijk nieuw ontdekte memo over opzet/grove schuld (OGS) uit 2016 pas de dag na de openbare verhoren aan de Kamer is gezonden? Bent u bekend met de informatie die is vrijgegeven bij het besluit van 10 november 2020 op een verzoek om informatie over de notulen van het MT Toeslagen en ARO documenten over de periode van 2012-2018[62], waaruit volgt dat de kwestie rond OGS meermalen is besproken in dit MT, waaronder de overheveling van de vaststelling van OGS van het Landelijk Incassocentrum (LIC) naar Toeslagen, en dat dit gepaard ging met een 'business case' die in het MT moest worden besproken? 26

291. Toeslagen en FJZ Wilt u alle additionele documenten inzake OGS en het memo uit 2016 waarover u nu bij de beantwoording van deze vragen reeds beschikt, waaronder documenten die aan de ADR ter beschikking zijn of worden gesteld, met de beantwoording van deze vragen aan de Kamer doen toekomen? Wilt u hierbij de volgende documenten meezenden, die de staatssecretaris van Financiën benoemde in haar brief van 14 december 2020[63] ten behoeve van het op 15 december 2020 gehouden notaoverleg Hersteloperatie Kinderopvangtoeslag, en waarin de volgende passage is opgenomen: "Bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen zal de ADR de door de Belastingdienst aangeleverde reconstructies, beschouwingen en documentaties bestuderen"? 26

292. Toeslagen Heeft u kennisgenomen van de volgende passage uit het rapport van de POK: "Informatie uit een memo over invorderingen bij mensen met de kwalificatie opzet of grove schuld die nog openstaan uit de periode 2005-2012, met een totale waarde van € 192 miljoen bereikt de staatssecretaris niet."? Hoeveel invorderingen met de 26

[61] Kamerstuk 31066, nr. 503; motie van het lid Omtzigt c.s. over gedupeerde ouders zo spoedig mogelijk individueel schadeloos stellen.
[62] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2020/11/10/besluit-op-een-verzoek-om-informatie-over-de-notulen-van-het-mt-toeslagen-en-aro-documenten-over-de-periode-van-2012-2018; in het bijzonder het verslag MT Toeslagen van 5 april 2016, zoals opgenomen in de bij het Wob-besluit behorende bijlagen deel 8.
[63] Kamerstuk 31066, nr. 766.

kwalificatie opzet/grove schuld uit de periode 2005-2012 staan nog open op dit moment?
Vindt op deze invorderingen actieve invordering plaats?
Is de kwalificatie opzet/grove schuld terecht opgelegd bij deze groep?
Wat doet u bij mensen bij wie u niet kunt bewijzen dat deze kwalificatie terecht was?

293. Toeslagen en UHB Heeft u kennisgenomen van de volgende passage uit het rapport van de POK: "Op de dag na het laatste openbaar verhoor stuurt staatssecretaris Van Huffelen een ambtelijk memo uit februari 2016 naar de Tweede Kamer. Daarin staat een voorstel beschreven om ouders die meer dan € 3.000 aan kinderopvangtoeslag moeten terugbetalen, standaard en zonder controle het label opzet en grove schuld te geven. Het doel is daarmee snel 7.000 verzoeken om een persoonlijke betalingsregeling af te kunnen handelen. De status en opvolging van dit memo is op het moment van schrijven nog altijd onbekend."? Welke opvolging is gegeven aan dit memo? 26

294. UHB en Toeslagen Wanneer was het de minister bekend dat er geen persoonlijke betalingsregeling bij OGS mogelijk is? 26

295. JZ Hoe stelt u vast of een bepaald document een persoonlijke beleidsopvatting bevat dan wel (bijvoorbeeld) een juridisch advies omvat? 29

*Antwoord:*
*Voorop gesteld moet worden dat een juridisch advies van een ambtenaar een persoonlijke beleidsopvatting kan zijn. Bij het beoordelen van documenten is alleen van belang of er sprake is van een persoonlijke beleidsopvatting ten behoeve van intern beraad. Op basis van de wettekst, de wetsgeschiedenis, jurisprudentie en literatuur wordt er gekeken naar wat er kan vallen onder een persoonlijke beleidsopvatting*

296. JZ Hoe bepaalt u welke passages (al dan niet cursief), uit een bepaald document, wel dan wel niet verstrekt worden aan de Kamer? 29

*Antwoord:*
*Op grond van artikel 68 van de Grondwet kunnen inlichtingen aan de Kamer alleen worden geweigerd indien het belang van de staat zich hiertegen verzet. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in de brieven uit 2002 en 2016 uiteengezet in welke gevallen het belang van de staat in de weg staat aan het verstrekken van inlichtingen. Dit kan het geval zijn als de eenheid van de Kroon of de veiligheid van de Staat in het geding zijn, maar ook bijvoorbeeld ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Bovendien is steeds benadrukt dat persoonlijke beleidsopvattingen in stukken voor intern beraad geen onderdeel worden gemaakt van het politieke debat. Het verstrekken van inlichtingen is steeds conform deze maatstaf beoordeeld.*

297. JZ Hoe verklaart u dat cruciale passages uit het memo-Palmen niet aan de Kamer worden verstrekt? 29

*Antwoord:*
*In de memo van Palmen staan persoonlijke beleidsopvattingen. Voor de persoonlijke beleidsopvattingen is aangesloten bij de Wob. Artikel 11.1 van de Wob ziet op persoonlijke beleidsopvattingen in stukken*

*die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad. De Wob bepaalt dat persoonlijke beleidsopvattingen niet openbaar worden gemaakt. Persoonlijke beleidsopvattingen in stukken die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad worden geen onderdeel gemaakt van het politieke debat. Dit is in lijn met het staande kabinetsbeleid zoals verwoord in de Kamerbrieven van 2002 en 2016 van de minister van BZK en de motie van uw Kamer van 20 februari 2020 (28 362, nr. 26).*

298. JZ Deelt u de mening dat "[D]e meest cruciale passages [van het memo-Palmen] uit dit advies worden in eerste instantie niet aan de Tweede Kamer verstrekt"? Klopt het dat een Kamerlid normaal geen enkele mogelijkheid heeft om deze gelakte passages te bekijken? 29

*Antwoord:*
*Bij brief van 20 oktober jl. heb ik het interne vaktechnische memo van 13 maart 2017 aan uw Kamer gestuurd. Zoals ik heb aangegeven in de begeleidende brief zijn in de toegezonden memo de persoonlijke beleidsopvattingen van de betrokken ambtenaar onleesbaar gemaakt. Dit is in lijn met het staande kabinetsbeleid zoals verwoord in de Kamerbrieven van 2002 en 2016 van de minister van BZK en de motie van uw Kamer van 20 februari 2020 (28 362, nr. 26). Hierin komt steeds naar voren dat persoonlijke beleidsopvattingen in stukken voor intern beraad geen onderwerp worden gemaakt van het politiek debat. Mede daarom is in de kabinetsreactie van de minister van BZK van 29 september jl. toegezegd dat gerichte verzoeken om specifieke documenten in principe worden gehonoreerd. De documenten worden zelf ontdaan van de persoonlijke beleidsopvattingen. Op deze wijze is het betreffende interne vaktechnische memo ook behandeld. In dit memo is een duidelijk onderscheid te maken tussen de passages waarin hoofdzakelijk feiten worden beschreven en de cursief geschreven delen waarin de opsteller haar persoonlijke visie geeft op de zaak. Laatstgenoemde passages zijn aangemerkt als persoonlijke beleidsopvattingen van de opsteller van het memo.*

299. JZ Deelt u de mening dat u met het weglakken van het woord 'laakbaar' de Kamer cruciale informatie onthouden heeft? 29

*Antwoord:*
*Bij brief van 20 oktober jl. heb ik het interne vaktechnische memo van 13 maart 2017 aan uw Kamer gestuurd. Zoals ik heb aangegeven in de begeleidende brief zijn in de toegezonden memo de persoonlijke beleidsopvattingen van de betrokken ambtenaar onleesbaar gemaakt. Dit is in lijn met het staande kabinetsbeleid zoals verwoord in de Kamerbrieven van 2002 en 2016 van de minister van BZK en de motie van uw Kamer van 20 februari 2020 (28 362, nr. 26). Hierin komt steeds naar voren dat persoonlijke beleidsopvattingen in stukken voor intern beraad geen onderwerp worden gemaakt van het politiek debat. Mede daarom is in de kabinetsreactie van de minister van BZK van 29 september jl. toegezegd dat gerichte verzoeken om specifieke documenten in principe worden gehonoreerd. De documenten worden zelf ontdaan van de persoonlijke beleidsopvattingen. Op deze wijze is het betreffende interne vaktechnische memo ook behandeld. In dit memo is een duidelijk onderscheid te maken tussen de passages waarin hoofdzakelijk feiten worden beschreven en de cursief geschreven delen waarin de opsteller haar persoonlijke visie geeft op*

*de zaak. Laatstgenoemde passages zijn aangemerkt als persoonlijke beleidsopvattingen van de opsteller van het memo.*

300. BOA Wanneer trad de 'omslag' op bij de minister en de andere betrokken bewindspersonen? 29

*In het openbaar verhoor van minister Hoekstra heeft hij aangegeven dat het kantelpunt lag in de uitspraak van de Raad van State van 24 april 2019, waaruit de instelling van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen volgt en vervolgens ook bij het mondelinge vragenuur van 21 mei 2019 over mogelijk etnisch profileren en de informatievoorziening daarover. Voor een verdere toelichting op de omslag en de omslag van andere bewindspersonen verwijs ik u naar het eindverslag van de POK en de verslagen van de openbare verhoren.*[64]

301. DGFZ Waarom is er tijdens de introductie van de Awir niet gekozen voor een hardheidsclausule? 30

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 164.*

302. DGBD CD O&P CULTUUR In hoeverre en op welke wijze is versterking van de 'gewetensfunctie' (meer specifiek de vaktechniekstructuur) meegenomen in de cultuurverandertrajecten die door deze en de vorige staatssecretaris zijn ingezet en wat zijn daar inmiddels de constateringen en conclusies? 32

*Antwoord:*
*De versterking van de "gewetensfunctie" is binnen het cultuurveranderingstraject ingebed in alle vijf de aandachtsgebieden. In 2021 hebben we de focus gericht op de thema's open en veilig werkklimaat en burgers en bedrijven centraal. Bij het eerste thema worden interventies ingezet om dilemma's en signalen bespreekbaar te maken, het thema burgers en bedrijven centraal richt zich op het terugbrengen van de menselijke maat.*

*Vaktechnische vraagstukken waarbij de menselijke maat aan de orde is omdat bijvoorbeeld wet- en regelgeving voor burgers of bedrijven als knellend kan worden ervaren, kunnen via de vaktechnische infrastructuur (zie antwoord op vraag 183) worden opgewerkt. Daarnaast werkt de CD VT samen met SSO O&P aan een plan van aanpak voor de inbedding van de menselijke maat in het opleidingsprogramma.*

303. UHB Klopt de bewering van de [redacted] van de Belastingdienst, die destijds voorzitter was van het MT Fraude, dat individuele casuïstiek (aparte zaken) niet in het MT Fraude werd besproken? 45

*Antwoord:*
*Ja, het MT Fraude is destijds opgericht om naar fraudepatronen te speuren, niet voor individuele gevallen deze werden aan de*

[64] Verslagen te raadplegen via https://www.tweedekamer.nl/kamerleden_en_commissies/commissies/pok

*operationele onderdelen overgelaten. Wel kunnen incidentele casussen voorbij zijn gekomen, omdat er een risico was dat de staatssecretaris door bijvoorbeeld de Tweede Kamer of media erop aangesproken kon worden.*

304. UHB Klopt de bewering van de [redacted], die zichzelf omschreef als 'huisbaas CAF' en daaraan toevoegde dat hij zich nimmer bemoeide met individuele onderzoeken of casussen? 45

*Antwoord:*
*Dit betreft de gebruikelijke werkwijze waarbij het hogere management (en de bewindspersonen) doorgaans niet betrokken worden bij individueel te behandelen casussen. In de ten behoeve van de POK mailwisselingen nagezochte mails wordt dit beeld bevestigd.*

305. Toeslagen en UHB Zijn er voorgenomen beslissingen over stopzettingen of nihilstellingen dan wel terugvorderingen in individuele casussen besproken met de [redacted] Belastingdienst en/of de [redacted] Belastingdienst? 45

*Antwoord:*
*In de ten behoeve van de POK mailwisselingen nagezochte mails zijn geen signalen gevonden dat beslissingen over stopzettingen of nihilstellingen dan wel terugvorderingen in individuele casussen besproken zijn met de [redacted] Belastingdienst en de [redacted]. Desgevraagd hebben beiden dat bevestigd.*

306. Toeslagen en UHB Klopt - zeker in het licht van de review van 7 juni 2019 - de uitspraak van [redacted], [redacted] Toeslagen, die in antwoord op een vraag van een van de leden van de POK, mevrouw Kuiken ("We hebben net [redacted] gesproken. Hoe kan het dan dat hij net zei: ik ken helemaal geen individuele casussen? Kunt u dat verklaren?"), onder meer het volgende verklaarde: 45
*"Wat ik weet ... Ik weet niet wat [redacted] weet. Wat ik weet, is dat er ook gesproken is over individuele casuïstiek, steeds vanuit de insteek: met wat voor fenomenen hebben we hier te maken? Als [redacted] bedoelt -- maar dat weet ik niet -- dat ik niet het fijne van casuïstiek ken: dat is wat anders. Maar dat kan ik niet zeggen. Dat kan ik alleen maar aan [redacted] vragen."*
En klopt diens uitspraak, in reactie op de vervolgvraag van mevrouw Kuiken ("Oké. Werden de stopzettingen ook besproken in het managementteam Fraude?"):
*"Niet als specifiek onderwerp, maar wel in relatie tot casuïstiek. Dan ging het erover van: jongens, maar als we echt een behoorlijk vermoeden hebben dat hier is iets misgegaan, dan moeten we tot stopzetting overgaan. Kijk, het verwijt aan de Belastingdienst, aan Toeslagen in het bijzonder, bij de Bulgarenfraude was: waarom hebben jullie niet stopgezet? Waarom hebben jullie niet veel eerder ingegrepen, want jullie zien dat daar ... Dat was ook groepsgewijs misbruik. Waarom hebben jullie dat niet gedaan? Dus in de gesprekken die we daarna hebben gehad, is dat ook stevig aan de orde geweest."*?

*Antwoord:*

*Zie hiervoor het antwoord op 305.*

307. Toeslagen Welke maandoverzichten over bevindingen in CAF-zaken ten behoeve van het Managementteam Toeslagen bestaan er? Zijn deze maandoverzichten verstrekt aan de POK? Zo nee, waarom niet? Waarom is geen melding van deze maandoverzichten gemaakt in verschillende Wob-besluiten? Sinds wanneer is u of de ambtelijke leiding bekend dat dergelijke maandoverzichten bestaan? Wilt u de Kamer een ongelakt afschrift doen toekomen van deze maandoverzichten? Zo nee, waarom niet? 45

*Antwoord:*
*Er was een twee wekelijks overleg (TWO) binnen Toeslagen waarbij individuele fraudegevallen werden besproken voor behandeling. Een aantal van deze TWO-verslagen kwamen naar boven naar aanleiding van de gegevensuitvraag door de POK doordat ze opgenomen waren in de departementale archiefsystemen of voorkwamen in mails van betrokken leidinggevende waarvan de mailboxen zijn doorzocht. Deze zijn aan de POK ter beschikking gesteld. Aangezien het veelal om individuele zaken gaat zijn deze niet geschikt voor openbaarmaking.*

308. AZ Wat wordt bedoeld met de term lekendemocratie, die de heer Rutte in zijn verhoor heeft gebruikt? 51

*Antwoord:*
*In het Nederlandse democratische stelsel worden geen eisen gesteld aan het actief en passief kiesrecht op het punt van deskundigheid. Bewindspersonen hoeven ook niet geschoold te zijn op het gebied waar zij verantwoordelijk voor zijn. Dit wordt ook wel een lekendemocratie genoemd. De minister-president gebruikte deze term om toe te lichten dat overleggen tussen bewindspersonen doorgaans plaatsvinden op grond van analyses van de ambtelijke ondersteuning, waarbij het vervolgens aan de bewindspersonen is om op grond hiervan besluiten te nemen en hiervoor verantwoordelijkheid te dragen.*

309. (Toeslagen) FJZ Vergoedt de Belastingdienst de gemaakte kosten voor juridische bijstand die gedupeerden hebben gemaakt? 54

*Antwoord:*
*Aangenomen wordt dat de vraag zowel ziet op de gemaakte kosten voor juridische bijstand in het verleden als op de gemaakte kosten ten tijde van het hersteltraject voor de ouders. In het antwoord wordt verder geen onderscheid meer gemaakt tussen de compensatieregeling en de hardheidsregeling, gezien de aankondiging van het Kabinet dat de compensatieregeling zal worden verbreed.*
*De compensatieregeling voorziet in een forfaitaire vergoeding van de (in het verleden) aan de ouder in rekening gebrachte kosten van beroepsmatig verleende rechtsbijstand. Het gaat hierbij om rechtsbijstand die is verleend ter zake van de toekenning of terugvordering van kinderopvangtoeslag over de jaren waarop de compensatie betrekking heeft. Daarnaast kunnen de kosten van beroepsmatig verleende bijstand, die niet anderszins zijn vergoed, voor vergoeding in aanmerking komen via de aanvullende compensatie voor (hogere) werkelijke schade. Het gaat hierbij zowel*

*om aan de ouder in rekening gebrachte bedragen voor juridische proceshandelingen in een gerechtelijke procedure over de kinderopvangtoeslag, als om de betaalde bedragen voor het daarbuiten door de bijstandsverlener begeleiden van de ouder bij het halen van zijn recht (waaronder het verkrijgen van de aanvullende compensatie voor hogere werkelijke schade). Zie de onderdelen 3.1.5. en 4 van het Besluit Compensatieregeling CAF11 en vergelijkbare (CAF-)zaken. Ook het Besluit aanvullende tegemoetkoming werkelijke schade bij O/GS voorziet in een mogelijkheid tot vergoeding van de kosten voor (beroepsmatig) verleende bijstand. Dit ziet op de bijstand die verband houdt met het niet verlenen van een persoonlijke betalingsregeling bij een terugvordering kinderopvangtoeslag als gevolg van een onterechte kwalificatie opzet of grove schuld. De aanvullende tegemoetkoming wordt (alleen) verleend indien de werkelijke schade hoger is dan de forfaitaire tegemoetkoming.*
*Ten slotte wordt er momenteel met het ministerie van Justitie en Veiligheid en de Raad voor de Rechtsbijstand een subsidieregeling uitgewerkt waarmee ouders die dit wensen gesubsidieerde rechtsbijstand kunnen ontvangen. Zie hiervoor onderdeel 2.2 van de vierde Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag. Inzet van zo'n subsidieregeling is dat de ouders gratis en op een laagdrempelige manier in contact kunnen komen met een gespecialiseerde advocaat die hen vervolgens kan bijstaan tijdens het hersteltraject.*

310. UHB/[ ] Klopt het dat een interne analyse aan de AUT is overhandigd waaruit blijkt dat het ministerie van Financiën oordeelt dat de toenmalig minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid weldegelijk het voorstel voor proportioneel terugvorderen heeft gezien en heeft afgeschoten?[65] 54

*Antwoord:*
*De zin "Beeld is dat de problematiek c.q. het voorstel binnen SZW wel besproken is met de minister van SZW, maar uiteindelijk besloten is er niets mee te doen" is opgenomen in een mail bij een set stukken aan de AUT en wel bij een concept tekst over de problematiek van de eigen bijdrage. Het is niet te reconstrueren waar deze opvatting op is gebaseerd.*

311. SZW Waarom was het ministerie van SZW ten tijde van het ambtelijk overleg met het ministerie van Financiën niet voornemens om de wetgeving aan te passen? 58

*Antwoord:*
*Er is bij het ministerie van SZW geen documentatie uit deze periode aanwezig op basis waarvan deze vraag met zekerheid beantwoord kan worden.*
*Bekend is dat in deze periode reeds gewerkt werd aan een wetswijziging (tbv directe financiering) waarmee de door de Belastingdienst gesignaleerd problematiek zou worden verholpen. Aannemelijk is dat dit een rol gespeeld heeft.*

312. SZW Hoe verhouden de volgende bevindingen zich tot elkaar? 58

[65] [65] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2020/12/11/eerste-deelbesluit-op-het-wob-verzoek-over-adviescommissie-uitvoering-toeslagen-aut, blz. 211.

1) "In een rapportage voor de ministerstafvergadering op SZW van 8 december 2014 wordt minister Asscher geïnformeerd over de zorgen van de Belastingdienst over de eigen bijdrage en hun argumentatie om wet- en regelgeving hierop aan te passen";
2) "In het openbaar verhoor verklaart de heer Asscher dat een dergelijk voorstel van het ministerie van Financiën nooit door ambtelijk SZW aan hem is voorgelegd noch dat hem ooit voorstellen hebben bereikt om de wetgeving aan te passen"?

*Antwoord:*
*In het ministerstafbericht werd aangekondigd dat er oplossingsrichtingen zouden worden uitgewerkt en dat gestreefd werd om voor het kerstreces de minister nader te informeren. Er is een begin gemaakt met de betreffende nota, maar deze is niet aan de minister gestuurd. In het eindrapport Onderzoek Signalen Kinderopvangtoeslag SZW heeft een onafhankelijk projectteam aan de hand van documenten in het archief een reconstructie opgenomen van hoe dit proces is verlopen (Kamerstuk 2019/20, 31066 nr. 695).*

313. Toeslagen Is bij de voorgenomen ontvlechting van Toeslagen en 'blauw' voorzien dat Toeslagen de eigen inning zelf gaat inrichten, of blijft die bij de LICs? 59

*Antwoord:*
*De verwachting is (vooralsnog) dat het LIC de inning van Toeslagen blijft uitvoeren.*

314. UHB en Toeslagen Kunt u een overzicht verstrekken van de onderwerpen waarover de toenmalige staatssecretaris is geïnformeerd in de periode van november 2016 tot en met 9 augustus 2017 (aankondiging onderzoek en oplevering van het rapport van de Nationale ombudsman)? 60

315. BOA Kunt u een verklaring geven waarom de onderwerpen, waarover de toenmalige staatssecretaris wel is geïnformeerd in de periode van november 2016 tot en met 9 augustus 2017, prioriteit genoten boven een lopend onderzoek van de Nationale ombudsman? 60

*Antwoord:*
*Nee. In algemene zin is de portefeuille van een staatssecretaris van Financiën veelomvattend. Hierom is januari 2021 besloten de politieke aansturing te versterken door twee staatssecretarissen verantwoordelijk te maken voor enerzijds de fiscale wetgeving en de Belastingdienst en anderzijds Toeslagen en Douane.*

316. UHB Hoe verklaart u dat de toenmalige staatssecretaris pas bij publicatie van een rapport werd geïnformeerd omtrent een, bij het ministerie van Financiën aangekondigd, onderzoek dat negen maanden in beslag neemt? 60

*Antwoord:*
*Hiervoor heb ik geen verklaring.*

317. FIZ en Toeslagen Met wie, wanneer en in welke context is het memo-Palmen besproken? 62

*Antwoord:*
*Het memo-Palmen is, zoals in mijn antwoord op vraag 80 beschreven, beperkt verspreid. Wel heeft in de eerste versie van de factsheets van 5 juni 2019 een verwijzing naar het memo gestaan in factsheet 6. Deze factsheets zijn per e-mail verstuurd en besproken binnen de werkgroep die met de voorbereiding bezig was voor de kamerbrief van 11 juni 2019. Hierop waren zowel medewerkers als de ambtelijke top aangesloten. Een verwijzing naar het memo heeft ook op een actielijst van 6 juni 2019 gestaan, waarbij twee actiepunten aan het Directoraat-Generaal Belastingdienst waren toegewezen om te verduidelijken waar het memo in 2017 was besproken en met wie. In hoeverre daarna nog over het memo zelf is gesproken valt niet meer te achterhalen. In opvolgende versies van de factsheets komt dit onderwerp niet meer terug. Ter verduidelijking merk ik op dat factsheets werden gebruikt als zijnde werkdocumenten, waarvan de inhoud gedurende de betreffende weken wijzigde en werd aangevuld. Onderwerpen en inhoud stonden niet vooraf vast, maar wijzigden op basis van nieuwe informatie of aandachtspunten.*

318. UHB en FJZ Zou u een overzicht willen verstrekken van de geformuleerde actiepunten waar de [redacted] Toeslagen (2011-2018) naar verwijst (anders dan die zijn opgesteld naar aanleiding van 'factsheet 6')? 62

*Antwoord:*
*De [redacted] Toeslagen verwees naar de vier verbetermaatregelen die zijn aangekondigd in de Kamerbrief van 11 oktober 2018. Die luiden als volgt: 1) Intern onderzoek naar het informatiebeheer bij Toeslagen, 2) Herbeoordeling van de lopende CAF 11-beroepszaken, 3) Schadevergoeding vanwege schending van de redelijke termijn bij bezwaarafhandeling en 4) Verbeteren vaktechnische inbedding van Toeslagen in de Belastingdienst. [PM: check of wordt verwezen naar de verbetermaatregelen.]*

319. UHB en FJZ Waar is het memo dat door mevrouw Palmen is opgesteld verzand? Zowel in 2017 als in 2019? Op basis waarvan heeft het MT destijds voor een andere aanpak gekozen dan het advies van het memo van mevrouw Palmen? 63

*Antwoord:*
*Zie hiervoor ook mijn antwoord op vraag 78. Het memo is zowel in 2017 als in 2019 niet adequaat opgepakt. Het MT besloot in 2017 om vanuit Toeslagen de coördinatie op te pakken en een kernteam in te stellen rondom de vervolgbehandeling van ouders in CAF 11. Het advies uit het memo had destijds moeten leiden tot een fundamenteel andere houding en aanpak richting de ouders. Doordat het advies destijds niet goed is opgepakt heeft de ellende voor ouders nog langer geduurd. Dat vind ik verschrikkelijk. In 2019 waren de thema's uit het memo Palmen al wel bekend, door de uitspraken van de Raad van State en het rapport van de Nationale ombudsman. Inmiddels was ook bekend dat de problematiek verder reikte dan CAF 11 en had mijn ambtsvoorganger daarvoor reeds de eerste acties in gang gezet. Het memo Palmen zou naar mijn overtuiging niet tot andere inzichten hebben geleid, maar het was wel een extra signaal dat de ellende al*

*veel eerder bekend was en opgepakt zou moeten zijn.*

320. FJZ Deelt u de mening van de minister-president dat het memo-Palmen een cruciaal memo met belangrijke signaalwaarden is? Zo ja, waarom werd het dan niet integraal gedeeld vóór 5 december 2020? Zo nee, waarom niet? 63

*Antwoord:*
*Ja, die deel ik. Het memo is snel na de besprekingen over de factsheets van het netvlies verdwenen. Het memo is niet aan de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen en erg laat aan de Auditdienst Rijk gestuurd ten behoeve van de onderzoeken en is niet overlegd met uw Kamer. Dat had gezien de inhoud van het memo wel gemoeten.*

321. JZ Hoe verklaart u dat (passages uit) het memo-Palmen, dat is geschreven in opdracht van het MT Toeslagen en het resultaat is van vier maanden onderzoek, wordt aangemerkt als een persoonlijke beleidsopvatting? 63

*Antwoord:*
*Bij brief van 20 oktober jl. heb ik het interne vaktechnische memo van 13 maart 2017 aan uw Kamer gestuurd. Zoals ik heb aangegeven in de begeleidende brief zijn in de toegezonden memo de persoonlijke beleidsopvattingen van de betrokken ambtenaar onleesbaar gemaakt. Dit is in lijn met het staande kabinetsbeleid zoals verwoord in de Kamerbrieven van 2002 en 2016 van de minister van BZK en de motie van uw Kamer van 20 februari 2020 (28 362, nr. 26). Hierin komt steeds naar voren dat persoonlijke beleidsopvattingen in stukken voor intern beraad geen onderwerp worden gemaakt van het politiek debat. Mede daarom is in de kabinetsreactie van de minister van BZK van 29 september jl. toegezegd dat gerichte verzoeken om specifieke documenten in principe worden gehonoreerd. De documenten worden zelf ontdaan van de persoonlijke beleidsopvattingen. Op deze wijze is het betreffende interne vaktechnische memo ook behandeld. In dit memo is een duidelijk onderscheid te maken tussen de passages waarin hoofdzakelijk feiten worden beschreven en de cursief geschreven delen waarin de opsteller haar persoonlijke visie geeft op de zaak. Laatstgenoemde passages zijn aangemerkt als persoonlijke beleidsopvattingen van de opsteller van het memo.*

322. UHB/[redacted]/BOA Hoe verhoudt het antwoord op vraag 38 (Lijst van vragen en antwoorden inzake CAF-11[66], waarin u stelt dat de ADR tot de conclusie is gekomen dat de ambtelijke en politieke top niet op de hoogte was van het memo-Palmen, zich met de tegenovergestelde bevindingen van de POK? 63

*Antwoord:*
*Aan de ADR is gevraagd te onderzoeken of en wanneer de ambtelijke en politieke top van problemen op de hoogte was. De ambtelijke top is gedefinieerd als één of meer leden van de Bestuursraad van het ministerie van Financiën. De politieke top is gedefinieerd als de minister of de staatssecretaris van het ministerie van Financiën. Volgens de informatie van de ADR destijds was de ambtelijke en*

[66] Kamerstuk 31066, nr. 765 (Beantwoording vragen commissie inzake CAF-11 d.d. 14 december 2020)

*politieke top niet op de hoogte van het memo.*

323. FJZ/[ ] Wat bedoelt de staatssecretaris van Financiën met de uitspraak in haar brief van 14 oktober 2020[67] onder andere over het memo-Palmen: "Het verzoek van het lid Omtzigt kan tevens slaan op een notitie van 11 juni 2019, met daarin een aantal documenten die op 5 juni 2019 met de staatssecretaris zijn besproken."? Klopt de conclusie dat ook hieruit volgt dat de inhoud van die documenten – waarin werd gerefereerd aan het memo-Palmen – is besproken met uw ambtsvoorganger? 63

*Antwoord:*
*Zoals in het antwoord op vraag 317 is toegelicht zijn de factsheets gebruikt als werkdocumenten in aanloop naar het debat. De inhoud wijzigde gedurende de betreffende weken en werd aangevuld. De (concepten van de) factsheets met de toenmalig staatssecretaris gedeeld, waarin een verwijzing was opgenomen naar het memo. Die verwijzing is geen onderwerp van gesprek geweest.*

324. FJZ/[ ] Vindt u het ook onaanvaardbaar dat niet duidelijk is waarom het memo-Palmen in juni 2019 opnieuw spoorloos verdwijnt? 63

*Antwoord:*
*Ik ben dat met u eens. Het memo had in 2019 niet voor een tweede keer van het netvlies mogen verdwijnen. Zie hiervoor ook het antwoord op antwoord 319.*

325. FJZ/[ ] Kunt u nauwgezet in kaart brengen wie wanneer het memo-Palmen heeft gezien en besproken vanaf 5 juni 2019? 63

*Antwoord:*
*Zie hiervoor het antwoord op vraag 317.*

326. BOA Wie beheerde de actiepunten van het crisisteam, waarop onder andere de twee punten omtrent het memo-Palmen stonden? 63

*Antwoord:*
*Een medewerker van de directie Bestuursondersteuning en Advies fungeerde als [ ] van het tijdelijke crisisteam onder aansturing van de [ ] Fiscale Zaken en beheerde de actiepuntenlijst. De actiepunten zelf werden toebedeeld aan de verantwoordelijke directies, in het geval van het memo-Palmen de directie Toeslagen. De coördinatie van de crisis is na het debat van 4 juli 2019 weer overgegaan naar de [ ]*

327. BOA Kunt specifiek laten onderzoeken of er op enigerlei wijze door enigerlei functionaris druk is uitgeoefend om niet de gehele waarheid op te nemen in factsheets of in Kamerbieven, zowel als het gaat om het memo-Palmen, als over de rol die (tweede) nationaliteit speelde in CAF-zaken? 63

328. BOA Bent u bereid om ten behoeve van waarheidsvinding en een 63

[67] Kamerstuk 31066, nr. 751 (Toezending van een aantal specifieke documenten inzake de kinderopvangtoeslagaffaire).

zorgvuldige beantwoording van de schriftelijke vragen van het lid Omtzigt over het memo en de week in juni 2019 en de afstemming met de AUT, alle betrokken functionarissen die bij die bijeenkomsten aanwezig waren individueel te bevragen op wat er over het memo 2017 is gewisseld en hoe?[68]

329. UHB/[ ] en FJZ/[ ] Klopt het dat het memo-Palmen aan de AUT is aangeboden? Zo ja, hoe luidde het antwoord? Wie heeft het aangeboden? 63

*Antwoord:*
*Het memo-Palmen is niet aangeboden aan de AUT.*

330. UHB/[ ] en FJZ/[ ] Is de ADR op enigerlei wijze – voor de verzending op 9 maart 2020 van het memo-Palmen aan de ADR – geïnformeerd over het bestaan van het memo uit maart 2017? 63

*Antwoord:*
*De ADR is niet eerder dan 9 maart 2020 geïnformeerd over het memo Palmen.*

331. COMM en POKTEAM Klopt het dat er een 'woordvoeringslijn' is afgesproken zodat in gesprekken met de POK niet duidelijk werd waarom het memo in 2019 opnieuw verdween? Zo nee, hoe is het mogelijk dat niemand het memo belangrijk vond en dat het wél verdween? Vindt u dit ook in tegenspraak met elkaar? 63

*Antwoord:*
*Voor de gesprekken met de POK zijn geen woordvoeringslijnen opgesteld. De (oud-)ambtenaren van het ministerie van Financiën en de Belastingdienst hebben tegenover de commissie verklaard op basis van hun eigen, persoonlijke herinnering.*

332. FJZ/[ ] Klopt de 'review' in opdracht van de [ ] Belastingdienst van 7 juni 2019, waarin wordt gesteld: "De [ ] CAF schrijft daarnaast in die periode wekelijks een voortgangsbericht over de relevante CAF-dossiers aan de [ ] belastingen." en "De [ ] CAF rapporteerde destijds aan de [ ] belastingen."? 64

333. FJZ/[ ] Is er in de interne reconstructies die gemaakt zijn (onder andere door de programmamanager/projectleider) over CAF en CAF 11 onderzocht of navraag gedaan of door de [ ] CAF dan wel de [ ] CAF individuele casussen zijn voorgelegd aan, dan wel besproken met de [ ] Belastingen? 64

334. UHB iam MKB en CAF TEAM Klopt het dat (oud-)medewerkers van het CAF-team ten behoeve van de ambtelijke en politieke leiding in 2019 een document hebben opgesteld, zoals intern is gemeld op de 'Beeldkrant'? Is hierin een toelichting gegeven op de werkwijze van CAF en hoe en aan wie hierover is gerapporteerd? Wilt u de Kamer een afschrift doen toekomen van dit document? 64

[68] Schriftelijke vragen van het lid Omtzigt (CDA) over de cruciale memo-Palmen – het officiële juridische advies over de CAF-11 zaak aan het managementteam van de belastingdienst/toeslagen, die 2,5 jaar voor bijna iedereen is achtergehouden (Kamerstuk 2020D54022)

*Antwoord:*
*In 2020 is op het intranet van de Belastingdienst, via een reactie op een intranetbericht, melding gemaakt van een toelichting van het CAF. Deze toelichting uit 2020 met als bijlage stukken uit 2019 is als bijlage bijgevoegd.*

335. JZ Hoe vaak heeft u documenten niet aan de Kamer verstrekt onder het mom van een persoonlijke beleidsopvatting? Hoe vaak bleek het achteraf niet om een persoonlijke beleidsopvatting te gaan? 64

*Antwoord:*
*Ik kan u hier geen overzicht van geven. Het kabinet deelt de constateringen van de POK dat de informatievoorziening rondom de kinderopvangtoeslag bij herhaling ontijdig, onvolledig en onjuist is geweest. Het kabinet trekt zich deze kritiek zeer aan. Transparantie, openheid en volledigheid zijn voor het kabinet de leidende principes bij het informeren van uw Kamer, bij de behandeling van Wob-verzoeken en het samenstellen van dossiers. Uw Kamer heeft recht op tijdige, volledige en correcte informatie. Het kabinet heeft daarom besloten om alle informatie en documenten over de problemen bij toeslagen op één centrale plaats te publiceren. PM: definitieve passage kabrea hotspot toevoegen.*

336. FJZ[ ] Hoe kan het dat de verwijzing naar het memo-Palmen niet in de nieuwe serie van 13 factsheets terugkomt? Hoe kan het dat de POK niet heeft kunnen vaststellen wie daarvoor verantwoordelijk is? Waarom is niet proactief richting de AUT aangegeven dat dit memo wel zeer relevant was? 64

337. Toeslagen en FJZ[ ] Hoe verklaart u dat het memo-Palmen op of kort na 14 maart 2017 niet is toegevoegd aan het archief van de MT-vergaderingen? 64

*Antwoord:*
*Het memo-Palmen is op 13 maart 2017 door mevrouw Palmen via e-mail aangeboden aan een MT lid Toeslagen. Gezien de inhoud van het memo is diezelfde avond, in afstemming met een collega MT lid en de [ ] Toeslagen, besloten het memo als extra bespreekpunt voor de MT vergadering (MT dag) van 14 maart 2017 (de dag erop) in te brengen. Het memo is hiertoe met alle MT leden (deels gedurende deze MT dag op 14 maart) via e-mail gedeeld. Achteraf bezien is per abuis vergeten het onderwerp alsook het memo alsnog aan de reeds eerder voorbereide agenda en het vergadersysteem (iBabs) toe te voegen. In het verslag van de vergadering is opgenomen dat het onderwerp is besproken en dat de coördinatie bij het MT wordt belegd (zie ook antwoord vraag 149).*

338. Toeslagen en FJZ[ ] Hoeveel andere stukken, die eveneens zijn besproken in de MT-vergadering van 14 maart 2017, ontbreken in het archief? 64

*Antwoord:*
*Het vermoeden is dat er geen andere stukken ontbreken. Vermoedelijk zijn er geen andere stukken besproken die niet geagendeerd waren.*
*NB Dit moet nog wel worden nagegaan!*

Met opmerkingen[ ] PM[ ]

100

*Toelichting*
*Kan ik geen antwoord op geven. Ik vermoed geen, aangezien het memo Palmen een extra ingebracht stuk betrof (zie antwoord op vraag 337). Ik durf anno 2021 niet te zeggen of er op 14 maart 2017 nog andere onderwerpen/stukken besproken zijn die ad hoc zijn ingebracht.*

339. UHB Toeslagen Kunt u aangeven wie exact verantwoordelijk was voor het nader uitwerken van die actiepunten met betrekking tot 'factsheet 6' en daarmee het memo-Palmen, die na besprekingen tussen de ambtelijke en politieke top op 4 juni 2019 zijn geformuleerd, en welke opvolging is daaraan gegeven? 64

*Antwoord:*
*De staatssecretaris van Financiën blijft altijd politiek verantwoordelijk voor zijn terrein. Op ambtelijk niveau was er sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid voor het nader uitwerken van dit actiepunt. De aangewezen* [redacted] *de* [redacted] *Fiscale Zaken, was op dat moment verantwoordelijk voor de crisisorganisatie, waarbij hij zich vooral richtte op de meer parlementaire kant van dit dossier, zoals de Kamerbrief over de oplossingsrichting, Kamervragen en debatten. De* [redacted] *Belastingdienst, met daaronder vooral het dienstonderdeel Toeslagen, hield zich met name bezig met het achterhalen van de juiste informatie, waaronder het opvolgen van bovengenoemd actiepunt voor de zogenaamde memo-Palmen. Verder was een aanzienlijke groep betrokken om de acties nader uit te werken. Hierbij werden acties meestal niet direct aan een bepaald persoon gekoppeld, maar opgepakt door iemand die daar op dat moment het meest geschikt voor was. Zoals eerder aangegeven is de opvolging van dit actiepunt uitgebleven en dat is kwalijk.*

340. UHB Kunt u een verklaring geven voor de opmerking van de [redacted] Belastingdienst (2017-2020) dat hij niet op de hoogte was van het memo-Palmen anders dan door de media, maar dat er na de besprekingen (ambtelijk en met staatssecretaris d.d. 5 juni 2019) een aantal concrete actiepunten ten aanzien van 'factsheet 6' zijn geformuleerd voor het directoraat-generaal van de Belastingdienst die specifiek zien op het memo-Palmen, te weten:
- "Bij factsheet 6 verduidelijken waar precies het memo is besproken niet in MT en niet op het ministerie [redacted]
- Daarnaast onderzoeken met wie dan wel precies het memo besproken is en dat helder opschrijven en vastleggen [redacted]"? 64

*Antwoord:*
*Ik kan hiervoor geen verklaring geven.*

341. JZ Welke overwegingen lagen er bij u aan ten grondslag om de meest cruciale (juridische) passages van het memo-Palmen niet te verstrekken aan de Kamer op 20 oktober 2020? 64

*Antwoord:*
*Bij brief van 20 oktober jl. heb ik het interne vaktechnische memo van 13 maart 2017 aan uw Kamer gestuurd. 9Zoals ik heb aangegeven in de begeleidende brief zijn in de toegezonden memo de persoonlijke*

*beleidsopvattingen van de betrokken ambtenaar onleesbaar gemaakt. Dit is in lijn met het staande kabinetsbeleid zoals verwoord in de Kamerbrieven van 2002 en 2016 van de minister van BZK en de motie van uw Kamer van 20 februari 2020 (28 362, nr. 26). Hierin komt steeds naar voren dat persoonlijke beleidsopvattingen in stukken voor intern beraad geen onderwerp worden gemaakt van het politiek debat. Mede daarom is in de kabinetsreactie van de minister van BZK van 29 september jl. toegezegd dat gerichte verzoeken om specifieke documenten in principe worden gehonoreerd. De documenten worden zelf ontdaan van de persoonlijke beleidsopvattingen. Op deze wijze is het betreffende interne vaktechnische memo ook behandeld. In dit memo is een duidelijk onderscheid te maken tussen de passages waarin hoofdzakelijk feiten worden beschreven en de cursief geschreven delen waarin de opsteller haar persoonlijke visie geeft op de zaak. Laatstgenoemde passages zijn aangemerkt als persoonlijke beleidsopvattingen van de opsteller van het memo.*

342. JZ Was de ambtelijke en politieke leiding (ook) betrokken bij de beslissing over de aanvullende verstrekking van – onder meer – de set factsheets behorende bij een notitie aan de staatssecretaris van 14 juni 2019, nadat in deze Wob-procedure pro forma beroep was ingesteld bij de rechtbank, vanwege een onvolledige beslissing op bezwaar? Heeft over inhoud en/of timing van de beslissingen en verstrekkingen in voornoemde procedures afstemming plaatsgevonden met andere ministeries? Zo ja, welke? Welke adviezen of argumenten zijn daarbij door welk ministerie ingebracht? 65

*Antwoord:*
*De aanvullende verstrekking van onder meer de set factsheets heeft plaatsgevonden naar aanleiding van een gesprek met de Wob-verzoekers. In de beslissing op bezwaar had dit punt geen aandacht gekregen, omdat het niet uitdrukkelijk was aangevoerd in de bezwaargronden. Bij de beslissing om deze aanvullende documenten alsnog te verstrekken is de ambtelijke en politieke leiding niet betrokken geweest. Ook heeft er geen afstemming plaatsgevonden met andere ministeries.*

343. UHB Wat is de verklaring voor het antwoord op de vraag of er ouders, kinderopvanginstellingen/gastouders en bemiddelingsbureaus zijn die een onnodige grote schade hebben geleden: "daar is niets van gebleken. Een ieder die meent als gevolg van onrechtmatigheid handelen schade heeft geleden kan overigens individueel een verzoek om schadevergoeding doen. Dit verzoek zal dan worden getoetst aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving"? 66

*Antwoord:*
*Ik kan hiervoor geen verklaring geven.*

344. UHB Waarom is er niet doorgevraagd de problematiek die in het rapport van de Nationale ombudsman werd beschreven breder speelt? Is er geen standaard procedure die in werking treedt zodra dit soort onderwerpen met bewindspersonen ter bespreking komen om bredere problematiek te signaleren? 67

Antwoord:

*Uit de bevindingen van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag is gebleken dat door de Belastingdienst en Toeslagen onvoldoende is onderzocht wat de implicaties en reikwijdte waren van de door de ombudsman gesignaleerde problematiek. Ten tijde van de publicatie van dat rapport waren daar de processen dan ook onvoldoende op ingericht. Inmiddels is er meer bestuurlijke aandacht voor dergelijke externe signalen en wordt op dit terrein een meer gedegen proces ingericht waarin ook gekeken wordt naar de bredere implicaties van conclusies en aanbevelingen uit soortgelijke externe rapporten. (check t.z.t. nog de link/evt. verwijzing kabinetsreactie).*

345. UHB iam NO Waarom heeft er (anders dan bij andere Ombudsmanrapporten) geen persoonlijke ontmoeting plaatsgevonden om de ernst van de situatie te bespreken? 68

*Antwoord:*
*Ik kan hiervoor geen verklaring geven.*

346. DGFZ, UHB Welke stappen zijn gezet om het contact van de beleidsverantwoordelijke departementen en de uitvoering bij de Belastingdienst/Toeslagen te verbeteren? 69

Antwoord:

- *Er is een Opdrachtgevers- opdrachtnemer Overleg Toeslagen (OOT) waar de vier departementen Financiën, SZW, BZK en VWS, en Belastingdienst/Toeslagen elk kwartaal op DG-niveau met elkaar overleggen. Mede door de ontvlechting van Toeslagen uit de Belastingdienst is dit overleg verder ontwikkeld.*
- *Hiertoe is op medewerkersniveau sinds medio 2020 een reguliere werkgroep geïnitieerd. Tijdens dit overleg wordt o.a. gesproken over governance en samenwerking. Belangrijk aspect hiervan is welke rollen en verantwoordelijkheden alle partijen hebben. Dit overleg is sinds 2021 geformaliseerd en er zal worden gewerkt aan een gezamenlijke beleidsagenda. Ook signalen uit de uitvoering kunnen hier besproken worden.*
- *Door de ontvlechting is ook de rol van [redacted] geïntroduceerd. De [redacted] bevordert de integrale benadering van beleid en uitvoering via de coördinatie van de beleid– en opdrachtcyclus in nauwe samenwerking met de opdrachtgevers en de opdrachtnemer.*
- *Afspraken over de rollen, verantwoordelijkheden en samenwerking worden vastgesteld in de Startnotitie Toeslagen en de Kaderovereenkomst Toeslagen.*

347. UHB Waarom is het rapport van de Nationale ombudsman dat ging over de hoge navorderingen en de handhaving van de Belastingdienst niet bij het overdrachtsdossier betrokken? Had dit ouders veel leed kunnen besparen? 69

*Antwoord:*
*Ik kan hiervoor geen verklaring geven. Ik denk dat dit inderdaad de ouders veel leed had kunnen besparen.*

348. Toeslagen en UHB Waarom is de "alles-of-niets"-benadering en de bijhorende problematiek geen standaard gespreksonderwerp geweest? 70

*Antwoord:*
*Ik kan hiervoor geen verklaring geven.*

349. Toeslagen Waarom zijn er aarzelingen geweest of het proportioneel vaststellen "nou zo belangrijk is, of dat wel moet"? Wat is de reden dat het proportioneel vaststellen tot dan toe nog niet van de grond kwam? 74

*Antwoord:*
*Ik betreur het zeer dat de signalen vanuit de werkvloer indertijd niet geleid hebben tot aanpassing van de wetgeving.*

350. (UHB Toeslagen) FJZ Waarom is er niet gezocht naar mogelijkheden om royalere schadevergoeding toe te kennen? 77

*Antwoord:*
*Voor betalingen door een bestuursorgaan is een (juridische) grondslag vereist. Zonder een adequate (juridische) titel kunnen geen rechtmatige betalingen worden gedaan. Daarom is in eerste instantie primair gekeken naar mogelijkheden binnen de bestaande kaders, zoals de uit de jurisprudentie bekende vergoeding van € 500 per half jaar bij een vertraagde afhandeling. Hierbij hebben ook de destijds ingeschatte risico's van ongewenste precedentwerking een rol gespeeld. Naar mate de ernst en breedte van de problematiek steeds duidelijker werd, zijn ook verdergaande mogelijkheden buiten die bestaande kaders verkend. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in de wettelijke herstelregelingen en de beleidsbesluiten die hierop vooruitlopen. Achteraf bezien zou er eerder en op een andere manier naar de mogelijkheid van een royalere genoegdoening kunnen zijn gezocht, als de ernst en diepte van de problematiek eerder en breder was onderkend.*

351. UHB Toeslagen Wat is de reden dat de staatssecretaris niet op de hoogte was van het feit dat dat de Belastingdienst de gehele kinderopvangtoeslag terugvorderde als de ouder niet de volledige eigen bijdrage had betaald? 79

*Antwoord:*
*Dit is niet correct, rondom een uitspraak van de Raad van State van 19 december 2012 over het geheel terugvorderen omdat er geen eigen bijdrage is betaald is de voormalige staatssecretaris op de hoogte gebracht. Dit staat beschreven in de antwoorden op feitelijke vragen over de brief 'Versterken besturing Belastingdienst' van 20 januari 2020.*[69]

352. Toeslagen Krijgen gedupeerden die een volledig dossier hebben opgevraagd nog hun stukken en, zo ja, op welke termijn? 81

353. Toeslagen Was naast nationaliteit ook postcode een indicator in de risicoselectie, en zo ja, welke postcodes (graag een volledige lijst met 81

[69] Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 591.

gemeenten gevolgd door postcode)?

*Antwoord:*
*Nationaliteit was geen indicator in de risicoselectie, Nederlanderschap/niet-Nederlanderschap wel. Ook postcode was geen indicator in de risicoclassificatie. Overigens zijn burgers die naast de Nederlandse nog een andere nationaliteit hebben consequent als "Nederlandse" beschouwd.*

354. Toeslagen Was naast nationaliteit ook etnische achtergrond of nationaliteit van (voor)ouders een indicator in de risicoselectie, en zo ja, welke nationaliteiten en etniciteiten werden als risico bestempeld? 81

*Antwoord:*
*Nationaliteit was geen indicator in de risicoselectie, Nederlanderschap/niet-Nederlanderschap wel. Ook etnische achtergrond of nationaliteit van (voor) ouders waren geen indicator voor de risicoselectie. Zoals ook bij het antwoord op vraag 353 aangegeven zijn burgers die naast de Nederlandse nog een andere nationaliteit hebben consequent als "Nederlandse" beschouwd.*

355. Toeslagen Valt de compensatie onder de boedel indien iemand in de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) zit, en geldt hetzelfde regime voor de 30.000 euro waar het kabinet recent over besloten heeft? 82

*Antwoord:*
*Wanneer de wet wordt gevolgd, komt de uitbetaling inderdaad toe aan de boedel voor ouders in een wettelijk schuldhulpverleningstraject. In de vijfde Voortgangsrapportage wordt ingegaan op de oplossing die wordt uitgewerkt en waarmee wordt beoogd dat ouders in schulden niet direct hun volledige uitbetaling naar schuldeisers moeten overdragen.*

356. FJZ/[redacted] Herinnert u zich de review van juni 2019, waarin een uiteenzetting wordt gegeven over de context, opdracht en werkwijze van CAF, en welke medewerkers aan wie rapporteerden (pagina 2)? Herinnert u zich dat in deze review is gesteld: "De medewerkers van Toeslagen hebben op diverse momenten hun bevindingen mondeling en als onderdeel van een maandoverzicht gemeld aan het managementteam van Toeslagen."? Welke functionarissen hebben mondeling gerapporteerd aan welk lid of welke leden van het managementteam Toeslagen? 82

*Antwoord:*
*Ja, dat herinner ik mij. Dit betroffen medewerkers van het team Handhavingsregie binnen Toeslagen, zij rapporteerden aan het MT-lid dat verantwoordelijk was voor Handhavingsregie. Er vond maandelijks een overleg plaats met het betreffende MT-lid.*

357. FJZ/[redacted] Wat is de reden dat er wel in de eerste set factsheets op 5 juni 2019 is verwezen naar het memo-Palmen, waarin is gesteld dat Toeslagen laakbaar heeft gehandeld, maar dat deze verwijzing geen onderdeel meer uitmaakte van de tweede set factsheets op 7 juni 2019? Is er door de bewindspersoon gevraagd naar de reden van het 82

ontbreken van deze memo?

358. UHB Is, toen [ ] (alsmede de [ ] [ ]) de eerste set factsheets (van 5 juni 2019) parafeerde, ook de onderliggende informatie die leidde tot de factsheets gearchiveerd? Klopt het dat, als notities als deze (met bijlagen) worden opgeslagen in DigiDoc, ook de onderliggende informatie hervindbaar moet zijn? 82

359. (UHB en Toeslagen) [ ] Herinnert u zich eerdere antwoorden op vragen over conceptversies van de casusbeschrijving Hawaï/CAF 11 en de vragen en antwoorden over mogelijke valsheid in geschrifte? Kunt u aangeven of in deze eerdere versies melding wordt gemaakt van (tweede) nationaliteit, of 'cultuur', of 'familieverbanden' etc? 82

*Antwoord:*
*Ja, dat herinner ik mij. Hiervan was geen sprake.*

360. UHB en Toeslagen en FJZ Wilt u alsnog een afschrift van de twee voorgaande versies van de casusbeschrijving Hawaï 0.9 aan de Kamer doen toekomen? Zijn deze versies gedeeld met de AUT, met de ADR en/of met de POK? 82

*Antwoord:*
*De twee voorgaande versies treft u als bijlage aan. Deze voorgaande versies zijn niet gedeeld. Wel is toegelicht dat deze versies bestonden en dat deze net als versie 0.9 op 7 oktober 2013 zijn opgesteld. Zoals bekend was hier sprake van een verschrijving in de documenten, waar 2012 in plaats van 2013 is getypt. In de beantwoording van kamervragen van 3 juli 2019 door mijn ambtsvoorganger is eerder op de verschillende versies ingegaan.*

Met opmerkingen [ ] Bijlagen toevoegen: 0.1 en 0.2 versie.

361. FJZ [ ] Herinnert u zich de 'Review en feitenrelaas onderzoekaanpak CAF 11 van 7 juni 2019[70], die in oktober 2019 openbaar is gemaakt? Kunt u toelichten wat wordt bedoeld met de volgende opmerkingen onder 2. Reviewbevindingen en feitenrelaas (p. 4): "Naast bovenstaande onderdelen zijn in het onderzoekdossier ook andere elementen aangetroffen die op interne analyses en informatie-uitwisseling tussen de leden van het onderzoeksteam wijzen. Uit de review komt niet duidelijk naar voren wat de rol van deze elementen was bij het vaststellen van (vervolg) onderzoekaanpak en afronding van het onderzoek is geweest."? Kunt u toelichten waar precies op wordt gedoeld met de formulering 'andere elementen'? Wat voor elementen waren dit? Hoe en waar zijn zij vastgelegd in interne analyse en informatie-uitwisseling? 82

*Antwoord:*
*Ja, dat herinner ik mij. Dit document is in oktober 2020 openbaar gemaakt. Het gaat hierbij om mondelinge toelichtingen tijdens de review in 2019 en zinsneden uit het onderzoeksdossier die naar intern overleg verwijzen. Uit de dossierstukken en navraag bij medewerkers viel niet precies vast te stellen of dergelijke overleggen hebben plaatsgevonden en wat de uitkomst was. Uiteindelijk is het feitenrelaas gebaseerd op de aanwezige dossierstukken en is het beeld wat daaruit naar voren kwam verwoord.*

[70] 2020D40850, bijlage bij Kamerstuk 31066, nr. 751.

362. UHB Herinnert u zich het parafenoverzicht (met nummer 2019-000013166)[71] dat hoort bij het vastleggen van de eerste set factsheets (van 5 juni), waarin staat in het taakverzoek dat iemand de [redacted] het advies heeft gegeven te paraferen? Wie betreft dit en met welke reden? 82

*Antwoord:*
*In verband met de zeer korte tijdpaden is de set via de mail gedeeld met alle betrokken partijen in het departement. Op een later moment is ten behoeve van een degelijke verslaglegging in Digidoc de set van 5 juni toegevoegd. De stukken waren dus al bekend, waardoor het advies kon worden gegeven te paraferen, zodat de vastlegging richting de staatssecretaris in Digidoc was geborgd.*

363. UHB Is de 'oplegnotitie set factsheets en opzet Kamerbrief 5 juni' (2019-0000094947)[72] eerder geparafeerd? zo ja, wanneer? Was dit ook besproken? 82

*Antwoord:*
*Zie antwoord op vraag 362.*

364. Toeslagen Klopt het dat medewerkers van Belastingdienst/Toeslagen bij de CAF 11-zaak opdracht hebben gekregen om de bewijsstukken van ouders zeer kritisch te controleren en dat controleurs de opdracht kregen "iets te vinden"? 83

*Antwoord:*
*In de CAF-11 zaak is via het opdrachtformulier aangegeven voor welke stukken en over welke jaren ouders uitgevraagd moesten worden. Zoals bij CAF-zaken gebruikelijk was zag de uitvraag op meerdere jaren en werden er verschillende stukken opgevraagd (breed uitgevraagd). Het blijkt niet dat gevraagd is om de overgelegde bewijsstukken van ouders 'zeer kritisch' te controleren en dat medewerkers de opdracht kregen om 'iets te vinden'. De AUT zegt hierover in haar Interimrapport van 14 november 2019 het volgende over:*
*'De controles in het kader van het CAF-dossier vonden evenwel met een bijzondere gestrengheid plaats vanwege de herkomst uit het CAF en de gedachte dat door die controle mogelijk systematische fraude zou kunnen blijken. De veronderstelling waarmee conform instructie gekeken werd, was dat er iets 'mis' moest zijn en dat dit alleen nog moest worden aangetoond. Dit kwam ook tot uitdrukking in het verschijnsel dat wanneer na een eerste controle geconcludeerd werd dat er niets 'mis' was, het dossier door een senior behandelaar nogmaals werd bekeken om zeker te stellen dat er echt niets 'mis' was. Daardoor werd op iedere mogelijke onregelmatigheid de vinger gelegd'.*

365. SZW Herinnert u zich dat SZW-ambtenaren aan minister en staatssecretaris schreven dat van het voorstel tot compenseren precedentwerking uitgaat, ook in de overheid in brede zin (UWV/SVB maar ook andere ministeries)? Kunt u aangeven welke 86

[71] 2020D40852, bijlage bij Kamerstuk 31066, nr. 751.
[72] Ibid.

precedentwerking zou uitgaan van de compensatie? Op precies welke dossiers werd voor precedentwerking gevreesd? En op precies welke dossiers werd voor precedentwerking gewaarschuwd?

*Antwoord:*
*Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is actief betrokken geweest bij het vinden van een passende oplossing voor gedupeerde ouders. In dit kader is ook gesproken over precedentwerking. Dit zag op twee onderdelen. Ten eerste is het als overheid belangrijk altijd zorgvuldig te handelen: voor de mensen die het handelen rechtstreeks raakt én in het kader van het algemeen belang. Voor de ouders in de CAF11-zaak was nog onvoldoende duidelijk in welke mate zij waren benadeeld en op welke compensatie zij daarom recht hadden. Van ouders die mogelijk in dezelfde positie verkeerden, moest de zaak nog bekeken worden. Voor het algemeen belang was nog onduidelijk of ouders op terechte gronden een vergoeding uit algemene middelen zouden krijgen. Dit verdiende een zorgvuldig onderzoek en een zorgvuldige afweging ten aanzien van de compensatievraag. Voorkomen moest worden dat ouders geen of te weinig compensatie ontvingen, maar dat ook anderen dan de beoogde groep ouders aanspraak konden maken op een compensatieregeling. In dit laatste aspect zat het risico van precedentwerking.*
*De zorgvuldige afweging is gemaakt door de AUT onder leiding van mr. J.P.H. Donner, die in verband met de noodzaak tot spoedige compensatie voor CAF-11 ouders, een interim-advies uitbracht dat op 14 november 2019 aan uw Kamer is aangeboden, vooruitlopend op het bredere advies.*
*Het tweede punt betreft de totstandkoming van de compensatieregeling. Hierbij is daarnaast in verband met precedentwerking ook gekeken naar het uitstralingseffect van de herziening van besluiten die formele rechtskracht hebben. Dit is onwenselijk wegens aantasting van de rechtszekerheid en precedentwerking die hier vanuit gaat, omdat door het openbreken van deze besluiten een precedent wordt geschapen dat besluiten te allen tijde in het voor- en nadeel van burgers heroverwogen kunnen worden. Ouders en de overheid zouden in een dergelijke situatie nooit de zekerheid kunnen hebben van een besluit welke als grondslag kan dienen voor hun verdere handelen.*

366. UHB Toeslagen Kunt u aangeven welke precedentwerking uitgaat van een algemene en ongerichte compensatie van 30.000 euro voor elke ouder die getroffen is, onafhankelijk van de hoogte van de schade (al is die slechts 100 euro), onafhankelijk van schuld en zelfs zonder controle of de ouder wel echt getroffen is? 86

367. Toeslagen Is er voorafgaand aan het compensatievoorstel van 30.000 euro gewaarschuwd voor precedentwerking en de gevolgen daarvan? Is er nadien gewaarschuwd voor precedentwerking en de gevolgen daarvan? Zo ja, kunt u die waarschuwingen aan de Kamer doen toekomen? 86

368. AZ Inzake de Ruttedoctrine: op welke momenten moet een bewindspersoon aan het ministerie van Algemene Zaken (of de premier) vragen of hij bepaalde stukken aan de Kamer mag sturen? Welke afspraken zijn er in het kabinet gemaakt over het verschaffen van stukken aan de Kamer? Kunt u die afspraken schriftelijk aan de Kamer doen toekomen, indien zij ergens op schrift zijn gesteld? 87

*Antwoord:*
*De "Rutte-doctrine" is geen algemeen gehanteerd begrip binnen de rijksoverheid. Voor zover ik heb kunnen nagaan is de term één keer gebruikt in een terugkoppeling van een overleg in een sms van een raadadviseur aan de minister-president. Het begrip 'Rutte-doctrine' werd in dat overleg gebruikt als een verwijzing naar artikel 11 van de Wet openbaarheid van bestuur, in het bijzonder op de ruimte die er moet zijn om vrij van gedachten te kunnen wisselen op basis van persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van besluitvorming. Voor de inhoud en achtergrond hiervan zij verwezen naar de memorie van toelichting op de Wob (Kamerstukken II, 1986-1987, 19859, nr. 3, p. 14 en verder).*
*Iedere bewindspersoon is zelf verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan de Tweede Kamer en legt hierover geen verantwoording af aan de minister-president, maar aan de Tweede Kamer. Daarnaast geldt dat bewindspersonen, op grond van het reglement van orde van de ministerraad, zaken die raken aan de eenheid van beleid aan de orde stellen in de Ministerraad. Zie verder het antwoord op vraag 90.*

369. AZ Kunt u een omschrijving geven van de Ruttedoctrine? 87

*Antwoord:*
*De "Rutte-doctrine" is geen algemeen gehanteerd begrip binnen de rijksoverheid. Voor zover ik heb kunnen nagaan is de term één keer gebruikt in een terugkoppeling van een overleg in een sms van een raadadviseur aan de minister-president. Het begrip 'Rutte-doctrine' werd in dat overleg gebruikt als een verwijzing naar artikel 11 van de Wet openbaarheid van bestuur, in het bijzonder op de ruimte die er moet zijn om vrij van gedachten te kunnen wisselen op basis van persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van besluitvorming. Voor de inhoud en achtergrond hiervan zij verwezen naar de memorie van toelichting op de Wob (Kamerstukken II, 1986-1987, 19859, nr. 3, p. 14 en verder).*

370. UHB Toeslagen Wat is de reden dat de staatssecretaris niet op de hoogte was over ingrijpende manier waarop het opleggen van de kwalificatie opzet/grove schuld uitpakte? 87

371. UHB Toeslagen Herinnert u zich dat staatssecretaris Snel in oktober en november 2019 zeer uitgebreid werd geïnformeerd over opzet/grove schuld?
Kunt u aangeven of en wanneer deze informatie over opzet/grove schuld gedeeld werd met minister Hoekstra, staatssecretaris Vijlbrief en staatssecretaris Van Huffelen? Wanneer zijn zij op de hoogte gesteld van het dossier opzet/grove schuld en de implicaties daarvan? 94

372. (Toeslagen) FJZ Wordt de compensatie als vermogen gezien voor hen die momenteel een bijstandsuitkering hebben en worden de gedupeerden met een bijstandsuitkering gekort op hun uitkering op het moment dat zij de vergoeding ontvangen? 95

*Antwoord:*
*De (aanvullende) compensatie die op basis van de compensatieregeling wordt betaald aan gedupeerde ouders heeft geen invloed op het recht op algemene bijstand. Op grond van artikel 7, onderdeel p, van de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ worden deze betalingen voor de beoordeling van het recht op (voortzetting*

109

*van de) bijstand niet tot de middelen (het vermogen) gerekend.*

373. Toeslagen Vóór welke datum worden de gedupeerden met een aanvullende schade behandeld en vergoed? 96

*Antwoord:*
*Pas na het ontvangen van een definitieve beschikking naar aanleiding van de integrale beoordeling van een dossier kan een verzoek voor aanvullende schade in behandeling worden genomen. Het streven is om uiterlijk 6 maanden na indiening van het verzoek tot een besluit te komen.*

374. POK TEAM Heeft u kennisgenomen van deel III van het verslag van de POK, waarin zij een verantwoording heeft gegeven, en van de constateringen van de POK over de informatieverstrekking door het ministerie van Financiën? Wilt u puntsgewijs reageren op de bevindingen over de werkafspraken, de timing van het verstrekken van documenten, het weglakken van informatie over onderdelen die inhoudelijk wel raken aan het onderzoek van de commissie en de timing van beslissingen op Wob-verzoeken? 98

*Antwoord:*
*Onderdeel III van het verslag van de ondervragingscommissie illustreert de noodzaak tot het doen van forse investeringen in de informatiehuishouding en informatievoorziening van de rijksoverheid. Ik verwijs u in dat verband ook naar de kabinetsreactie die hier uitgebreid op in gaat.*
*Ten aanzien van de informatieverstrekking aan de ondervragingscommissie geldt dat ten behoeve van het voldoen aan de informatievorderingen van de ondervragingscommissie door het ministerie van Financiën een zo zorgvuldig mogelijk proces is ingericht. Ik heb de indruk dat ten aanzien van de informatievorderingen – in de daarvoor beschikbare tijd en gegeven de uit de informatievorderingen blijkende inhoudelijke afbakeningen - een zo volledig mogelijk beeld is geschapen. Uiteindelijk zijn door het ministerie van Financiën ruim 1700 documenten verstrekt met een totaal beslag van meer dan 22.000 pagina's. Informatie die niet onder de informatievordering viel is daarin gelakt, waarbij steeds een ruime interpretatie van de informatievordering is aangehouden. Zoals aangegeven in de kabinetsreactie is het rapport aanleiding om de aan de commissie geleverde stukken actief te publiceren op het Informatiepunt Kinderopvangtoeslag waarbij alles wat enig raakvlak heeft met de problematiek rondom de kinderopvangtoeslag alsnog ongelakt wordt gepubliceerd.*
*Ten aanzien van de timing van het verstrekken van de stukken geldt dat zodra duidelijk werd dat de datum van 1 september niet haalbaar was, direct in overleg is getreden met de ondervragingscommissie. Afgesproken is dat stukken die niet op 1 september kon worden aangeleverd, zoveel mogelijk op 15 september of uiterlijk 1 oktober zou worden aangeleverd. Deze data zijn opgenomen in de samenwerkingsafspraken. Uiteindelijk zijn ten aanzien van de oorspronkelijke informatievorderingen drie deellevering gedaan en de laatste levering aan de POK vond op 1 oktober plaats. Daarbij is bij alle drie de deelleveringen aangegeven dat indien nog onverhoopt nieuwe informatie zou blijken, deze direct met de*

110

*ondervragingscommissie gedeeld zou worden, hetgeen ook is gebeurd. Het betrof daarbij een beperkte hoeveelheid stukken, welke nieuwe informatie direct gedeeld is met de ondervragingscommissie.*
*Ten aanzien van de publicatie van de besluiten van de Wob-verzoeken geldt dat de griffie steeds op de hoogte is gebracht van het betreffende besluit vanwege de mogelijke relevantie voor onderzoek. Ik ben het met u eens dat een eerdere publicatie van sommige van deze Wob-besluiten, gezien het onderwerp ervan en het onderzoek van de POK, de voorkeur had gehad. Dit evenals andere elementen rondom de informatievoorziening laten eens te meer de noodzaak zien van forse investeringen in de informatiehuishouding en informatievoorziening van de rijksoverheid.*

375. UHB Heeft het kabinet of het departement of de Belastingdienst op enig moment de AUT geadviseerd om een bepaalde conclusie wel of niet te trekken? Zo ja, op welke wijze is dit gebeurd? 98

*Antwoord:*
*Op meerdere momenten is er contact geweest tussen de staatssecretaris en topambtenaren van Financiën enerzijds en leden van de commissie AUT anderzijds. Op ambtelijk niveau was er in die periode bijna dagelijks contact. De commissie heeft uiteindelijk haar eigen conclusies getrokken.*

376. UHB Op welke momenten is er overleg geweest tussen leden van de AUT en bewindspersonen en/of topambtenaren? 98
Kunt u een lijst van die gesprekken aan de Kamer doen toekomen, inclusief wat toen besproken en besloten is?

377. POK TEAM Waarom is alles wat over nationaliteit gaat zo secuur gelakt uit de stukken die de POK heeft gekregen? 99

*Antwoord:*
*In de aangeleverde stukken is informatie gelakt die niet onder de informatievordering viel. De parlementaire ondervragingscommissie heeft informatie gevorderd over het onderzoek en rapport van de Nationale Ombudsman 'Geen powerplay, maar fair play' en de opvolging daarvan, met als startpunt februari 2016. Het gebruik van de tweede nationaliteit was geen onderdeel van het rapport en het onderzoek door de Nationale Ombudsman. Daarom is aanvankelijk informatie over het gebruik van de tweede nationaliteit gelakt. Na de eerste twee deellleveringen is ervoor gekozen om ook stukken over tweede nationaliteit ongelakt te verstrekken met als doel om zo transparant mogelijk te zijn. Helaas is dit niet consequent gedaan, waardoor ook in een gedeelte van de stukken na de tweede levering alsnog informatie over de tweede nationaliteit is gelakt. In de stukken die op het informatiepunt kinderopvangtoeslag zijn gepubliceerd, zijn de passages over het gebruik van de tweede nationaliteit alsnog zichtbaar gemaakt.*

378. POK TEAM Bent u bereid alle stukken die de POK heeft gekregen vrij te geven met ook de onderdelen die gaan over nationaliteit? 99

*Antwoord:*
*Ja, de stukken met passages over nationaliteit zijn ongelakt gepubliceerd op het informatiepunt kinderopvangtoeslag.*

379. POK TEAM Herinnert u zich dat de POK de beschikking heeft gekregen over WhatsApp-berichten en ander berichtenverkeer, over onder meer de eerste weken van juni 2019? Is in de aanloop naar de POK onderzoek gedaan naar dergelijk berichtenverkeer van en met de staatssecretaris van Financiën, onder meer over dat tijdvak, zowel als het gaat om e-mail, WhatsApp als sms? Is ook onderzoek gedaan naar dergelijk berichtenverkeer van ambtelijke hoofdrolspelers, zoals de [redacted] Belastingdienst, de [redacted] Uitvoerings- en Handhavingsbeleid (UHB) en de [redacted] Toeslagen? Kunt u per functionarisa aangeven wat wel en niet is aangetroffen, en of deze communicatie is gedeeld met de POK? Waren er bijzondere of opvallnde bevindingen bij het onderzoeken van berichtenverkeer? 99

*Antwoord:*
*De POK heeft informatie gevorderd die het niveau van [redacted] en hoger heeft bereikt. Bij de betreffende functionarissen is in navolging van de informatievorderingen uitvraag gedaan naar WhatsApp-berichten en ander berichtenverkeer. De resultaten van deze uitvraag zijn aan de POK verstrekt. De aan de POK verstrekte stukken kunnen vanaf heden worden geraadpleegd op het informatiepunt kinderopvangtoeslag:*
*http://informatiepuntkinderopvangtoeslag.rijksoverheid.nl*

380. UHB Op welke termijn kunt u en wilt u aan de Kamer een overzicht doen toekomen met de volgende informatie van alle onderdelen binnen de Belastingdienst: a) de grootte van de controledichtheid (de zogeheten boekenonderzoeken), b) hoe actueel zijn de systemen, c) wat is de stand van de invordering? 100

*Antwoord:*
*In de eerste voortgangsrapportage over het Jaarplan 2021 Belastingdienst, Douane en Toeslagen zal worden gerapporteerd over de resultaten van het onderzoek naar het niveau van toezicht achteraf. Daarin zal ook de grootte van de controledichtheid aan de orde komen. Over de stand van de invordering heb ik uw Kamer 30 november jl. schriftelijk geïnformeerd.*[73]

381. [redacted] Wilt u reageren op de volgende stelling van de POK: "De commissie gaat er ook hier van uit dat de eerdere ervaringen binnen het ministerie met de informatievoorziening ten gevolge van de slechte informatiehuishouding al in 2019 gevolgen hebben gehad voor de informatiehuishouding die vanaf dat moment is gevoerd."? 100

*Antwoord:*
*In de afgelopen jaren zijn vele initiatieven ontplooid om de informatiehuishouding verder op orde te brengen. Deze initiatieven hebben resultaat gehad. Tegelijkertijd is er nog een weg te gaan zoals de Commissie onderschrijft en zijn er inmiddels nieuwe initiatieven gestart (zie ook het antwoord op vraag 168). Het niet op orde hebben en de gevolgen daarvan voor de informatieverstrekking is echter niet te verbinden aan een moment in de tijd of een specifieke gebeurtenis.*

[73] Kamerstukken II 2020/21, 31077 nr. 746.

382. POK TEAM Hoe vaak heeft u de POK ontijdig geïnformeerd, zijnde na de deadline van 1 september 2020? 100

[PM VOLGT NOG]

383. POK TEAM Waarom heeft u de POK, nu de vordering van de POK beperkt en gericht was en geen onverwachte elementen in zich droeg, ontijdig geïnformeerd? 100

*Antwoord:*
*De POK heeft op 14 juli 2020 informatievordering verzonden aan de betrokken departementen met als aanleverdatum 1 september 2020. Vervolgens zijn gesprekken gevoerd met de griffie over de informatievorderingen en de duiding daarvan. Halverwege augustus bleek dat het, gelet op de omvang en timing van de vordering en de beschikbaarheid van de gevorderde documentatie, het voor het ministerie van Financiën en het ministerie van SZW niet mogelijk was om alle gevorderde informatie binnen de gevraagde termijn aan te leveren. Ik ben hierover toen in overleg getreden met de ondervragingscommissie, waarbij is afgesproken dat de stukken zoveel mogelijk op 15 september of uiterlijk op 1 oktober alsnog zouden worden geleverd. Deze data zijn ook genoemd in de samenwerkingsafpraken. Uiteindelijk hebben op 15 september en 1 oktober aanzienlijke leveringen plaatsgevonden. Ook na 1 oktober is nog nieuwe informatie gebleken. In omvang stond dat niet in verhouding tot wat reeds was aangeleverd. Deze nieuw informatie is, zodra bekend, direct gedeeld met de POK. Uiteindelijk zijn door het ministerie van Financiën ruim 1700 documenten verstrekt met een totaal beslag van meer dan 22.000 pagina's.*

384. POK TEAM Aangaande welke onderwerpen heeft u de POK ontijdig geïnformeerd? 100

*Antwoord:*
*De ondervragingscommissie heeft een aantal informatievorderingen ingediend. Eén van de informatievorderingen betrof een verzoek om informatie over het onderzoek en rapport van de Nationale Ombudsman 'Geen powerplay, maar fair play' en de opvolging daarvan. Ten aanzien van deze informatievordering geldt dat er ook na de afgesproken datum van 1 oktober 2020 nog informatie bekend is geworden die onder de vordering viel. Deze is toen direct gedeeld met de POK. Voorgaande neemt echter niet weg dat door het ministerie ten behoeve van het voldoen aan de informatievorderingen van de ondervragingscommissie een zo zorgvuldig mogelijk proces ingericht. Het kabinet heeft de indruk dat het ten aanzien van die informatievorderingen – in de daarvoor beschikbare tijd en gegeven de uit de informatievorderingen blijkende inhoudelijke afbakeningen - een zo volledig mogelijke beeld heeft geschapen. Van bewuste onvolledige informatieverstrekking is dan ook geen sprake.*

385. POK TEAM Welke stukken die u aan de POK heeft aangeleverd waren ten onrechte gelakt? 100

*Antwoord:*
*In de stukken die aan de POK zijn aangeleverd zijn de namen van*

*ambtenaren onder het niveau van directeur gelakt en van een unieke code voorzien. Daarnaast zijn persoonsgegevens gelakt. Tot slot is informatie gelakt die niet onder de ontvangen informatievorderingen viel, waarbij steeds een ruime interpretatie van de informatievordering is aangehouden. Naar aanleiding van het rapport en zoals aangekondigd in de kabinetsreactie zal ik de stukken die zijn verstrekt aan de ondervragingscommissie publiceren op het informatiepunt kinderopvangtoeslag. Daarbij zijn – conform het in de kabinetsreactie verwoorde uitgangspunt van transparantie en openheid in de informatievoorziening - de gelakte passages in de aangeleverde stukken opnieuw beoordeeld en worden alle passages die enig raakvlak hebben met de problematiek rondom de kinderopvangtoeslag alsnog ongelakt gepubliceerd, ook als de betreffende informatie niet onder de aanvankelijke informatievordering viel.*

386. POK TEAM Heeft u kennisgenomen van de volgende passage uit het rapport van de POK: 'De commissie merkt op [...] dat informatieverstrekking door het ministerie van Financiën niet is gelopen zoals verwacht, mede naar aanleiding van de gemaakte werkafspraken.'? Welke werkafspraken heeft u met de POK gemaakt en kunt u reflecteren op deze opmerking van de POK? 100 103

*Antwoord:*
*Met de POK zijn werkafspraken gemaakt over het proces rondom de parlementaire ondervraging. De werkafspraken omvatten onder meer afspraken over de timing van de aanlevering van de gevorderde stukken, de wijze van de aanlevering, de omgang met vertrouwelijke stukken, het lakken van namen van ambtenaren en de inzage in het conceptrapport van de ondervragingscommissie. Eén van de afspraken in de werkafspraken is dat de gevorderde stukken indien niet op 1 september, zo veel mogelijk op 15 september en uiterlijk 1 oktober 2020 worden aangeleverd. Op 1 september zijn 6 mappen geleverd, op 15 september 14 mappen en op 1 oktober 10 mappen. Ik betreur dat in tegenstelling tot de werkafspraken een groot deel van de stukken na 1 september zijn geleverd. Uiteindelijk zijn ook na 1 oktober nog – in beperkte mate – stukken aangeleverd aan de ondervragingscommissie, die daarvoor niet in beeld waren. Ook dat betreur ik. Dit evenals andere elementen rondom de informatievoorziening laten eens te meer de noodzaak zien van forse investeringen in de informatiehuishouding en informatievoorziening van de rijksoverheid. Ik verwijs in dat kader ook naar de kabineisreactie, die daar uitgebreider op in gaat.*

387. POK TEAM Kunt u aangeven waarom de POK meerdere malen moest rappelleren alvorens door verschillende ministeries de gevorderde informatie werd verstrekt? 100

[PM VOLGT NOG]

388. POK TEAM Wat vindt u van de volgende bevindingen in het eindverslag van de POK, te weten dat de commissie 'niet vooraf op de hoogte is gesteld' van de Wob-besluiten over het MT Toeslagen en het MT Belastingdienst, en dat kort voor de presentatie van het eindverslag van de commissie – dus na de verhoren – is aangegeven 101

114

dat 'op korte termijn wederom documenten openbaar worden gemaakt naar aanleiding van een Wob-verzoek over de Adviescommissie uitvoering toeslagen, welke mogelijk relevant zijn voor de commissie'?

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 24 t/m 26 en de laatste alinea van 374.*

389. POK TEAM Waarom heeft u de POK niet eerder en proactief voorzien van relevante stukken naar aanleiding van Kamervragen, nieuw ontdekte informatie en informatie uit Wob-verzoeken die reeds op 12 juni 2020 bij de belastingdienst waren ontvangen? 101

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 374*

390. UHB Toeslagen en FJZ Wanneer is het memo omtrent opzet/grove schuld ontdekt en waarom is het op 27 november 2020, dus een dag na de laatste openbare verhoren van de POK op 26 november 2020, aan de Kamer gezonden? 101

391. UHB Waarom is aan de POK ten onrechte verklaard dat er geen vergelijkbare fouten zijn geconstateerd aangaande de overige toeslagen en het kindgebonden budget? 101

*Antwoord:*
*Ik kan hiervoor geen verklaring geven.*

392. (POK TEAM) [redacted] Waarom heeft u de POK niet (eerder) geïnformeerd omtrent uitbreiding van de compensatieregeling naar andere toeslagen en het kindgebonden budget, maar wordt de POK hiervan in kennis gesteld middels een brief aan de Kamer? 101

*Antwoord:*
*In de kabinetsreactie op het rapport van de ADR en AUT van 13 maart 2020 is melding gemaakt dat beide onderzoeken hebben geconstateerd dat bij CAF onderzoeken ook andere toeslagen waren betrokken. Bij brief van 25 mei 2020 heb ik u laten weten dat hier onderzoek naar gedaan werd, in de derde Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag van 29 september is dat herhaald. Bij de vierde Voortgangsrapportage van 4 december 2020 heb ik naar aanleiding van dat onderzoek aangekondigd de compensatieregeling te verbreden.*

393. POK TEAM Waarom heeft u relevante stukken, inzake een Wob-verzoek over de AUT, niet gedeeld met de POK? Heeft u de relevante stukken heden inmiddels wel gedeeld met de POK? 101

*Antwoord:*
*Naar aanleiding van het Wob-verzoek over de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen zijn van een aantal reeds aan de POK geleverde conceptversies van notities, de finale en geparafeerde versies bekend geworden. Deze stukken waren daarvoor niet in beeld. De notities zijn direct digitaal gedeeld met de POK, in verband met de beperkte tijd tot aan het verschijnen van het rapport van de ondervragingscommissie. Recent is de aanlevering geformaliseerd en*

*de stukken zijn – naast in het archief van de POK – ook terug te vinden op het informatiepunt Kinderopvangtoeslag. Ik betreur dat deze stukken nog zo laat in het proces bekend zijn geworden. Dit toont opnieuw het belang aan van forse investeringen in de informatiehuishouding en informatievoorziening van de rijksoverheid in het algemeen en het ministerie van Financiën en daarbinnen de Belastingdienst in het bijzonder. Ik verwijs in dat kader ook naar de kabinetsreactie, die daar uitgebreider op in gaat.*

394. JZ Is het kabinet zelf van mening dat eerdere aan de Kamer verstrekte stukken inzake de toeslagenaffaire in strijd met afspraken en regels niet volledig en/of onterecht slechts in een gedeeltelijk gelakte versie, zijn gedeeld met de Kamer? 102

*Antwoord:*
*Nee. Ik besef mij terdege dat de POK zeer kritisch is op de informatievoorziening. De tekorten in de informatievoorziening zijn niet goed voor het functioneren van de politiek aangezien artikel 68 Grondwet de hoeksteen van de democratie genoemd mag worden. In de kabinetsreactie is hier nader op ingegaan. Dit betekent echter niet dat in strijd met de regels en afspraken is gehandeld.*

395. POK TEAM Kunt u toelichten welke informatie dan wel documenten aan de POK is/zijn geleverd op 1 september 2020, op 15 september 2020, op 1 oktober 2020 en op 10 november 2020? 102

*Antwoord:*
*U kunt op het Informatiepunt Kinderopvangtoeslag de stukken vinden die in het kader van informatievorderingen zijn gedeeld met de POK, inclusief inventarislijsten en een toelichting op de verschillende vorderingen.*
*De POK heeft bij brief van 14 juli 2020 een aantal informatievorderingen verstuurt aan departementen. Departementen hebben op basis van de informatievorderingen en de reikwijdte daarvan de departementale archieven doorzocht en de betreffende informatie geleverd aan de POK.*
*De eerste informatievordering betrof een overzicht van bewindspersonen en ambtenaren van het niveau plaatsvervangend-directeur en hoger die de afgelopen 10 jaar betrokken zijn geweest bij het beleid en de uitvoering van de kinderopvangtoeslag. Deze vordering is ontvangen door het ministerie van Financiën, het ministerie van Algemene Zaken, het ministerie van SZW en het ministerie van JenV. De tweede informatievordering betrof informatie over de Ministeriële Commissie Aanpak Fraude voor zover deze een relatie heeft met van invloed heeft kunnen zijn op de kinderopvangtoeslag. Deze vordering is ontvangen door het ministerie van Financiën, het ministerie van Algemene Zaken, het ministerie van SZW, het ministerie van JenV, het ministerie van BZK, het ministerie van OCW, het ministerie van EZK en het ministerie van VWS. De derde vordering betrof informatie die werd gevorderd over het onderzoek en rapport van de Nationale Ombudsman 'Geen powerplay, maar fair play' en de opvolging daarvan. Deze informatievordering is ontvangen door het ministerie van Financiën, het ministerie van Algemene Zaken, het ministerie van SZW en het ministerie van JenV.*

*Op 1 september 2020 hebben departementen (eerste) informatie verstrekt aan de POK. Voor de ministeries van Financiën en SZW betrof dit de informatie inzake de eerste vordering en een eerste gedeelte informatie inzake de tweede en derde vordering. Het ging daarbij om stukken zoals notities, verslagen van overleggen, voorbereidingsdossiers voor debatten, (concept)Kamerbrieven, geannoteerde agenda's, etc. Voor het ministerie van JenV betrof informatie inzake de eerste vordering en een beperkt aantal voorbereidende stukken ten behoeve van de Ministeriële Commissie Aanpak Fraude inzake de tweede vordering. JenV heeft verder laten weten dat na onderzoek geen informatie is gevonden die betrekking heeft op de derde vordering Ook het ministerie van BZK heeft op 1 september 2020 informatie aangeleverd inzake de tweede vordering. Het ministerie van Algemene Zaken heeft op 3 september 2020 de gevorderde stukken geleverd. Dit betrof onder andere geannoteerde agenda's, notities, verslagen van het overleg van de secretarissen-generaal, woordvoeringslijnen, e-mails, smsjes en geobjectiveerde samenvattingen van de notulen van de ministerraad en de conclusies van de Ministeriële Commissie Aanpak Fraude. Het ministerie van EZK, OCW en VWS hebben de POK laten weten dat zij na onderzoek geen informatie hebben die binnen het bereik van de tweede vordering viel.*
*Op 15 september 2020 is door de ministeries van FIN en SZW de tweede set aan informatie verstrekt. Dit betrof informatie betreffende de tweede en de derde vordering. Voor wat betreft het de ministeries van Financiën en SZW betrof dit hoofdzakelijk e-mailberichten inclusief bijlagen van functionarissen van het niveau van plaatsvervangend Directeur-Generaal en hoger.*
*Op 1 oktober 2020 is de door de ministeries van FIN en SZW derde set aan informatie verstrekt, hierbij ging het wederom om mailberichten uit e-mailboxen van plv. DG's en hoger en tevens om apps en sms. Dit betrof informatie betreffende de tweede en de derde vordering.*

396. POK TEAM Welke 'aanvullende informatie' heeft de POK ontvangen naar aanleiding van de openbare verhoren, waarbij is gemeld dat ambtenaren deze informatie naar voren hebben gebracht? 102

*Antwoord:*
*Ambtenaren van de Belastingdienst hebben naar aanleiding van openbare verhoren informatie aangeleverd aan het coördinatieteam dat de informatievoorziening aan de POK coördineerde. Dit betreffen ten eerste een aantal PowerPointpresentaties over de stand van zaken van de uitvoering van Toeslagen en over de casus De Parel. Daarnaast betreft het een aantal stukken over de directe financiering van de kinderopvangtoeslag. Tot slot betreft het stukken die in de afgelopen jaren door medewerkers van het CAF-team zijn opgesteld en een reflectie bevatten op de gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan rondom de kinderopvangtoeslag. De ondervragingscommissie heeft via de griffie aangegeven de betreffende stukken niet formeel te hoeven ontvangen.*

397. AZ Kunt u toelichten hoe het kan dat de minister-president zei dat hij niet over signalen beschikte dat problemen breder zouden zijn? Wilt u hierbij betrekken dat in de beantwoording van vragen van de vaste 102

117

commissie voor Financiën over de vierde Voortgangsrapportage[74] is gezegd (zie de antwoorden op vraag 85 e.v.) dat sprake is van een 'kabinetsbesluit' om de compensatie te verbreden naar andere toeslagen en het kindgebonden budget? Wanneer zijn 1) gedachten over en 2) voorstellen voor uitbreiding van de compensatie voor het eerst aan de orde gesteld in interne besprekingen op het ministerie van Financiën en vervolgens in de ministerraad?

*Antwoord:*
*De minister-president heeft richting mevr. Leijten geantwoord dat er geen signalen zijn dat, op basis van gegevens van de Belastingdienst, bij andere onderdelen van de Rijksoverheid, ongeoorloofd gebruik is gemaakt van nationaliteit. Die uitspraak zag dus op signalen over ongeoorloofd gebruik van nationaliteit Rijksbreed, buiten de Belastingdienst.*
*De uitspraak zag niet op het recente kabinetsbesluit om de compensatieregeling te verbreden naar andere toeslagen en het kindgebonden budget, omdat de institutioneel vooringenomen handelswijze door de Belastingdienst in de uitvoering van de kinderopvangtoeslag, ook heeft gespeeld in de uitvoering bij andere toeslagen. Daarnaast gold voor alle toeslagen hetzelfde invorderingsbeleid door de Belastingdienst waarbij de kans groot is dat ook bij andere toeslagen onterechte opzet/grove schuld (O/GS) kwalificaties zijn gegeven bij de aanvraag van een persoonlijke betalingsregeling. Om deze reden heeft het kabinet besloten om ook de OGS-tegemoetkoming te verbreden naar andere toeslagen*
*PM FIN Uit tweet van [redacted] op 4-1-2021, 20:46 blijkt dat dit al eerder is opgepakt. De vraag of bepaalde regelingen in het kader van herstel kinderopvangtoeslag verbreed moeten worden is binnen het ministerie van Financiën opgepakt na de publicatie van het eindadvies 'Omzien in verwondering II' van de Adviescommissie uitvoering toeslagen. In dit eindadvies heeft de Adviescommissie namelijk onder andere 5 CAF-zaken aangewezen die mogelijk of waarschijnlijk vergelijkbaar zijn met de CAF 11-zaak en die niet (alleen) betrekking hebben op de kinderopvangtoeslag. Na onderzoek van UHT en na check van de Commissie van Wijzen is naar voren gekomen dat in de vijf CAF-zaken die niet (alleen) betrekking hebben op de kinderopvangtoeslag net als bij de CAF 11-zaak vooringenomen is gehandeld door de Belastingdienst/Toeslagen. Hierover bent u geïnformeerd in de derde voortgangsrapportage (29 september 2020). Financiën heeft in de afgelopen tijd, zoals aangekondigd in de Kamerbrief van 25 mei 2020[75], samen met de beleidsdepartementen (BZK, SZW en VWS) gekeken in hoeverre de regelingen voor herstel verbreed konden worden naar andere toeslagen. In de laatste voortgangsrapportage (4 december 2020) bent u geïnformeerd over het kabinetsbesluit om onder andere de compensatieregeling te verbreden naar andere toeslagen. In het kabinet is hierover gesproken op 1 december 2020 in de RWIZO, een onderraad van de ministerraad. Vervolgens heeft de ministerraad op 4 december 2020 het besluit in de RWIZO zonder nadere bespreking overgenomen.*

398. POK TEAM In hoeverre kunt u garanderen dat de POK beschikt over alle relevante stukken, gevorderd dan wel niet gevorderd? 102

*Antwoord:*
*Ten aanzien van de informatieverstrekking aan de*

[74] Kamerstuk 31066, nr. 762 (Lijst van vragen en antwoorden over de vierde Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag).
[75] Kamerstuk II 31066, nr. 635, p. 2.

*ondervragingscommissie geldt dat ten behoeve van het voldoen aan de informatievorderingen van de ondervragingscommissie door de betrokken departementen een zo zorgvuldig mogelijk proces is ingericht. Ik heb de indruk dat ten aanzien van de informatievorderingen – in de daarvoor beschikbare tijd en gegeven de uit de informatievorderingen blijkende inhoudelijke afbakeningen - een zo volledig mogelijke beeld is geschapen. Echter, zoals blijkt uit het eindrapport 'Ongekend Onrecht' en ook uitgebreid aan bod komt in de kabinetsreactie, verdient zowel de informatievoorziening als de informatiehuishouding de nodige aandacht en investeringen. Hoewel mij op dit moment geen informatie bekend is die valt onder de informatievorderingen van de ondervragingscommissie maar nog niet is verstrekt, kan ik helaas niet uitsluiten dat in de toekomst niet (weer) relevante stukken boven water komen. En ondanks de investeringen die dit kabinet voornemens is te doen in de informatiehuishouding en informatievoorziening is ook in de toekomst niet uit te sluiten dat op een later moment nieuwe relevante stukken opduiken. Hoe graag ik ook zou willen betogen dat dat nooit meer voorkomt; het blijft mensenwerk. Wel moet het aantal situaties waarin zich dit voordoet fors worden verminderd. Bij voorkeur zo dicht mogelijk naar nul. Alleen op die manier kan het kabinet werken aan het herstel van vertrouwen. Indien er nieuwe relevante stukken worden gevonden, zullen deze uiteraard alsnog met de Kamer worden gedeeld.*

399. UHB Toeslagen Kunt u toelichten hoe het kan dat tijdens de verhoren is gesteld dat er 'geen signalen' zouden zijn over vergelijkbare problemen bij de zorg- en huurtoeslag en het kindgebonden budget, terwijl dit al kon worden afgeleid uit het primaire Wob-besluit over het Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) van 15 november 2019, en voorts bleek uit de eerdere Voortgangsrapportages over de hersteloperatie? Kunt u toelichten hoe het kan dat pas na de verhoren de beslissing is genomen – dan wel bekend gemaakt - om de compensatie uit te breiden voor mensen die bij andere toeslagen en het kindgebonden budget verkeerd zijn behandeld? 103

*Antwoord:*
*In de vierde Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag van 4 december 2020 heb ik aangegeven dat de institutioneel vooringenomen handelswijze door de Belastingdienst in de uitvoering van de kinderopvangtoeslag, ook heeft gespeeld in de uitvoering bij andere toeslagen. Inmiddels heb ik een beleidsbesluit gepubliceerd waarmee de noodvoorziening wordt opengesteld voor niet-KOT gedupeerden die nu al bekend zijn bij UHT. In de vijfde Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag zal ik u hier nader over informeren.*

400. POK TEAM Kunt u toelichten hoe het kan dat documenten met handgeschreven opmerkingen van de staatssecretaris van Financiën pas een week voor publicatie van het verslag van de POK – dus ruim na de verhoren – ambtelijk informeel zijn verstrekt? Waarom is eerder besloten deze documenten – in strijd met de vordering van 14 juli 2020 – zonder handgeschreven aantekeningen te leveren aan de commissie? Op welk ambtelijk of politiek niveau zijn beide besluiten genomen? Zijn de handgeschreven aantekeningen op de documenten inmiddels formeel aan de POK verstrekt? Kunt u toelichten hoe het 103

119

kan dat deze documenten al wel waren opgenomen in de (toen) aanstaande Wob-beslissing over documenten van de AUT, documenten waarvan dus al zeer geruime tijd bekend was dat ze bestonden?

[PM VOLGT NOG]

401. POK TEAM Beschikt u nog over informatie over documenten die binnen het bereik van de vordering van de POK vallen en die nog niet aan de commissie zijn geleverd? Indien dit het geval zou zijn, kunt u heel precies omschrijven welke informatie of documenten dit betreft? 103

*Antwoord:*
*Voor zover bekend zijn alle relevante stukken aan de commissie verstrekt. Helaas kan ik niet uitsluiten dat in de toekomst niet (weer) relevante stukken boven water komen. Mocht dat het geval zijn dan zullen deze uiteraard alsnog met de Kamer worden gedeeld.*

402. POK TEAM Hoe oordeelt u zelf over de informatievoorziening richting de POK, gegeven het feit dat de vordering van informatie plaats vond op basis van het grondwettelijk enquêterecht van de Kamer? 103

*Antwoord:*
*Zie het antwoord op vraag 374.*

403. JZ Wilt u, mede in het licht van wat in de verhoren aan de orde kwam over de sturing op (timing van) informatieverzoeken en Wob-beslissingen vanwege de gewenste juridische en politieke uitkomst, reflecteren op de volgende bevindingen en waarnemingen van de POK: "De meeste Wob-verzoeken liggen al enige tijd op het ministerie, waar men de samenhang tussen de Wob-verzoeken en het onderzoek van de commissie kan overzien. De commissie constateert hier dat bij de twee eerst genoemde Wob-verzoeken de wettelijke termijn om eraan te voldoen, ruimschoots overschreden is. Het had het ministerie gesierd om eerder te besluiten op deze verzoeken en niet alleen vanwege de mogelijke impact op het onderzoek van de commissie. Dit overziend spreekt de commissie haar verbazing uit over de timing van de besluiten over deze Wob-verzoeken."? 103

*Antwoord:*
*De bevinding van de POK dat de Wob een wettelijke termijn voor de afdoening kent is juist. Echter, de termijn voor de afhandeling van de Wob-verzoeken commissie AUT en commissie Donner vereist een nadere toelichting. Op het moment van het indienen van het Wob-verzoek was het archief van de commissie AUT nog niet overgedragen. De overdracht hiervan was in augustus (2020). In samenspraak met de indiener is een termijn overeengekomen voor de afhandeling (zie ook het antwoord op vraag 19). Ik vond het van belang dat het eerste deelbesluit van de commissie AUT openbaar zou worden gemaakt voordat de POK haar rapport openbaar zou maken. Dat is gelukt.*

404. JZ Welke functionaris(sen) hebben besloten over de timing van voornoemde Wob-beslissingen? Zijn de ambtelijke of politieke leiding 103

betrokken geweest bij de besluiten over de timing en wat wel of niet openbaar moest worden? Wanneer, op welke data, zijn (concept)-beslissingen over het MT Toeslagen, het MT Belastingdienst en over de AUT voor het eerst de 'ambtelijke lijn' ingegaan? Wanneer, op welke data, zijn zij voor het eerst voorgelegd aan de politieke leiding?

405. POK TEAM **en SZW** Welke begeleiding heeft iedere verhoorde gekregen van het ministerie van Financien respectievelijk van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid? Kunt u dit per verhoorde aangeven welke ondersteuning is gegeven (welke stukken, welke training, welke begeleiding op de dag zelf enzovoorts)? 103

*Antwoord:*
*Iedere getuige die – ambtelijk of politiek - gelieerd is of was aan het ministerie van Financiën is in de gelegenheid gesteld om zich door middel van een oefensessie voor te bereiden op het verhoor. Deze oefensessie is aangeboden vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap en de getuigen waren niet verplicht hieraan deel te nemen. Iedere getuige heeft daarin zijn of haar eigen afweging gemaakt. De oefensessie had tot doel de getuigen de gelegenheid te bieden te wennen aan de (niet alledaagse) setting van een verhoor onder ede en hen zo in staat te stellen het eigen verhaal zo goed mogelijk te vertellen. Daarbij is uitdrukkelijk geen sprake geweest van inhoudelijke sturing. De oefensessies werden begeleid door een extern bureau. In sommige gevallen is sprake geweest van een aanvullende oefensessie, al dan niet bij hetzelfde bureau. Naast een oefensessie heeft iedere getuige een basisdossier ontvangen ten behoeve van het opfrissen van het geheugen. Het basisdossier bevatte een tijdlijn met onderliggende stukken die de getuige gedurende zijn of haar tijd in functie zelf al eens onder ogen had gehad evenals openbare stukken (zoals relevante besluiten op Wob-verzoeken en kamerstukken) en relevante stukken die door de ondervragingscommissie bij het ministerie van Financiën waren gevorderd en die de betreffende getuige in zijn functie voorbij heeft zien komen. Naar aanleiding van dit basisdossier zijn de getuigen in de gelegenheid gesteld om aanvullende informatie te verzoeken die zij relevant achtten ter voorbereiding op hun verhoor. Hiervoor geldt dat zij enkel stukken hebben ontvangen die openbaar zijn of die zij eerder in de uitoefening van hun functie voorbij hebben zien komen.*
*Alle namens SZW verhoorde ambtenaren en oud-bewindspersonen hebben een dossier gekregen met een tijdlijn, enkele feitenoverzichten, relevante onderzoeken en kamerstukken en de voor hen relevante stukken die door de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag bij SZW zijn gevorderd. De namens SZW verhoorde personen is ook de mogelijkheid geboden een training te volgen om vertrouwd te raken met de verhoorsituatie. De drie (oud-) ambtenaren van SZW en mevrouw Van Ark hebben hiervan gebruik gemaakt. Op de dag van het verhoor was een woordvoerder van SZW aanwezig om de verhoorden te begeleiden bij eventueel contact met media. De hulp bij de voorbereiding was erop gericht de verhoorden zo goed mogelijk in staat te stellen de vragen van de commissie te beantwoorden.*

406. COMM Kunt u het antwoord op vraag 66 bij de vierde voortgangsrapportage Herstel Kinderopvangtoeslag, waarin is 103

121

vermeld: "het ministerie van Financiën heeft geen actieve mediastrategie gehanteerd rondom de verhoren van de POK.", toelichten?[76] Indien er geen actieve mediastrategie zou zijn, bestond er dan wel een passieve mediastrategie? Zo ja, waaruit bestond deze strategie?

*Antwoord:*
*Het ministerie van Financiën geeft zo goed als mogelijk antwoord op vragen van media. Daarbij wordt in acht genomen dat de beantwoording van mediavragen de informatievoorziening aan en het werk van het parlement niet doorkruist.*

407. COMM en POK team Klopt het dat mensen die verhoord werden door de POK werden afgeschermd voor interviews door persvoorlichters van het ministerie van Financiën? 103

*Antwoord:*
*Nee. Het ministerie van Financiën heeft (oud-)ambtenaren die zijn verhoord door de POK zelf de keuze gelaten of zij rondom het verhoor media te woord wilden staan.*

408. COMM Klopt het dat het ministerie van Financiën standaard de persvoorlichter meestuurde met iemand die verhoord werd - als dit iemand gelieerd aan het ministerie van Financiën betrof (zowel in heden als verleden) ? 103

*Antwoord:*
*Ja. Het is gebruikelijk dat de Directie Communicatie van het ministerie van Financiën bewindspersonen en ambtenaren begeleidt bij (externe) optredens waar aandacht van media wordt voorzien.*

409. DGBD CD O&P en O&P Zijn er van ambtenaren bij Belastingdienst/Toeslagen en/of het ministerie van Financiën aanwijzingen of vermoedens gemeld dat (oud-)medewerkers van Belastingdienst/Toeslagen of het ministerie van Financiën, als ook (oud-)bewindspersonen, niet de gehele waarheid hebben gesproken in de verhoren van de POK? 104

*Antwoord:*
*Het is aan de POK om hierover te oordelen.*

410. SZW Zijn er van ambtenaren bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aanwijzingen of vermoedens gemeld dat (oud-) medewerkers of (oud-)bewindspersonen van dat ministerie niet de gehele waarheid hebben gesproken in de verhoren van de POK? 104

*Antwoord:*
*Nee.*

411. DGBD CD O&P en O&P Zijn er ambtenaren die eventuele aanwijzingen of vermoedens over mogelijk meinedige verklaringen intern hebben aangekaart? 104

[76] Kamerstuk 31066, nr. 762; lijst van vragen en antwoorden over de vierde Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag.

*Antwoord:*
*Nee.*
*Voor dergelijke signalen zijn verschillende loketten ingericht (zie ook het antwoord op vraag 113). Medewerkers kennen deze loketten en weten dus waar dergelijke signalen kunnen worden gemeld. Er zijn bij deze loketten geen meldingen ontvangen over meineed bij de openbare verhoren.*

412. FIZ en DGFZ Kunt u beargumenteren waarom volgens het kabinet de Belastingdienst wel of niet in strijd gehandeld heeft met artikel 13b Awir inzake het evenredigheidsbeginsel? 109

*Antwoord:*
*Artikel 13b (belangenafweging en evenredigheidsbeginsel) is pas met ingang van 7 juli 2020 in de Awir opgenomen. Daarvoor gold de overeenkomstige bepaling van artikel 3:4 Awb. Volgens de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State was tot 23 oktober 2019 bij een terugvordering op basis van de "alles-of-niets"-aanpak veelal sprake van een zogenoemde gebonden bevoegdheid waarbij er geen plaats is voor een belangenafweging. Uitgaande hiervan is een beroep op het evenredigheidsbeginsel niet aan de orde en kan de Belastingdienst/Toeslagen – naar het destijds geldende kader – ook niet in strijd hiermee hebben gehandeld. Dit neemt uiteraard niet weg dat naar de huidige inzichten in voorkomende gevallen sprake is van onredelijke uitkomsten waarvoor herstelregelingen zijn getroffen.*

413. Toeslagen Hoe gaat het kabinet voorkomen dat er beslag op het compensatiebedrag wordt gelegd door schuldeisers? 129

*Antwoord:*
*In de vijfde Voortgangsrapportage wordt ingegaan op de oplossing die wordt uitgewerkt en waarmee wordt beoogd dat ouders in schulden niet direct hun volledige uitbetaling naar schuldeisers moeten overdragen.*

414. AZ Kunt u, onder verwijzing naar de vragen die mevrouw Kuiken, lid van de POK, heeft gesteld aan de minister-president, de precieze tekst en de bewoordingen die in de ministerraad gebezigd zijn over de heer Omtzigt, openbaar maken? Kamerstuk 35510, nr. 3 1608
Gedoeld wordt hierbij op de volgende passage uit het desbetreffende verhoor[77]:
[Mevrouw Kuiken:] *"Mag ik u een aantal voorbeelden geven om op te reageren? In de adviezen aan u ter voorbereiding van de ministerraad zien we dat het gaat om politiek sonderen. U gaf dat net als voorbeeld aan. Maar het gaat ook heel expliciet over de heer Omtzigt, het Kamerlid voor het CDA, en niet in de allervriendelijkste bewoordingen."*
[De heer Rutte:] *"Ja, natuurlijk, je praat met elkaar als collega's ook over wat er in het parlement gebeurt. Dat is onvermijdelijk."*

[77] Kamerstuk 35510, nr. 3; Verslagen van openbare verhoren; blz. 1608

*Antwoord:*
*De commissie heeft kennis kunnen nemen van de geobjectiveerde samenvattingen van de ministerraadsnotulen, en de voorzitter en de vice-voorzitter van de commissie hebben op voorwaarde van geheimhouding kennis kunnen nemen van de niet-geobjectiveerde notulen van de ministerraad. De commissie heeft eraan gehecht om te benadrukken dat de inhoud van de geobjectiveerde samenvattingen verder niet zijn gebruikt in het verslag of de openbare verhoren. In de adviezen ter voorbereiding op de ministerraad is de heer Omtzigt een keer genoemd in de volgende passage: "De staatssecretaris van Fin zal mondeling de stand van zaken schetsen over de CAF-11 zaak. Hij zal naar verwachting vrijdag een brief naar de Kamer sturen in reactie op het lid Omtzigt die heeft aangegeven nog steeds niet over alle stukken te beschikken (de strekking van de brief luidt dat alle stukken wel zijn gedeeld, danwel vorige week, danwel eerder)".*

*De notulen van de ministerraad zijn geheim op grond van het reglement van orde van de ministerraad.*

415. AZ Is het kabinet bereid om de passages waarin over Kamerleden gesproken wordt openbaar te maken om duidelijk te maken hoe het met Kamerleden omgaat? Kamerstuk 35510, nr. 3 1608

*Antwoord:*
*De notulen van de ministerraad zijn geheim op grond van het reglement van orde van de ministerraad*

416. AZ Is het kabinet bereid om Kamerleden inzage te verschaffen (via bv. de Algemene verordening gegevensbescherming; AVG) in wat het kabinet over hen zegt in de Ministerraad? Kamerstuk 35510, nr. 3 1608

*Antwoord:*
*Verzoeken op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming zullen conform de geldende wet- en regelgeving worden behandeld.*

417. POK TEAM Is er afstemming geweest over de verhoren door de mensen die onder ede verhoord zijn? Zo ja, welke afstemming, wanneer en wat is besproken? Kamerstuk 35510, nr. 3

*Antwoord:*
*Mij is niet bekend dat er tussen getuigen afstemming heeft plaatsgevonden over de door hen afgelegde verklaring.*

418. FJZ/[redacted] Hoe verklaart u dat het memo-Palmen volgens de [redacted] Toeslagen (2011-2018) wel is toegevoegd aan het archief, maar dat er niet goed naar is gezocht noch naar is gevraagd? Kamerstuk 35510, nr. 3 463 464

*Antwoord:*
*Er is gezocht binnen het archiefsysteem van de MT-vergaderingen van Belastingdienst/Toeslagen. Zoals ik ook in mijn brief van 10 november 2020 heb vermeld, was het memo hierin niet opgeslagen. Ook was dit memo niet opgeslagen bij de andere MT-archivering rondom "MT-dagen". Onlangs is gebleken dat het memo in 2017 wel via e-mail onder de MT-leden van Belastingdienst/Toeslagen is verspreid voorafgaand aan een MT-dag.*

419. FJZ [redacted] en UHB [redacted] Kunt u een verklaring geven waarom de AUT het memo-Palmen niet in ontvangst wenste te nemen, terwijl het wel was aangeboden? Kamerstuk 35510, nr. 3 511

*Antwoord:*
*Het memo Palmen is niet aangebonden aan de AUT.*

420. UHB [redacted] Kunt u een verklaring geven waarom de ADR geen melding heeft gemaakt van het memo-Palmen, terwijl zij er wel over beschikten? Kamerstuk 35510, nr. 3 512

*Antwoord:*
*Aan de ADR is gevraagd te onderzoeken of en wanneer de ambtelijke en politieke top van problemen op de hoogte was. De ambtelijke top is gedefinieerd als één of meer leden van de Bestuursraad van het ministerie van Financiën. De politieke top is gedefinieerd als de minister of de staatssecretaris van het ministerie van Financiën.*
*Volgens de informatie van de ADR destijds was de ambtelijke en politieke top niet op de hoogte van het memo.*
*De ADR heeft onderzoek gedaan naar de hieronder aangegeven problemen. Uit dit onderzoek blijkt dat de ambtelijke top eerder van de problemen op de hoogte was dan de datum van het memo.*
*Hieronder de problemen waar de ADR onderzoek naar heeft gedaan met de momenten dat de ambtelijke top daarvan in ieder geval op de hoogte was.*

- *het overschrijden van beslistermijnen inzake ingediende bezwaarschriften (december 2012)*
- *de intensieve uitvraag van bewijsstukken (mei 2013)*
- *de onduidelijkheid over ontbrekende bewijsstukken (februari 2014)*
- *het ontbreken van proportionaliteit (maatwerk) (oktober 2012*
- *het ontbreken van de mogelijkheid voor een persoonlijke betalingsregeling (kwalificatie ' opzet / grove schuld') (januari 2006)*
- *het stopzetten van toeslagen voordat onderzoek bij de burger was gedaan (september 2013)*

*Voor de politieke top gelden, met uitzondering van de laatstgenoemde, dezelfde momenten. Van het stopzetten van toeslagen voordat onderzoek bij de burger was gedaan was de politieke top in ieder geval in augustus 2017 op de hoogte.*

421. UHB Kunt u een verklaring geven voor de opmerking van de [redacted] Belastingdienst 2017-2020 dat hij niet op de hoogte was van het memo-Palmen anders dan door de media, maar [redacted] Toeslagen 2011-2018 wel? Kamerstuk 35510, nr. 3 791

*Antwoord:*
*Deze verklaringen zijn niet tegenstrijdig en beschouw ik als gegeven.*

422. BOA Kunt u een verklaring geven voor de opmerking van de voormalige staatssecretaris dat hij niet bekend was met het memo-Palmen en al helemaal niet met de inhoud noch met 'factsheet 6', ondanks dat de staatssecretaris op 5 juni 2019 de factsheets in Kamerstuk 35510, nr. 3 1385

ontvangst neemt en bespreekt met ambtenaren?

*Antwoord:*
*Nee.*

423. BOA DUBBEL Kunt u een verklaring geven voor de opmerking van de voormalige staatssecretaris dat hij niet bekend was met het memo-Palmen en al helemaal niet met de inhoud noch met 'factsheet 6', maar dat er desalniettemin concrete actiepunten (d.d. 5 juni 2019) zijn opgesteld die rechtstreeks verwijzen naar het memo-Palmen? Kamerstuk 35510, nr. 3 1385

*Antwoord:*
*Nee.*

424. BOA De voormalige staatssecretaris betreurt dat het memo-Palmen niet in een overdrachtsdossier heeft gezeten, zat het memo-Palmen in de overdrachtsdossiers van de huidige staatssecretaris(sen)? Kamerstuk 35510, nr. 3 1386

*Antwoord:*
*Nee, het memo-Palmen zat niet in het overdrachtsdossier van de huidige staatssecretarissen.*

425. UHB Welke verklaring kunt u geven voor het feit dat zowel de [redacted] als de voormalige staatssecretaris heeft verklaard niet bekend te zijn met het memo-Palmen, maar dat de minister van Financiën desondanks aangaf dat, naar aanleiding van nieuwe informatie (vermoedelijk het memo-Palmen), diezelfde week "de vlam in de pan slaat" in de Ministerraad? Kamerstuk 35510, nr. 3 1523

*Antwoord:*
*Dit kan verklaard worden doordat de voormalige staatssecretaris zich begin juni 2019 realiseerde dat er een te grote focus lag op het bestrijden van misbruik, dat de wetgeving deels te rigide is, er sprake was van een trage en onzorgvuldige uitvoering door Toeslagen en er in het gehele proces te weinig oog was voor de menselijke maat.[78] De minister van Financiën heeft in zijn verhoor uitgesproken dat hij vermoedde dat dit door informatie uit het memo Palmen kwam. Andere betrokkenen hebben verklaard dat het memo Palmen geen rol heeft gespeeld begin juni en het is toen niet verstrekt anders dan aan de [redacted] Toeslagen en enkele medewerkers. Zoals eerder aangegeven betreur ik dat dit memo toen niet op waarde is geschat.*

426. JZ Hoe verhoudt de opmerking (26 november 2020), dat iedereen precies kan inschatten wanneer een signaal een ernstig noodsignaal is en dat het memo-Palmen als dusdanig kwalificeert, van de minister-president zich met de antwoorden van de staatssecretaris op 14 december 2020 aangaande het zwartlakken van het memo-Palmen vanwege persoonlijke beleidsopvattingen? Kamerstuk 35510, nr. 3 1553

*Antwoord:*
*Zoals ik heb aangegeven in mijn brief van 20 oktober jl. laat het memo opnieuw zien dat kritische signalen van medewerkers over de werkwijze in de CAF-11 zaak helaas pas veel te laat de aandacht*

[78] Kamerstukken II, 2018/19, 31066, nr. 490.

*hebben gekregen die zij verdienden. Dit memo van de betreffende ambtenaar vormen namelijk een zeer treffende analyse van de problematiek in de CAF-11 zaak, zoals die later ook door de ADR en de Adviescommissie uitvoering toeslagen (AUT) is beschreven. Wanneer dit memo in 2017 als een ernstig noodsignaal dan had eerder kunnen worden begonnen met de oplossing voor ouders.*

*Het is echter niet zo dat dergelijke noodsignalen geen persoonlijke beleidsopvattingen kunnen bevatten. In dit memo is een duidelijk onderscheid te maken tussen de passages waarin hoofdzakelijk feiten worden beschreven en de cursief geschreven delen waarin de opsteller haar persoonlijke visie geeft op de zaak. Laatstgenoemde passages zijn aangemerkt als persoonlijke beleidsopvattingen van de opsteller van het memo. In de brief van 20 oktober 2020 zijn de persoonlijke beleidsopvattingen wel in de vorm van een zakelijke weergave verstrekt.*

427. JZ Was het een politiek besluit om het Wob-besluit later naar buiten te doen, omdat het rapport van de AUT nog niet klaar was? Kamerstuk 35510, nr. 3 1566

*Antwoord:*
*In de Kamerbrief van 9 oktober 2019[1] is aangegeven dat er gewerkt werd aan het in kaart brengen en analyseren van alle beschikbaar gekomen informatie naar aanleiding van verzoeken van de AUT, de ADR en een Wob-verzoek. Op basis van de analyse van al die informatie was het streven om uw Kamer in oktober 2019 op de hoogte te stellen van het totaalbeeld dat hieruit naar voren komt. De toenmalige staatssecretaris heeft getracht om dit totaalbeeld te combineren met de reactie op het eerste advies van de AUT en daarom heeft mijn ambtsvoorganger besloten enkele dagen te wachten met het verzenden van het Wob-besluit.*

428. JZ Wie heeft het besluit genomen om het Wob-besluit later te versturen? Kamerstuk 35510, nr. 3 1566

*Antwoord:*
*Zie antwoord vraag 427.*

429. JZ Hoe vaak en in welke gevallen heeft het kabinet de wettelijke termijn voor het beslissen op Wob-verzoeken overschreden en om politieke redenen de stukken te laat openbaar gemaakt? Kamerstuk 35510, nr. 3 1566

*Antwoord:*
*Wob-verzoeken worden helaas niet altijd behandeld binnen de daarvoor gestelde termijn; daarvan ben ik op de hoogte. Hieraan kunnen verschillende redenen ten grondslag liggen, zoals de toegenomen omvang van Wob-verzoeken, de samenloop met het informeren van uw Kamer en de steeds grotere bekendheid van de Wob.*

*In 2019, voor zover de cijfers bekend zijn voor de gezamenlijke ministeries, is er in 63% van de gevallen een beslissing genomen binnen de wettelijke termijn (zie ook 4.4 van de jaarrapportage juridische kwaliteit over 2019:*

*https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/09/30/jaarrapportage-juridische-kwaliteit-over-2019). Het is echter niet bekend waarom de termijnen van de overige Wob-verzoeken zijn overschreden. Voor 2020 is deze jaarrapportage er nog niet.*

| | | | |
|---|---|---|---|
| 430. | **BZK** Staat het kabinet nog achter zijn reactie op het artikel 68-advies van de Raad van State? Ziet het kabinet aanleiding om de reactie aan te vullen, nu de commissie concludeert dat de regering slechts gedeeltelijk, vertraagd of niet informatie verstrekt, en dat dit politieke of juridische doelen heeft? | Kamerstuk 35510, nr. 3 | 1568 |
| 431. | **BZK** Wie heeft het initiatief genomen tot het artikel 68-advies van de Raad van State? Is het idee voor dat advies van de Raad van State gekomen of ingefluisterd door het kabinet? | Kamerstuk 35510, nr. 3 | 1568 |
| 432. | AZ Houden de '8 of 9 raadsadviseurs' of anderen aantekeningen bij van de gesprekken waar de minister-president bij aanwezig is? Van welke gesprekken en hoe wordt dit gearchiveerd?<br><br>*Antwoord:*<br>*De minister-president ontvangt in het kader van zijn functie met grote regelmaat personen. Medewerkers van het ministerie van Algemene Zaken kunnen in voorkomende gevallen aantekeningen maken ten behoeve van ontvangsten en gesprekken van de minister-president die worden opgenomen in notities daarvoor, die worden gearchiveerd conform de Archiefwet. In voorkomende gevallen worden er van deze ontvangsten en gesprekken verslagen gemaakt, bijvoorbeeld van ontvangsten en gesprekken met personen in of uit het buitenland.* | Kamerstuk 35510, nr. 3 | 1571 |
| 433. | AZ Kunt u reageren op deze opmerking van de heer Rutte tegenover de POK: *"Nou ja, in die zin niet, omdat op dat moment natuurlijk het Ombudsmanrapport naar buiten was, waaruit blijkt dat het een fout antwoord was."*?<br>Is de Kamer onjuist geïnformeerd, wanneer een antwoord dat op Kamervragen wordt gegeven evident onjuist is, terwijl de Kamer dat kan weten omdat die onjuistheid uit andere bron blijkt? | Kamerstuk 35510, nr. 3 | 1624 |